

LEASING: VERGİLENDİRME VE TEŞVİK SEMPOZYUMU

GÖRÜŞME TUTANAĞI
AÇILIŞ - PANEL

ABANT 26 - 28 MAYIS 2000

işbu kitap, 26 - 28 Mayıs 2000 tarihleri arasında Abant'ta gerçekleştirilen sempozyumun açılış konuşmaları, sunulan bildiriler, panel konuşma ve tartışmalarının derlemesidir.

Her hakkı Finansal Kiralama Derneğine ait olup, adı geçen derneğin yazılı izni alınmadan aynen veya kısmen iktibas edilemez. Kitap dernek merkezinden temin edilebilir.

FİDER Finansal Kiralama Derneği
Büyükdere Cad. Yapı Kredi Plaza B Blok
K.10 26/B 80620 Levent - İSTANBUL
Tel: (0212) 284 53 10 (pbx)
Fax: (0212) 281 66 47
e-posta: fider@fider.org.tr
www.fider.org.tr

Dizgi-Tasarım: Grafika Grup Reklam Ajansı
Baskı-Cilt: Kelebek Matbaası

İÇİNDEKİLER

SEMPOZYUMUN AÇILIŞI

Fider Finansal Kiralama Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Cüneyt Akpınar'ın açılış konuşması	9
--	---

1. PANEL

Oturum Başkanı: Ahmet BULDAM <i>FİDER Finansal Kiralama Derneği Genel Sekreteri</i>	
Sunuş	13
Dursun AKBULUT <i>FİDER Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı</i>	
Panel	20

Ertuğrul TUNCER
Genel Müdür Yardımcısı
Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü

İhsan FEVZİBEYOĞLU
Yönetim Kurulu Bşk. Yrd.
Yapı kredi Finansal Kiralama A.Ş.

Şükrü DİLAVER
Başkan
Maliye Bakanlığı Boğaziçi Kurumlar Vergi Dairesi

2. PANEL

Oturum Başkanı: Cüneyt AKPINAR
FİDER Finansal Kiralama Derneği Yönetim Kurulu Başkanı

Panel 51

Turan SERDENGECİ
Genel Müdür
Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı
Teşvik Uygulama Genel Müdürlüğü

M. Ali ÖZYER
Daire Başkanı
Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü

Sedat ÖZYERLİ
Daire Başkanı
Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü

Hüseyin ERGİN
Yeminli Mali Müşavir
Sigma Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.

3. PANEL

Oturum Başkanı: Bülent TAŞAR

FİDER Finansal Kiralama Derneği Yönetim Kurulu Üyesi

Panel 97

Ertuğrul TUNCER

Genel Müdür Yardımcısı

Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü

İsmet SALİHOĞLU

Genel Müdür Yardımcısı

Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı

Teşvik Uygulama Genel Müdürlüğü

Feyhan KAYAALP

Daire Başkanı

Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı

Banka ve Kambiyo Genel Müdürlüğü

Akif AKARCA

Yeminli Mali Müşavir

Ernst and Young Denver Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.

SUNUŞ

Ahmet BULDAM

FİDER Finansal Kiralama Derneği Genel Sekreteri

Açılış konuşmasını yapmak üzere huzurlarınıza FİDER Finansal Kiralama Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Cüneyt Akpınar'ı davet ediyorum. Buyurun Cüneyt Bey.

AÇILIŞ KONUŞMASI

Cüneyt AKPINAR

FİDER Yönetim Kurulu Başkanı

Günaydın hepiniz hoş geldiniz. Finansal Kiralama Derneği olarak düzenlediğimiz yatırımlar, leasing, vergi ve teşvik uygulamaları konulu sempozyumda bugün olabildiğince geniş bir katılımıla güncel sorunlarımızı tartışmaya çalışacağız. İlki geçtiğimiz Ekim ayında Finansal Kiralama Hukuku başlığı altında düzenlediğimiz bu sempozyum dizisinin ikincisinde bürokrasimizin, yargı temsilcilerimizin ve sektörümüzün değerli katılımcılarıyla leasingin vergi teşvik boyutlarını inceleyeceğiz. Bu sempozyum dizisindeki amacımız sektörle ilgili tüm tarafları bir araya getirerek tarafların birbirlerinin bakış açısını anlamasını sağlamak, mevcut sorunlara çözüm önerileri üretmek, ve daha da önemlisi sektörün ufkunu genişletecek yeni fikirlerin tartışılacağı bir platform oluşturmaktır. Katılımcı profiline baktığımızda Danıştay'ımızın değerli temsilcileri, Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Teşvik Uygulama Genel Müdürlüğü, Banka Kambiyo Genel Müdürlüğü, Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü, Vergi Dairelerinin toplantımıza genel müdür, genel müdür yardımcısı ve daire başkanı düzeyinde katıldığını görüyoruz. Bunların dışında sektör konusundaki yoğun bilgi birikimleriyle mali müşavirlerimizin de aramızda bulunduğunu görüyoruz. Ayrıca, finansal kiralama sektörünün işlem hacminin yaklaşık %90'ından fazlasını temsil eden 49 şirketin üst düzey yöneticilerini de bu platformda buluyoruz.

Bundan tam 15 yıl önce 10 Haziran 1985'te 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunun Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilmesiyle hayata geçen leasing sektörü bu süre içerisinde ülke ekonomisine büyük katkılar sağlamıştır. İstisnai birkaç uygulama gözdardı edildiğinde her boyuttaki yatırımcılar için tek uzun vadeli finansman kaynağı olmuştur. Üretim makinalarından ofis donanımlarına, iş makinalarından tıbbi cihazlara, kara hava deniz taşıtlarından tekstil makinalarına kadar hemen hemen her sektörde milyarlarca dolarlık teşvikli ve teşviksiz ekipmanın finansmanını gerçekleştirerek, gerek yatırımcılara,

gerekse bu ekipmanların üretici ve satıcılarına hizmet etmiştir. Sadece son üç yılda 5 milyar dolarlık işlem hacmi gerçekleştiren leasing sektörü, 1994 ve 99'daki krizleri göz ardı edersek her yıl reel anlamda büyüklüğünü arttırmış ve özel sektör sabit sermaye yatırımlarından aldığı payı da geliştirerek bu rakamı %10'lara ulaştırmıştır. Bu sağlıklı gelişimde bence en önemli etken başlangıçta iyi düzenlenmiş bir mevzuatla yola çıkmış olmasıdır. Bu mevzuatla vergi ve teşvik unsurlarıyla desteklenmiştir. Ancak geldiğimiz noktada mevzuat, sektörün gelişim hızının gerisinde kalmıştır. Yapılması gereken ana unsurları yeniden düzenleyerek mevzuatı yeniden günümüz koşullarına uygun hale getirmek ve önümüzdeki dönemlerde oluşacak değişikliklere de uyum sağlayabilecek esnekliği kazandırmaktır. Bu düzenlemeler yapılırken göz önünde bulundurulması gereken birkaç noktadan bahsetmek istiyorum. Ekonomimizde yaşanan hızlı değişim çok sayıda güçlü yabancı oyuncunun yakında sektöre gireceğinin işaretini vermektedir., Bunlar hem uluslar arası finans kurumlarının iştirakleri olacak hem de büyük üretici firmaların şirketleri olacaklar. Bu girişler yeni şirket kuruluşları şeklinde olabileceği gibi, mevcut şirketlerin satın alınması yada ortaklık şeklinde biraraya gelmesi şeklinde de olabilecektir. Doğal olarak yapılacak düzenlemelerin bu potansiyeli harekete geçirecek cazibede daha da önemlisi tutarlılıkta olması şarttır.

Yine düzenlemeler yapılırken Avrupa Birliğiyle entegrasyon sürecine dikkat edilmesi gerektiğini düşünüyorum. Eminim ki bürokrasinin tüm kademelerinde bu konuda ayrıntılı çalışmalar yapılmakta. Bu çalışmalar yapılırken leasingin de göz önünde bulundurulmasını diliyoruz. Yine dünyada yeni bir kavram hızla günlük hayatımıza girmekte. Yeni ekonomi dediğimiz sanal alemde gelişen bu kavram düşündüğümüzden hızlı bir gelişim göstermekte. Bu nedenle söz konusu düzenlemelerde bu konuya da yer verilmesi gerektiği kanısındayız. Birazdan ayrıntılarıyla tartışacağımız için mevcut sorunlardan burada bahsetmek istemiyorum. Sayın panelistlerimizin ve katılımcılarımızın güncel sorunların yanında sektörün geleceğine yönelik fikirlerini de gündeme getirmelerini diliyorum.

Finansal Kiralama Derneğinin en önemli hedeflerinden birinin de sektörün geleceğini şekillendirmek konusunda katkıda bulunmak olduğunu düşünüyorum. Bu noktada FİDER ile ilgili birkaç bilgi vermek istiyorum. Bu sadece yaptıklarımız ve yapmak istediklerimiz adı altında sıralayabileceğim birkaç konu. Bugüne kadar neler yaptı FİDER. Bildiğiniz gibi 1994 yılında kuruldu ve sektörün işlem hacminin biraz önce de ifade ettiğim gibi yaklaşık %90'ını temsil eden şirketleri bir araya getirdi, aynı platformda buluşturdu ve ortak hareket ettirdi. Kamu kuruluşlarından medyaya, eğitim kurumlarından diğer meslek örgütlerine kadar sektörün tek temsilcisi olarak kabul gördü. Yine bu kabul görme birliği olmamasına karşın Lease Europe yani Avrupa Leasing Şirketleri Birlikleri Konfederasyonu üyeliğiyle de pekişti. Lease Europe sadece birlik statüsünde olan kurumlardan

oluşmasına karşın dernek statüsündeki FİDER'i Türk leasing sektörünün tek temsilcisi olarak gördü ve tam üyeliğe kabul etti. Yine uluslar arası temsil anlamında 15. Dünya Leasing Konferansının İstanbul'da yapılmasını sağladık. Sektör iç düzenleme ve denetimini sağlamak amacıyla kendi etik ilkelerini oluşturdu ve bunları uygulamaya koydu. Denetimini sürdürmekte ki; Bu etik ilkeleri size dağıtılan çantanın içinde bulacaksınız. Kendi insan kaynağını yetiştirmek ve geliştirmek için eğitim programları oluşturdu, uygulamaya koydu, halen de başarıyla sürdürmekte. Üye şirketler arasında sorunlu müşterilerden, dönemsel performansa kadar pek çok konu da bilgi alış verişi oluşmasını sağladı. Bunlar gerçekleştirdiklerimizden sadece bir kısmı. Yapmak istediklerimiz de bunlarla sınırlı değil, çok ,ama bunlardan sadece birkaç tanesini aktarmak istiyorum. Öncelikle sektörün gerçek anlamda tek temsilcisi olmak istiyoruz. Bunun için de üyemiz olmayan leasing şirketlerini bünyemize katmaya çalışıyoruz.Daha da önemlisi bugüne kadar ayrı platform da değerlendirdiğimiz özel finans kurumlarını, kalkınma yatırım ve bankalarını bünyemize almak istiyoruz. Bunun için geçtiğimiz şubat ayında yaptığımız genel kurulda oy birliği ile karar alarak, tüzüğümüzü değiştirdik, ilgili kurumlara davetlerde bulunduk. Onlardan da oldukça olumlu tepkiler aldık. Sanırım o kurumlardan da birkaç temsilci şu an aramızda bulunmakta. Tabi bu gelişmenin doğal sonucu olarak varmak istediğimiz nokta, dernek statüsünden çıkarak bir birliğe dönüşmek, yaptırım gücü olan bir kurum haline getirmek sektörün temsilcisi olan FİDER'i. Sektörün güncel sorunlarının çözülmesi için çalışmalarımızı sürdürmeye devam edeceğiz. Bunlar yine birazdan tartışılacak olan konuların içinde değerlendirilecek.

Sektördeki ürün çeşitlendirilmesini sağlamak için çalışmalara devam ediyoruz. Örneğin;operasyonel leasing, fikri ve sınai hakların lease edilmesi gibi belli konularda çalışmalar yapmaktayız. Leasing sektörünü gelecek dönemlere hazırlayacak çalışmaların içindeyiz. Örneğin, Avrupa Birliği mevzuatına uyum sağlamak için oluşturduğumuz bir grup şu anda bu yönde çalışmalarını sürdürmekte. Bir de bunların dışında benzer sorunları yaşadığımız bankacılık ve sigortacılık dışındaki finans sektör temsilcileri ile FİDER'in öncülüğünde bir araya gelmek gibi bir hedefimiz var. Bunlar; tüketici finansman şirketleri, gayrimenkul yatırım ortaklıkları, factoring kuruluşları,aracı kurumlar ve özel finans kurumları. Özellikle bankacılık sisteminin bankacılık düzenleme ve denetleme kurulu bünyesine alınmasından sonra bankacılık dışı finans kesiminin birlikte hareket etmesinin gerekli olduğu inancındayız. Bu sempozyumun birazdan tartışmaya başlayacağımız sorunların çözümüne, sektörün geleceğine dönük yeni fikirlerin oluşmasına ve bu fikirlerin değerlendirilmesine katkıda bulunması dileği ile sözlerime son veriyorum. Hepinizi saygı ile selamlarım.

BİRİNCİ PANEL

Başkan-Ahmet BULDAM

Sabahki panelimize başlamadan önce panelistlerimizden FİDER finansal kiralama derneği yönetim kurulu başkan yardımcısı sayın Dursun AKBULUT'un bir sunuşu olacak. Daha sonra panelistlerimizi podyuma davet edeceğim, teşekkür ederim.

Dursun AKBULUT

FİDER Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı

Değerli misafirler, değerli arkadaşlarım toplantıya hoşgeldiniz. Ben bugün sizin fazla zamanınızı almadan finansal kiralama işlemlerinde, teşvik ve vergi ile ilgili uygulamada karşılaşılan sorunları söyleyeceğim ve bu sorunlarla ilgili olarak FİDER'in görüşlerini aktaracağım. Önce teşvik belgesi ile ilgili problemlerimizi anlatacağım. Teşvik belgesine bağlanmış yatırımlarla ilgili olarak 146-150 sayılı gelir vergisi genel tebliğinin finansal kiralama ile ilgili hükümlerinde, hükümlere göz attığımız zaman aşağıdaki konuları görmüş olacağız. Bunlardan bir tanesi finansal kiralama sözleşmesinin , finansal kiralama kanununun 22. maddesinde belirtilen haller dışında feshi halinde kiralayanın teşvikler nedeni ile ödemediği vergiler cezalı olarak geri alınır. Bu 22. madde şundan bahsetmekte; eğer kiracının kendisi iflas ederse ve yapılan icra takipleri semeresiz kalırsa, bu durumun dışında finansal kiralama sözleşmesi fesh edilmişse, kiralayan şirket, almış olduğu teşviklerin tamamını cezası ile birlikte ödemek zorunda kalmaktadır. Bir diğer madde ise; 146. ve 150. Maddelerde yatırım bitmeden, 22. Madde kapsamında sözleşmenin feshi halinde, malın ilk kiracı tarafından kullanılmaması ve teşvik belgesine sahip 3. bir yatırımcıya kiralama şartı ile kiralayan yatırım indirim istisnasından yararlanır, hükmüdür. Kiralama konusu malın, kiracı tarafından kullanılmış olması halinde, yatırım indirimi nedeniyle alınmayan vergiler cezası ile birlikte kiralayandan geri alınır. Şimdi, uygulamaya baktığımız zaman, bizde genel olarak fesih finansal kiralama kanununun 23. Maddesi kapsamında gerçekleştirilmektedir. Bu da şöyle, eğer kiracı temerrüde düşerse 60 günlük süre verilmekte, bu 60 günlük süre sonunda

eğer kiracı ödememişse bu kirasını, kira sözleşmesi feshedilmektedir. Şimdi, bu durumda eğer sadece 22. madde kapsamında sözleşme feshedilmişse yani kiracı iflas etmiş ise, o durumda ancak alınmış olan teşvikler cezası ile birlikte geri alınmamaktadır. Halbuki şu andaki uygulamaların tamamında bütün fesihlerin ana konusu 23. madde kapsamında gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle baktığımız zaman, kiracı zaten malı mutlaka kullanmış oluyor. Kullanmamış olması mümkün değil.

Bir diğeri, aynı yatırım ile ilgili bu cezalardan sakınmak için aynı yatırım ile ilgili teşvik belgesi olan bir kiracı bulmak mümkün değildir. Bu durumda kiralayan yaptığı finansman ile ilgili zarara uğradığı gibi, yararlandığı istisnalar kendisinden kaynaklanmayan nedenlerle cezası ile birlikte geri ödenerek daha büyük bir zarara girmektedir. Kiralayan şirketlerin genel olarak yararlandığı istisnaları kiracı lehine kiralama fiyatına yansıttıkları gözönüne alınırsa, bu zarar daha da büyük olmaktadır. Diğer taraftan Hazine Müsteşarlığının, 23.6.1999 tarih ve 99/1 tebliğinde teşvik belgesinde tamamlama şerhi konulmuş olan ekipmanların satışına müsteşarlıkça izin verilmektedir. Yatırım konusu makine ve teçhizatın ithalatında uygulanan istisnalar ilgili mevzuata göre tahsis edilmektedir. Hazine Müsteşarlığı anladığımız kadarıyla leasing dışındaki uygulamadaki sıkıntılardan dolayı böyle bir tebliğ yayınlamış. Bu durumda eğer yatırım vizesi alınmışsa ekipman üçüncü bir kişiye satılabilmekte ve bununla ilgili herhangi bir cezai müeyyide uygulanmamaktadır. Eğer sadece bu makine ve teçhizat ithal edilmişse ve ithal aşamasında yararlanılmış olan istisnalar varsa bunlar ilgili mevzuata göre geri alınmaktadır. Bildiğim kadarıyla burada da herhangi bir cezai müeyyide yok. Sadece bedelli denmektedir. Durum böyleyken 146 ve 157 sayılı tebliğlerde bu konuyla ilgili herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Dolayısıyla bütün leasing firmalarının şöyle bir problemi var; sözleşme feshedildiği zaman yatırım tamamlanmış, vizesi yapılmış olmakta ve genellikle sözleşme temerrüt yoluyla feshedilmektedir, uygulama hep bu şekilde olmaktadır. Kiracıdan makine geri alındığı zaman üçüncü bir kişiye satılması konusunda finansal kiralama şirketlerinin çok büyük tereddütleri bulunmaktadır. Yani acaba 146. ve 157. Tebliğlerde belirtilen kurallar mı uygulanacak yoksa Hazine Müsteşarlığının son olarak yayınlamış olduğu tebliğdeki kurallar mı uygulanacak? Dolayısıyla Maliye Bakanlığından bu konuyla ilgili bir açıklama beklemekteyiz.

Burada yine söylediğimi tekrarlayacağım. 146 ve 150'inci Gelir Vergisi genel tebliğlerinde yeni düzenlemeler yapılarak kiralayanın kiracı adına yararlandığı istisnalar, istisna ve indirimlerden sorumlu tutulmaması, kiracının sorumlu tutulması sağlanmalıdır. Bu bizim FİDER'in görüşü. Eğer bu şekilde sağlanırsa sanıyorum finansal kiralama şirketleri büyük bir rahatlatma içine girecektir ve ağırlıklı olarak yatırım teşvik belgeli işlemlerin finansmanını yapacaktır. Şu anda bütün finansal kiralama şirketleri genel olarak yatırım teşvik belgeli işlemleri

finans etmekten kaçınmaktadır. Yukarıdaki maddelerden dolayı. Diğer taraftan FİDER görüşü olarak; eğer böyle bir düzenleme yapılmayacaksa , yani kiralayanın teşviklerden faydalanması durumunda kiracının temerrüte düşmesi ve sözleşmenin feshedilmesi halinde kiralayanın mağdur olmaması için, cezai duruma düşmemesi için, kiracı firmanın sorumlu tutulması yönünde bir düzenleme yapılsa bile en azından 146 ve 150 nci tebliğler Hazine Müsteşarlığının 23.6.1999 tarih ve 99/1 sayılı tebliğine göre düzenlenmeli, veya tebliğde belirtilen hükümlerin finansal kiralama işlemleri içerisinde geçerli olduğunun teyit edilmesi gerekmekte. Buraya kadar anlatmış olduğum konular leasing işlemlerinde yatırım teşvik belgesiyle ilgili sorunlardı ve bu sorunlarla ilgili olan görüşlerimizdi.

Şimdi bir miktar da KDV oranlarıyla ilgili değişikliklerden bahsedeceğim. Leasing sözleşmelerinin noterlikçe düzenleme şeklinde yapılması , bütün ödeme planlarının yeni KDV oranlarına göre revize edilip yeniden düzenlenmesine neden olmaktadır. Bilindiği gibi KDV oranları sürekli değişmektedir. Sürekli olarak değişmesi nedeniyle bizler de KDV oranlarını değiştirmekteyiz. Ancak leasing sektörünün şöyle bir özelliği var. Leasing sektöründe kiracının yapmış olduğu ödemeler baştan bir ödeme planına bağlanmakta , ödeme planı ise noterce tasdiklenmektedir. Dolayısıyla kiracının gelecekte ne kadar taksit ödeyeceği bu ödeme cetvelinde belirtilmiştir. Eğer KDV oranı değişirse mutlaka ödeme planını değiştirmeniz lazım ki kiracı o uygun ödeme planına göre yeni baştan taksitlerini ödesin diye. Bu da sistem olarak finansal kiralama şirketlerinin bütün sözleşmelerini, kaç tane sözleşme varsa tamamını revize edip yeni ödeme planına bağlamasını gerektirir. Sözleşmeler noter kanalıyla yapıldığı için, bütün sözleşmelerin noter kanalıdan yeni baştan geçirilmesi gerekmekte. Bu nedenle finansal kiralama şirketlerinde KDV oranlarının mevcut sözleşmelere yansıtılmasının böyle bir operasyonel yükü bulunmaktadır.

Diğer taraftan 27.11.1999 tarihinden önceki tüm KDV değişiklikleri, yürürlük tarihinden sonra yapılan sözleşmelere uygulanmasına rağmen bu tarihte yapılan değişiklik, yürürlük tarihinden önceki sözleşmeler için de geçerli olmuştur. Bu tarihte, eski sözleşmeler için de geçerli olduğu yazılmamış ama öyle yorumlanıyor. Dolayısıyla bizim görüşümüz sanki burada bir unutmaya var gibi. Böyle bir görüşümüz var. Bu durumda leasingten bahsedilmemesi ve yeni sözleşmeler için geçerli olması uygulamada bir takım sorun ve karışıklıklar yaratmakta. Bunlardan bir tanesi uygulanacak KDV oranıyla ilgili. Hangi KDV oranı uygulandığı hususunda bir karışıklık oluşmakta. Bunlardan bir tanesi mesela 23.6.98 tarihine kadar 3 sayılı listedeki malların eskiden KDV oranları % 1'di ve bu tarihte KDV oranları % 23'e çıkarıldı. 23.6.98'de yayınlanan tebliğde şu söylendi. Daha önce belirttiğim gibi eski sözleşmeler için % 1, bundan sonra yapılmış sözleşmeler için bu listedeki mallar için KDV oranı % 23'tür. 13.12.99'de yapılmış olan değişiklikte ise biliyorsunuz bu yeni ekonomik paketle ilgili olarak KDV oranları

% 23'ten % 25'e çıkarılmıştır. Bu tarihte yapılmış olan değişiklikte KDV oranları %23'ten % 25'e çıkarıldı, eski dahil olmamak üzere ancak daha önce % 1'e tabi olanların şu anda % 25'e tabi olup olmadığı hususunda bir tereddüt var. Yani % 1' mi olacak, % 25' mi. Bununla ilgili herhangi bir açıklayıcı bilgi yok. Bizim Maliye Bakanlığıyla ilgili yapmış olduğumuz görüşmelerde kesinlikle bunun kastedilmediği yönünde : 23.6.1998'den önce yapılmış olan sözleşmeler % 1 ile devam ediyorsa yine % 1 ile devam edecektir , yönünde bir görüş belirtildiler. Ama tabi bu görüş yazılı olarak belirtilmediği için şu anda finansal kiralama şirketleri bu hususta tereddüt taşımaktadır. Bu iki şeye baktığınız zaman genel olarak KDV değişiklikleri yapıldığı zaman belirttiğim tarihe kadar finansal kiralama ile ilgili genellikle hükümler vardı fakat bundan sonra yapılan değişikliklerde , finansal kiralama ile ilgili hükümler genellikle belirtilmemekte. Biz bunu söylüyoruz. Acaba finansal kiralama şirketleri unutuluyor mu diye bir düşünceye giriyoruz. Burada FİDER'in görüşünü aktaracağım sizlere, bu KDV ile ilgili olarak. Leasing ve finansman sağlamanın en büyük yararlarından biri olan KDV oranlarının , sürekli değiştirilmesi durumunda , özellikle bu KDV oranları geçmiş sözleşmelerde uygulanacaksa , o zaman uygulamada şöyle problemler çıkıyor finansmanla ilgili olarak. Leasing ve finansman sağlamanın en büyük yararlarından biri olan sabit ödeme planının niteliği de ortadan kalkmış oluyor. Kiracıların leasingi tercih etmelerinin ana nedeni; bir, vadenin uzun olması, ikincisi, ödeme planının baştan çıkarılması. Yani ne ödeyeceğini baştan biliyor. Yatırım yaptığı zaman yatırım akışının nasıl olacağını baştan bildiği için leasingi tercih ediyor. KDV oranlarındaki sık değişimler, hadi yeni sözleşmeler için olabilir, ama eski sözleşmeler için KDV oranının değişmesi kiracının nakit akışını bozmuş oluyor. Dolayısıyla leasingin temel niteliğine aykırı bir hareket olmuş oluyor. Üç sayılı listede bulunan kalemlerin büyük bir bölümü kiracının niteliğine bağlı olarak yatırım konusu kalemlerden oluşmaktadır. Burada üç sayılı listede bulunan malların, lüks mallar sınıflandırılması yapıldığı için KDV oranları şu anda % 25. Halbuki bu malların büyük bir kısmı şu anda turizmde, marketlerde, chain store'lar dediğimiz süpermarketlerde yatırım ekipmanı olarak kullanılmaktadır. Dolayısıyla bunlardaki KDV oranının % 25 olması yatırımcıyı leasingten sakındırmaktadır. Bunun için bizim FİDER görüşü olarak eğer yatırım tüketime yönelikse yüksek KDV oranı uygulansın, eğer tüketim yatırıma yönelikse yani eğer firma bu yatırımı yapıyorsa o zaman bu KDV oranının düşük olmasında fayda var çünkü leasingin amaçlarından birisi yatırımları teşvik etmektir. Demin belirttiğim gibi yine KDV oranlarının yüksek olması durumunda, biliyorsunuz finansal kiralama sözleşmelerinde satın alınan malın KDV oranı neyse kiralarda da aynı, bu KDV oranını yansıtıyorsunuz. Dolayısıyla mükerrer bir KDV, kiracı açısından mükerrer bir KDV doğmuş oluyor. Bu nedenle eğer KDV oranı yüksekse yatırımcı kesinlikle leasingi tercih etmemektedir. Burada FİDER'in görüşü finansal kiralama işlemleri için KDV oranlarının mala göre değil, kiracının

niteliğine göre belirlenmesidir. En azından KDV ile ilgili yapılan değişiklikler yeni yapılan sözleşmeler için geçerli olmalıdır. Bu da bir özeti olmuş oluyor. Sat ve geriye kiralama işlemleriyle ilgili problemlerimizi aktaracağım. Yargıtaya intikal eden sat ve geriye kirala işlemiyle ilgili bir davada Yargıtay hukuk genel kurulu 1995 tarih ve 1157 sayılı kararıyla sat ve geriye kirala işleminin finansal kiralama kanununun kapsamı dışında olduğuna hükmetmiştir. Bu kararla sat ve geriye kirala işleminin bir finansal kiralama olmadığı yolunda bir hüküm verilmiştir. 3226 sayılı Kanuna tabi olmadığına dair bir hüküm vermiştir. Bu ve benzeri kararlar, genellikle hukukçularımız da burada alacaklıdan mal kaçırmak için yapılan eylemleri önlemeye yönelik kararlar almasına rağmen, bu kararlar finansal kiralama kanununun dördüncü maddesinin yanlış yorumlanmasına dayanarak verilmektedir. Yani alınan kararların tamamı şu. Finansal kiralama kanununun dördüncü maddesine göre kiracının seçtiği üçüncü şahıstan aldığı malın, ancak kiralana bileceği finansal kiralama sözleşmesi kapsamında. Halbuki dördüncü maddede diğer yolla temin edebileceği hükmü var. Ama bildiğimiz kadarıyla kararların tamamının ana nedeni alacaklılardan mal kaçırmaya yönelik eylemleri önlemeye dair alınan kararlar, başka da bir madde bulunmadığı için genellikle bu maddeye dayandırılmaktadır. Onların leasing sektöründe olan zararlarını şimdi göreceğiz.

Bu arada diğer yandan Hazine Müsteşarlığının sat ve geri kiralamayla ilgili olumlu görüşleri yanında, ki böyle görüşleri var, yine Hazine Müsteşarlığının yatırım teşvik belgesiyle ilgili olarak yayınladığı 98/1 nolu tebliğinde finansal kiralamayla ilgili 17. maddesinde, sat ve geri kiralama işlemine teşvik belgesi kapsamında izin verilmektedir. Hazinenin kendisi sat ve geri kiralama işlemiyle ilgili olarak teşvik vermektedir. Bu ve benzeri kararlardan sonra, bu karar 95'te çıktı ama bildiğim kadarıyla 96'da yazıldı ve o zaman öğrendik biz bu kararı, bu tarihten sonra bütün finansal kiralama şirketlerinin tamamı sat ve geri kiralama işlemi yapmadı. Diğer taraftan bu kararla birlikte, daha önce yapılan işlemlerle ilgili olarak uygulamada pek çok hukuki ve vergiyle ilgili sıkıntılar söz konusu olacaktır. Yani biz daha önce bu işlemin yapılacağını biliyoruz, Hazine'de böyle bir görüş vermişti. Dolayısıyla finansal kiralama şirketleri sat ve geri kiralama işlemi yaptılar. Ama bu karardan sonra hakikaten şu anda finansal kiralama şirketlerinin hiçbirisi artık sat ve geri kiralama işlemi yapmıyor ama eskiden yapmıştık bunu. O zaman birtakım problemler çıkacak. Vergiyle ilgili problemler çıkacak KDV düşük olduğu için. KDV'yi normal matrahtan ödememiz gerekecek ve cezasıyla birlikte ödememiz gerekecek. Bunun yanında yararlanılmış olan teşvikler varsa onlar da cezasıyla birlikte geri alınacak. Dolayısıyla finansal kiralama şirketleri için, kiralama sektörünün en büyük problemlerinden, en büyük sıkıntılarının birisi bu. Yani verilen kararın amacı farklı ama neticesi daha da farklı olmakta. Burada FİDER'in görüşü; finansal kiralama işlerinin yapıldığı bütün ülkelerde sat ve geriye kiralama işlemi bir finansal kiralama

metodudur. Hakikaten öyledir. Yani sat ve geriye kiralama işlemi bir adi kiralama yöntemi değildir. Yurtdışında tamamen yatırımcının sabit kıymetlerini nakde çevirmek için kullandığı bir yoldur. Dolayısıyla başka bir adi kiralamada sat ve geriye kirala işlemini göremezsiniz çünkü yatırımcı kendi malını satıyor, kendi malını daha sonra geri almak istiyor. Bunu ancak finansal kiralama yoluyla yapabilir. Adi kiralamada yapamaz bunu. Dolayısıyla sat ve geriye kiralama işlemi bir finansal kiralama yöntemidir. Finansal kiralama ne demek ? Kiracının seçimi üzerine alıyorsunuz bir malı, kira dönemi sonunda mülkiyetini devrediyorsunuz kiracıya. Sat ve geri kiralama işlemindeyse mecbursunuz devretmeye. Zaten yatırımcı önce kendi malını satıyor, diyor ki ben bunu nakde çevireyim daha sonra geri alayım bu malı. Dolayısıyla sat ve geri kiralama işlemi hakikaten bir finansal kiralama metodudur. Adi kiralama metodu değildir. Benim bildiğim kadarıyla sat ve geri kiralama yöntemi tamamen leasing yöntemi. Şimdi şöyle; orada işlemin niteliğine göre teşvik yok. Finansal kiralama giriyorsa onunla ilgili teşvikler var. Bu bir finansal kiralama metodu olduğu için bir finansal kiralama yöntemidir. Hatta şöyle açıklayıcı bir bilgi vereyim bununla ilgili olarak; özellikle büyük yatırımlarda örneğin elektrik enerjisi üreten bir tesis yaptığınız zaman, kiralayan şirketin bu tesisin yapımını takip etmesi mümkün değildir. O zaman ne oluyor? Kiracının kendisi önce yatırımı kendi yapıyor, gidip bankayla anlaşıyor, kaynağını buluyor, yatırımı takip ediyor, bitiriyor yatırımı ve diyor ki ben bir leasing firması da bulacağım. Zaten proje başladığı zaman leasing firmasını da buluyor. Banka kredilendiriyor yatırımcıyı, yatırım bitiyor, yatırımı leasing firmasına satıyor, oradan aldığı payla banka kredisini kapatıyor ve leasing firmasına uzun vadeli borçlanmış oluyor. Zaten amacı da o, baştan amacı o. Bunu ancak satış ve geri kiralama yöntemiyle yapabilir. Başka türlü yapamaz bunu. FİDER'in diğer bir görüşü ; bu kararlar birlikte oluşabilecek mağduriyetler hususunda Maliye Bakanlığının yardımlarını beklemekteyiz, hakikaten böyle bir korkumuz var çünkü geçmişte yaptık bu işlemleri ve bu bir finansal kiralama metoduydu. Ama bunun doğuracağı birtakım sorunlar var.Eğer bu kapsam dışında olursa birtakım cezai müeyyideler olmuş olacak. Burada Maliye Bakanlığının yardımlarını rica ediyoruz.

Taşıt Alım Vergisiyle ilgili problemlerimizi anlatmak istiyorum Maliye Bakanlığının Türkiye Noterler Birliğine gönderdiği 12.5.1989 tarihli yazısına istinaden noterler taşıtlarla ilgili yapılan finansal kiralama sözleşmelerinin onaylanması için kiralayanın ödemiş olduğu taşıt alım vergisi yanında kiracının da taşıt alım vergisi ödemesini şart koşmaktadır. Taşıtlarla ilgili finansal kiralama işlemlerinde KDV oranlarının yüksek olması yanında, kiracı taşıtın devrini almadan önce yeni bedel üzerinden yüksek tutarda taşıt alım vergisi ödemekte. Peşin ödemeden dolayı da ayrıca bir finansman maliyetine katlanmakta. Burada bir haksızlık var. FİDER'in görüşüyse bu konuyla ilgili; tabi en iyisi bu, kiralayan taşıtı kiracı için aldığından kiracının taşıt alım vergisini ödememesi. Bu en iyi

yöntem. Bizim için en iyi olan şey bu. Ama eğer bu olmazsa en azından kiracının ödeyeceği taşıt alım vergisinin devir aşamasında bedeli neyse o bedel üzerinden taşıt alım vergisini ödesin. FİDER'in görüşü bu. Bu hakka ve hukuka uygun bir uygulama olmuş olacak.

Bir Katılımcı

Devir sırasında satış bedeli 1 Dolarsa ne olacak?

Dursun AKBULUT

Hayır orada Maliyenin belirlediği bir şey var. Diyor ki mesela taşıtın modeli bu, tarihi buysa, zaten taşıt alım vergisini ona göre ayarlıyor, yani devir bedeli üzerinden değil, aracın modeline bağlı olarak kasko değerinden.

Bir Katılımcı

Tabir açısından devir bedeli değil de ...

Dursun AKBULUT

Haklısınız. Orada terimde yanlışlık var, tabi haklısınız. Orada devir bedeli dememem lazımdı. Kasko bedeli veya Maliye Bakanlığının yayınlamış olduğu tarife. Haklısınız.

Gayrimenkul mallarının finansal kiralamasıyla ilgili olarak Vergi Usul Kanununa göre gayrimenkul malların amortisman süresi 25 ila 50 yıldır. Türkiye'deki finansal kiralama şirketlerinin azami borçlanma ve fon yaratma süresiye herkes tarafından bilindiği gibi ancak 2 ila 4 yıl arasında olmaktadır. Finansman süresinin maksimum 4 yıl olduğu göz önüne alındığında kiralayana kira dönemi içerisinde aşırı vergi yükü getirmektedir. Bu nedenle finansal kiralama şirketleri gayrimenkul mallara ilişkin finansal kiralama işlemlerinden hakikaten kaçınmaktadırlar. Diğer taraftan yurt dışına baktığımız zaman yurtdışında gayrimenkul mallara ilişkin finansal kiralama işlemleri yaygın olarak kullanılmaktadır ve leasingin büyük bir bölümünü oluşturmaktadır. Burada FİDER'in görüşü; Vergi Usul Kanununda bir değişiklik yapılarak gayrimenkul finansal kiralama işlemleri için daha kısa bir amortisman süresi uygulanmasıdır, ki bildiğim kadarıyla leasingi teşvik etmek için yabancı ülkelerde böyle teşvikler verilmiş, daha sonra normal süresine getirilmiş amortisman süresi. Bir tebliğle yapılabilir. Gayrimenkul mallara ilişkin finansal kiralama işlemlerinin yaygınlaşması halinde bütün binalar gerçek değerinden fatura edilecek ve bu değerler üzerinden gerekli vergiler alınacak veya vergi kazancı sağlanacaktır. Benim konuşmam bu kadar. Herkese çok teşekkür ederim beni dinlediğiniz için.

Başkan - Ahmet BULDAM

Sayın Dursun Akbulut'a biz teşekkür ediyoruz. Çeşitli konular üzerinde duran sunuşu için. Ben izninizle panelistlerimizi davet etmek istiyorum huzurlarınıza. Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdür Yardımcısı sayın Ertuğrul Tuncer, yine Maliye Bakanlığı İstanbul Boğaziçi Kurumlar Vergi Dairesi Müdürü Şükrü Dilaver, Yapı Kredi Leasing Yönetim Kurulu Başkanı Yardımcısı ve Hazine Müsteşarlığı eski Müsteşar Yardımcısı sayın İhsan Fevzibeyoğlu ve biraz evvelki konuşmacımız sayın Dursun Akbulut, kendisi BNP Ak Dresdner Leasing Genel Müdürü ve FIDER Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı.

Efendim toplantımızın genel olarak işleyişi ve panellerin yürüyüşüyle ilgili olarak bir iki konudan söz etmek istiyorum başlamadan önce. Toplantımızı paneller şeklinde ve mümkün olduğu kadar tüm katılımcılardan tüm konuklarımızdan katılıma açık şekilde düzenlemeye davet ettik. En yararlısının bu olduğuna inandığımız için. Panelist olarak katılmayı kabul eden değerli konuklarımız ve katılımcılarımız konuları belli açılardan ortaya koymak ve tartışmalara yardımcı olmak anlamında kısa sunuşlar yapacaklar. Dursun beyin sunuşuyla buna başlamış olduk. Panelin gelişimi içinde konuların, katılımcıların ve konukların tümünün katılımıyla en geniş şekilde tartışılmasını amaçlıyoruz. Elbetteki bu panelin amacı karşılıklı görüş alışverişinde bulunmaktır. Paneller sorun çözmek için yapılmış toplantılar değil, herhangi bir konuyu sonuca bağlamak veya bir karara birlikte ulaşmak için yapılan toplantılar değil, bir görüş alışverişi ve görüşlerin açıkça ortaya konmasına imkan veren bir ortam olması önemli. Bu gün sabah ve öğleden sonra birer panelimiz var. Sabah saatlerindeki panelimizde genel anlamda finansal kiralamanın vergilendirilmesiyle ilgili sorunlar, kurumlar vergisiyle ilgili konular, kiralarn giderleştirilmesiyle ilgili konular. Bu konular üzerinde durmayı kararlaştırmıştık, panelimizin kompozisyonu da bunu yansıtmaktadır.

Öğleden sonraki panelimizde ise finansal kiralama işlemlerinde işlem vergileri, KDV ve damga vergisi benzeri hususlar yanında özellikle teşvikle ilgili, teşvikle bağlantılı konuları dile getirmeyi düşünüyoruz. Bu bir zorunluluk olmamakla birlikte belli konuların üzerine odaklanmaya izin vermesi açısından bizim ricamız mümkün olduğu kadar, her ne kadar Dursun beyin sunuşu tüm konuları kapsayan genel bir sunuş olduysa da, panellerde özellikle sabah panelinde kurumlar vergisi ve bununla bağlantılı çok çeşitli konular, öğleden sonraysa işlem vergileri, katma değer vergisi ve teşvikle ilgili tartışmaları yoğunlaştıralım çünkü panellerimizin oluşumu buna izin veriyor. Zaten panelistlerimiz bu konularla ilgili belirli açıklamalar yapmış olacaklar. Ben sözü daha fazla uzatmadan sayın Ertuğrul Tuncer'e vermek istiyorum. Buyurun sayın Tuncer.

Ertuğrul TUNCER

Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü

Genel Müdür Yardımcısı

Değerli misafirler tekrar günaydın ve hoş geldiniz. Aslında karşınıza bu kıyafetle çıkmak istemezdim sabah kahvaltıda sonra tekrar yukarı çıkıp üzerimi değiştirmek düşüncesindeydim hatta çıktım ancak Maliyenin mutasıp yüzünü gösterecek yeteri kadar davranışımız var, hiç değilse kılık kıyafetimizle biraz güler yüzlü olalım, daha uyumlu olalım düşüncesiyle bu şekilde karşınızda yer aldım. Düşüncemin ötesinde bir saygısızlık anlamı çıkıyorsa özür dilerim. Çünkü bir başka meslektaşım yeteri kadar temsil ediyor o görüntüyü. Birkaç nokta üzerinde durmak istiyorum öncelikle. Maliye Bakanlığı tavrı ve davranışları itibarıyla daha doğrusu vergisel konulardaki tutumları itibarıyla belirli bir rijidite, katılık içerisindedir. Bunu kabul ediyoruz. Bunun görevin kendisinden kaynaklanan bir olay olduğunu hemen belirtmem gerekiyor. Vergisel konular, tahmin edilenden çok daha sarı konular. Çok çabuk başka yerlere bulaşabilen konular, bir noktada verdiğiniz bir görüş hiç tahmin etmediğiniz bir yerde, tahmin etmediğiniz bir zamanda hiç aklınıza gelmeyen bir konuda kullanılabilir. Kullanılabilir derken taraflar bu hükümden yararlanma ihtiyacı duyuyorlar. Böyle olunca verilmiş bir görüş, zaman zaman kişiye bağlı veya evveliyatına bağlı, hatalı da verilmiş olsa geri dönüşü olmayan bir yola girilmiş oluyor ve hatada ısrar etmek gerekiyor. Eğer siz o görüşü çok basit bir işlemmiş gibi değiştirmeye kalktığınızda yada değiştirdiğinizde bunun arkasından Türkiye'nin hiç tahmin etmediğiniz köşelerinden iade, mahsup, düzeltme talepleri çıkıyor çünkü yasada veya kural koyucu tebliğ yada yönetmeliklerde bir mevzuat değişikliği yapılmamışsa, ortada idarenin görüş değişikliği vardır. Bu durumda kişilerin vergi idaresinden gerekli düzeltmeyi yapmalarını isteme hakkı doğuyor. Bu ise yaklaşık beş yıllık bir süre içerisinde kişilerin tekrar önceden ödediklerini iade taleplerine yol açıyor. Bu kararı kolay kolay bürokrat veremez takdir buyurun. Bunun için efendim benden önce verilen görüş yanlıştı diye çok basit bir savunmaya da giremez çünkü işin tabiatı kendisinden öncekini değil ama kendisiyle birlikte kendisinden sonraki çalışma tarzını düzenlemesi. O nedenle kabul ediyoruz, bazı konularda hatalarımızda ısrar edebiliriz. Bunun nedeni de bu söylediğim şey.

FİDER, 1994 yılında kuruldu dedi sayın başkan yanılmıyorsam . Ama beş altı yıllık genç ömrüne rağmen oldukça iyi çalışmalar yapmış, odamızda bulduğum bu geçen yılki çalışmanın, sempozyumun değerlendirmelerini şöyle bir okudum. Daha önce elime geçseydi daha zevkle okurdum o ayrı konu. Geçen sene konunun hukuki boyutları tartışılmış, bu belki de Yargıtay'dan çıkan kararın tazeliği böyle bir çalışmaya zorladı. Bu yıl tartışılan konu teşvik ve vergileme. Birbiriyle uyum göstermeyen iki konu. Teşvikin yanında vergi. Teşvikin vergilendirilmesi mi vergisel teşvik mi. Onu herhalde Turan bey hocamız daha

çok netleştirecek sanırım biz olayı teşvik boyutu içerisinde verginin yeri diye isimlendirelim. Şimdi bu nereye geliyor, dayanıyor. Bu sözün üzerinde neden duruyoruz. Geçen yılki tartışmaların özünde sat ve geri kiralama olayı vardı. Bu mantık ise finansal kiralama kanununun bir saç ayağından oluştuğu üç esasa, üç baza dayandığı kavramından ve mantığından kaynaklanmış. Efendim bir tarafta satıcılar var, bir tarafta bu leasing şirketleri var. Bir tarafta da leasing konusu malı kullanacak olan kiracı var. Bu üç unsur, saç ayağı oluşturuyor ve sistemin kendisini oluşturuyor. Bunlardan bir tanesi yoksa, o zaman otomatik olarak sistemin dışına taşmış bir işlem demektir. Vergici açısından baktığımızda bu böyle değil. Ben, herhangi bir şekilde hukuki değerlendirmelerin tartışmasına giremiyorum kendimi zaten buna yetkili görmüyorum ancak mali açıdan görünüşün ne olduğunun panoramasını çizmeye çalışıyorum .Çünkü az önceki takvimde de maliyenin bu konuda desteklerini bekleriz derken olayın bize sirayet eden tarafı, eski işlemlerdeki istisna ve muafiyetlerin tekrar vergi konusu, vergi konusu haline gelmesi. Tek ilgilendiren tarafı bu. Onun dışında mali cepheden bakıldığı zaman biz yine üç ayak görüyoruz. Ama o söylenenler değil. Doğrudan doğruya kiralama konusu olan , mal. İkincisi kira ilişkisi, bu kira ilişkisi adı bir kira olsaydı yine çok şey değiştirmeyecekti ancak bir tarafın envanterinde kayıtlı olması yani kendisinin ticari varlığı haline getirmesi, bir malı yine bir başka yere yine ticari amaçla kiraya vermesi, olayın ticari faaliyet ve ticari kazanç boyutunu ortaya koyuyor vergi terminolojisinde. Gayrimenkul sermaye iradından çıkıyor olay. Üçüncüsü ise finansman desteği. Finansal kiralama faaliyeti bu üç temel üzerine verginin sujesi haline geliyor. Neden ? Çünkü finansal kiralamanın konusu mal olmasaydı, sözelimi hizmet olsaydı ne olurdu, birçok yönden yasa ve yasanın uygulaması değişirdi. En azından bu sat ve geri kiralama olayı bu kadar tartışılmazdı, olayın kayıt düzeni değişirdi, sözleşmelerin niteliği değişirdi, amortisman sistemi değişirdi, tescil yapıları değişirdi, garantiler değişirdi, sonuçta yeniden değerlemesi değişecekti, teşvik konusu olacak unsurlar ortadan kalkacaktı. Dolayısıyla mal oluşunun nelere yol açtığı kendiliğinden ortaya çıkıyor. Muhasebe işlemi bile farklı olacaktı. Böyle olunca birincisi kazanç vergileri açısından bir şey değişmedi, değişmeyebilirdi belki ama işlem vergileri açısından iade, damga vergisi, harç, banka sigorta muameleleri vergisi gibi işlemler üzerinden alınan vergilerde yapılan işlem ve düzenlenen kağıtlar değişeceği için verginin niteliği de değişecekti.

İkinci bir konu, kiralama ilişkisi dedik, bu kiralama ilişkisi doğrudan doğruya malın varlığını kabul ettiğimiz yerde ticari bir faaliyetin mevcudiyetini ve oyunun da ticari kurallara göre oynanmasının gerektiğini ortaya koyuyor. Bu durumda ne oluyor. bu durumda az önce prezentasyonda gördüğümüz şeyler gündeme geliyor. Bir katma değer vergisi uygulaması, işlem vergisi uygulamaları, taşıtlarla ilgili uygulamalar ve olayın yatırım bildirimi, yatırım indirimi içerisinde sadece yatırım indirimi değil teşvikin diğer boyutları içerisinde de yer almasına neden

oluyor. Üçüncü ayak finansman desteği. Şimdi burada bir başka handikap ortaya çıkıyor, biraz sonra arkadaşımız Şükrü Dilaver bu konuya girecek. Hiçbir leasing şirketi doğrudan doğruya kendi öz kaynaklarıyla sonsuza kadar iş yapmaz. Çalıştıkları alan, kendileri finansör olarak çalıştığı halde başka finansörlerle işbirliği veya başka finansörlerle finansman desteği, yani yabancı kaynak kullanımı. Geçtiğimiz yıllarda Türkiye’de bu yabancı kaynak kullanımı nedeniyle büyük maliyetlere katlanıldı çünkü kimse önünü göremiyordu. Bu flu panorama içerisinde de herkes daha farklı daha fazla garantiye aldı kendini. En azından garantiler garantilendi. Tekrarlandı, yükseltildi, ilave garantilere gerek duyuldu. Bunların hepsi bir maliyet unsuruydu ve vergi konusu idi, vergi konusuydu. Bu tip finansman desteğinde karşı tarafa verilen hizmetin niteliği, kiralama ilişkisiyle içiçe girdiği için tanım zorlukları ortaya çıkıyor ve finansman desteğini sağlamak için finansör şirketin yüklendiği vergi benzeri mali külfetler de artıyor, sonuçta bizi ilgilendiren bir başka noktaya kadar geliyor. Sistemde bir aktivite var, canlanma var, bir karlılık var fakat bu vergi matrahlarına yansımıyor, diyeceksiniz ki şimdi ciğerci kedisi olaya buradan bakıyor. Olaya vergisel boyuttan bakma değil, maliyeciyi gözünüyle bakma bu. Yani sonuçta bizim yaklaşımımız istesek de istemesek de mali boyutta olacaktır. Değerlendirmeyi yaparken burada vergi zaiyatı var anlamında söylemiyorum, sadece şu başından beri koymaya çalıştığımız üç unsurun neden maliyeciyi gözünüyle görüldüğünü de anlatmaya çalışıyorum. Bu yatırım indirimiyle ilgili olarak genel teşvik politikasının bir parçası olarak kurumlar vergisindeki uygulamalar, hatta katma değer vergisindeki sözü edilen problemlerle ilgili olarak taşıt alım vergisi, damga vergisi, harç işlemleriyle ilgili olarak iyi bir tesadüf bugün yetkili arkadaşlarımız aramızda.

Öğleden sonraki seansta daire başkanı arkadaşım Sedat Özyerli , taşıtlarla ilgili konuyu damga vergisi ve harçla ilgili konuyu anlatacak. Kendisi uzun zamandır bu işle meşgul. Sonra yine daire başkanı arkadaşım Mehmet Ali Özyer var. Katma değer vergisiyle ilgili olarak hem soruların cevabıyla ilgili yardımcı olacak hem de anekdotlar halinde bu konularda bazı bilgiler verecek. Çoğunuzun şirketinin mükellefi olduğu vergisi Marmara Kurumlar Vergi Dairesi, Boğaziçi Kurumlar Vergi Dairesi Başkanı arkadaşım sayın Şükrü Dilaver de kendileri bizzat cephede sizinle yüz yüze olarak sorunları yaşadığı için, konulara daha vakıf olduğu için değerlendirmelerini, tespitlerini söyleyecekler. Ben genel yapı içerisinde çok fazla vaktinizi almak istemiyorum ancak sonunda tabi sorular olursa bunları konuşuruz. Tekrar böyle bir toplantıda en azından bir araya gelmemizi sağladığı için FİDER’e teşekkür ediyorum, sağolun.

Başkan - Ahmet BULDAM

Sayın Ertuğrul Tuncer’e biz teşekkür ediyoruz. Bir küçük konuyu açıklamaya

gayret edeyim. Vergiyle teşviğin birbiriyle ilgili olmayan yönleri var fakat bir somut konu , yatırım indirimi istisnası uygulamasıdır. Bu , birlikte değerlendirmelere müsait ilginç bir konu oluşturur diye düşünmüştük. Bir de teşvikin özüne baktığımızda her zaman bir şekilde vergisel etkileri olduğunu görüyoruz. Bu işin özünde olan bir şey. Bu da yine ilginç görüş alışverişlerine ve tartışmalara yol açabilir diye düşündüğümüz için bu konuları bir araya getirmiştik. Kısaca bir değinmede bulunmak istemiştım. Şimdi ben sözü sayın İhsan Fevzibeyoğlu'na vermek istiyorum. Buyurun sayın Fevzibeyoğlu

İhsan FEVZİBEYOĞLU

Yapı Kredi Finansal Kiralama A.Ş.

Yönetim Kurulu Bşk. Yrd.

Teşekkür ederim sayın Buldan. Çok değerli katılımcılar bende çok fazla zamanınızı almak istemiyorum. Genel hatlarıyla leasing sektörünün ortaya çıkış sebepleri de ona duyulan ihtiyacı ve bugün geline nokta da belli başlı tartışma konusu yapılabilecek hususları hatırlatmak istiyorum. Hatırlatmak tabirini özellikle kullandım, çünkü daha önce yapılan toplantılarda çeşitli yıllarda, en son geçen yıl bu konuların büyük bir kısmı görüşüldü. Ve asıl ilginç belki bu toplantılara katılan devlet temsilcileri ve özel sektör temsilcileri hemen hemen her konuda mutabık kaldılar. Çeşitli sebeplerle kanun değişikliği konusunda mesafe alamadık. Umarım bu toplantı, bugün ve yarın yapılacak olan görüşmeler hepimize ışık tutacaktır.

Bizim gibi gelişmekte olan ülkelerin ortak özelliklerinden ve başlıca sorunlarından birisi özellikle 20 yıl öncesi itibarıyla mali piyasaların baskı altında kamu müdahalelerine konu olmasıydı. Mali baskı olarak isimlendirilen bu uygulamanın en tipik örneği faiz oranlarının piyasa faiz hadlerinin altında tutulması şeklinde gerçekleştiriliyordu. Ancak kamu müdahalesinin başka birtakım uygulamalarına da rastlanıyor. Hatta bazen bu konumuzda olduğu gibi bir mali aracı, bir mali kurumu geliştirmek , teşvik etmek için yapılan bir düzenleme, çıkarılan bir kanun , uygulamada tam tersi bir sonuçlar verebiliyor, sınırlayıcı bir kamu müdahalesi özelliği kazanabiliyor. Tabi genel amaç hepimiz aynı şekilde bakıyoruz ,genel amaç daha verimli çalışan bir finansman sektörü yaratmak. Tasarrufları çoğaltarak ekonomik kalkınmanın canlanması da kullanmak. Kaynak kullanımında etkinliği arttırmak, en önemlisi de mali sektöre derinlik kazandırmak. Bu genel bir amaç olarak daima ortaya konulan bir husus, iktisat teorisinde 1970 yılların başında neoklasik temellere dayalı bir yaklaşım olarak da ortaya kondu. Ve pek çok kişi tarafından da benimsendi. Bunun uygulamaları hem bizim ülkemizde 1970 den itibaren tedricen, 1980 den sonra daha köklü tedbirler şeklinde, hem de diğer ülkelerde yapıldı. Leasing sektörü işte bu çerçe ve içerisinde ortaya çıkan bir sektör. Amerikalılardan

uzunca bir süre,yine Avrupalılardan bir 15-20 sene sonra ilk uygulamalarına başladık. 1983 yılında özel finans kurumları için çıkan bir yönetmelikte, hazine tarafından bu kurumların leasing işlemleri yapabilecekleri belirtildi ancak, kanunla düzenleninceye kadar herhangi bir uygulama imkanı bulamadı bu sektör. Biraz Dünya Bankasının teşvikleriyle biraz da söylediğim sebeplerle 1985 yılında şu anda uygulanan kanun çıktı. Bu kanunu çok da eleştirmemek lazım, şüphesiz eleştireceğiz ama kanun olmasaydı belki leasing sektörü, bu kadar çabuk benimsenmez, yaygın bir kullanım alanı bulamazdı diye düşünüyorum. Kanunla ilgili eleştirilerime geçmeden önce, mali sektörle ilgili kısmı nihayetine erdirmek istiyorum. Kesin sebeplerle finansal kiralama sektörünün, factoring sektörünün, sigorta sektörünün ve tabii bankacılık sektörünün yeterince gelişmemiş olması, özellikle yüksek enflasyon ortamında tasarrufların başka alanlara kaymasına, yatırımların finansmanında kaynak sıkıntısı çekilmesine ve hepimizi çok yakından ilgilendiren devletin iç borçlanma politikasında kaynakların yetersizliği sebebi ile dünyanın en yüksek reel faizlerinin verilmesine de yol açtı. Hepiniz biliyorsunuz. Bu açılardan da bakıldığında biz leasing sektörünün geliştirilmesini , mali sektöre derinlik kazandırmanın bir adımı olarak görüyoruz.

Daha evvelki toplantılarda, biraz evvel notlarıma baktım, Maliye Bakanlığını temsil eden değerli arkadaşım Arif Şimşek bunu çok net açıklamış. Bir iki cümle müsaade ederseniz okuyayım. Şöyle diyor: Amacımız az sayıdaki şirketin karını yükseltmek değil, bu finansman kaynağını kullanan yatırımcı şirketlerin önünü açmaktır. Buna benzer görüşleri bütün maliyeci ve hazineci arkadaşlarımızdan duyuyoruz. Yani burada biz, söylediğim gibi daha çok sektörle ilgili konuları görüşmek için bulunuyoruz. Daha çok değil tamamı ile. Ben de burada sektör temsilcisi şapka ile karşınızda bulunuyorum ama hazine adına konuşsaydım da yine muhtemelen benzer yada aynı şeyleri söyleyecektim.

Bugün itibariyle sanıyorum kanunla ilgili bazı hatırlatmalarda yarar var. 1985 yılında çıkan bu kanun bir yandan leasing sözleşmesini, daha doğrusu finansal kiralama sözleşmesini, bu iki kavramı farklılaştırıyor, bizim toplantımızın başlığı leasing ama kanun finansal kiralama kanunu.Bu sanırım çok önemli bir farklılık. Hedefimiz de sanırım leasing mevzuatını kazanmak şeklinde olabilir. Kanun bir yandan finansal kiralama sözleşmesinin hukuki niteliklerini tespit ediyor,son bölümünde de bu işlemlere uygulanacak vergi, resim ,harç muafiyeti, teşvikle ve gümrükle bazı hususları düzenliyor. Bu iki bölümünde bugün geldiğimiz nokta da eleştirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Finansal kiralama sözleşmesinin, hukuki nitelikleri ve kiracı ile ilgili özellikleri malın niteliğine ilişkin tespitler kira bedellerinin tespiti ve ödenmesi ile ilgili hükümler , asgari sözleşme süresi, sözleşmenin noterlerce düzenlenme şeklinde yapılması ve özel bir tescil sisteminin getirilmesi. Bütün bu hususlar, uygulamada bir takım sıkıntılara, zorluklara yol açtı. Bunlar olmayabilir miydi? Finansal kiralama sözleşmeleri

ve uygulaması borçlar kanunu ve medeni kanunun genel hükümlerine tabi tutulabiliyordu? Mesela teminat mektupları için özel bir düzenleme yok. Borçlar kanununda özel bir akit türü olarak teminat mektubu kurumu yok, tüketici kredisi yok, kredi kartları içinde aynı şekilde özel bir düzenleme yok ancak uygulamada bunlar, teminat mektuplarıyla ilgili Yargıtay'ın yorumları, garanti, kefalet, akit arasında gidip geliyor. Bir garanti akdi olduğu kararı. Bu tür uygulamaların mümkün olduğunu gösteriyor. Dolayısı ile demin de söylediğim gibi finansal kiralama kanunu çıkmaya idi belki uygulama daha geç başladı ama bu tür bahsettiğim zorluklar da olmayabilirdi, diye düşünüyorum. Bunların şöyle bir sonucu oluyor, biraz evvel Dursun bey üzerinde durdu, sat yeniden kiralama sözleşmesi tartışılıyor. Bu sözleşmenin niteliği konusunda kuşklar var. Kanunun bence biraz lafsi yorumuna ağırlık verilmesi sebebi ile özellikle bu madde ile ilgili bu konu ile ilgili, temin edilen malın temini ayrı bir şey olarak düşünüyorum, satın almakta olabilir. Ondan sonra yapılan sözleşme finansal kiralama sözleşmesi, orada herhangi bir kuşku veya tereddüt olmaması lazım kanaatindeyim. Tabi burada çok önemli bir sonuç ortaya çıkıyor. Bir yanda faaliyet kiralamalarıyla ilgili bir konu var. Hazine'nin yönetmelik değişikliği yapmasıyla mümkün olabilecek ama yapılsa dahi, ki yapılmasında çeşitli yararlar var, kanunun koruyucu hükümlerinden yararlanamayacak. Bu açıdan bakıldığında kanunun bütün bu tereddütleri ortaya çıkaracak ve leasing işlemlerinin tamamını finansal kiralama, faaliyet kiralaması gibi, alt kiralama gibi bütün leasing türlerini kanunun şemsiyesi altına toplayacak, kanun değişikliğine gidilmesi konusunda sanırım hepimiz hemfikiriz.

İkinci husus kanunun son bölümüyle ilgili. Maliyeci arkadaşların da bu kanaatte olduklarını biliyorum. Her konunun kendi asıl mevzuatında düzenlenmesi lazım. Vergi konularının vergi mevzuatında, teşvik konularının teşvik mevzuatında, gümrük de aynı şekilde. Burada finansal kiralama işlemleriyle ilgili ayrı bir hüküm daha doğrusu bu kanunda özel hükümlerin olması belki tartışılabilir. Bu hükümler genel düzenlemelere bırakılabilir. Bunun hukuk sistematığımız açısından daha doğru bir yaklaşım olabileceğini düşünüyorum. Dolayısıyla gündemimizde sanırım iki husus var, birincisi kanunun gözden geçirilmesi, uygulamalarda ortaya çıkan hukuki sorunların tartışmalarının belli bir noktaya geldiğini düşünürsek biran önce hazırlanacak tasarıya yansıtılması ve bu metnin hazırlanmasında da hukukçuların bulunması. Çünkü bu mevcut kanunla ilgili bazı panellerde ve açık oturumlarda bazı hukukçular, ben de katılıyorum onlara, mevcut kanunun hazırlanmasında, metnin hazırlanmasında bulunmamışlar ki serzenişlerde bulunmuşlar. Faaliyet kiralaması konusunda Hazine ile görüşmeler devam ediyor.

Yönetmelikte bir hüküm var. Finansal kiralama işlemleriyle doğrudan ilgili olmayan faaliyetlerde bulunamazlar diye finansal kiralama şirketleri. Bu 1992

yılında çıkarılan bir yönetmelik. 85'te çıkanda da bu hüküm var mıydı hatırlamıyorum, var ise sorumlusu benim çünkü onu ben kaleme almıştım. 15 yıl sonra farklı bir noktada olduğumu düşünüyorum. Konumum olarak değil fakat düşünce olarak. Mesela finansal kiralama şirketleri kamuya karşı herhangi bir taahhütte bulunmuyorlar, fon toplamıyorlar, bankadan farklı bir konumları var. Mevduat toplayan bankalar için dahi bu ölçüde sınırlama yok. Bankalar Kanunu sadece emtia, gayrimenkul ticaretini yasaklıyor, onun dışında bankalar her türlü işlemleri yapabiliyorlar. Finansal kiralama şirketlerinin faaliyet alanları bence gereğinden çok daha fazla küçültülmüş.

Diğer teşvik konusu ise kuşkusuz sadece finansal kiralama sektörü açısından ele alınması mümkün olmayan bir konu. Yatırımlara ve ihracata devletçe sağlanacak destek unsurlarının tespitinde çok çeşitli kriterler var. Bütçe imkanları, ekonomik politikalar ve uluslararası kuruluşlara olan taahhütlerimiz. Burada teşvik genel müdürlüğümüzün elbette ki sınırlarını oluşturuyor ancak bizim burada talebimiz veya bu düzenlemeler yapılırken göz önünde bulundurulmasını istediğimiz husus devlet - yatırımcı - leasing üçgeninde tarafların hak ve yükümlülüklerinin net olarak tespiti lazım. Farklı tebliğlerde veya farklı kurumların çıkardığı tebliğlerde biraz evvel Dursun bey işaret etti, çok net olmayan hususlar olabiliyor. Bir de tabi yatırımcının korunması kuşkusuz esas. Yatırımcı , müteşebbis , teşvikte ilk muhatap odur ancak yatırımcıyla birlikte leasing şirketi , hatta ondan daha fazla risk alabiliyor. Malın mülkiyeti onda ama yatırımcının herhangi bir şekilde yatırımı tamamlayamaması halinde mağdur olan taraf leasing şirketi olabiliyor. Bu konularda yapılacak düzenlemelerde tarafların rollerinin net olarak belirlenmesinde çok büyük yarar var.

Vergi mevzuatıyla ilgili olarak biraz evvel ifade ettim , tamamen o mevzuat içinde, o mevzuatın kendi mantığı içerisinde düzenlemeler yapılabilir. Leasinge konu malların muhasebeleştirilmesi ve giderleştirilmesi elbette ki teşvikin dışında bir husus. Burada uygulama oturmuş ve yerleşmiş durumda ancak 17 sayılı uluslar arası muhasebe standardı uygulamasında zaman zaman tartışıyoruz. SPK'yı ilgilendiren bir konu. Bugün itibarıyla leasing şirketleri bu standart uygulanmadığı için iki ayrı bilanço düzenliyorlar bu da çok doğal bir şey değil. Bir şirketin iki ayrı bilanço çıkarması, bunun da ayrı bir tartışma konusu yapılmasında yarar var. Gayrimenkul piyasasında leasing şirketlerinin çok önemli görevleri olduğuna temas etti Dursun bey. Bu konu da sanırım Ertuğrul beyin alanına giriyor. Ben daha fazla zamanınızı almak istemiyorum. Genel bir çerçeve çizebilmek için bu hususları işaret ettim. Konunun uzmanları olan vergi ve teşvik konusunda uzman olan değerli arkadaşlarımız, katılımcılar ve panelistler, bu iki gün içinde eminim ki bu konuları konuşmamın başında ifade ettiğim gibi mevzuat düzenlemelerinde dikkate alınabilecek noktalara getirirler. Hepinize beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.

Başkan - Ahmet BULDAM

Ben teşekkür ederim sayın İhsan Fevzibeyoğlu'na. Kendisi konumu itibarıyla konuya çok hakim. Bir kere leasingin kuruluş yıllarından itibaren bilgisi ve ilgisi dahilinde gelişmiş bir konu olduğu için o bakımdan hakim. Finans piyasası içindeki yeri açısından leasing ve benzeri finansman faaliyetlerine son derece hakim. Bir süredir de masanın bu tarafında , pratiğin bu tarafında olduğu için çok geniş açıyla bakabiliyorlar ve bu kadar geniş açıdan böyle kısa bir ufuk turunu gerçekleştirmekte zorlandıklarını hissettim. Ama yine de belli başlı konulara değindiler.

Gerçekten kanunun sistematığı açısından on beşinci kabul yıldönümünü kutlamaya hazırlandığımız bu kanunun elden geçirilmeye ihtiyacı var zaten. Çeşitli kereler ele alındı, satış ve geri kiralama konusu aslında hukuki tartışma niteliği ağır basan bir konu. Bu konunun mutlaka yetkili ve ilgili profesyonel bir ortamda tartışılması lazım fakat burada vergisel sonuçlar doğurması söz konusu olduğu için biz gündemimizde olduğunu düşünüyoruz. Kanunun Türk hukuk sistemi içinde yorumlanmasından kaynaklanan bir ilişkinin , satış ve geri kiralama niteliğinde olmasının , onun finansal kiralama kanununun sınırlarının içinde olup olmamasını belirlemesi söz konusu ve bunun vergisel sonuçları söz konusu. Uluslar arası muhasebe sistemi, standardı 17 dünyada yavaş yavaş gündeme geliyor , bir referans noktası olarak en azından Türkiye'de yavaş yavaş Hazine'nin sektörden istediği istatistiklere yansımış olması olumlu bir unsur gerçekten fakat sayın Fevzibeyoğlu'nun değindiği gibi bu ikili bir yapıya benziyor bir anlamda. Yani endikatif de olsa şirketlerimiz uluslar arası muhasebe standardı 17 esaslarına göre bazı rakamlarını hesaplayarak uluslar arası kreditorlerine bildirmeleri gerekiyor. Bunun aynı zamanda yine sayın Fevzibeyoğlu'nun değindiği gibi sermaye piyasasını ilgilendiren yönleri var. Halka açık leasing şirketlerinin raporlama esasları açısından. Bu başlı başına bir konu.

Gayrimenkul leasingi , sayın Dursun Akbulut da değindiler, bugünkü ortamda ,hem durgunluk ortamında bir inşaat faaliyetinin canlı tutulmasında katkısı açısından hem de esnek bir gayrimenkul finansman yöntemi olması açısından önemli. Bizler dünyadaki meslektaşlarımız gibi gayrimenkul leasingini uygulamayı çok arzu ediyoruz fakat finansmanın yapısına uymayan , finansmanın niteliğine uymayan uzunlukta bir amortisman düzeni içindeyiz. Vergi sistematığımızın temeli bu. Buna , gayrimenkul leasingini canlandıracak ve Türkiye'yi giderek zenginleştirecek finans enstrümanları yelpazesine, bu güçlü enstrümanı ekleyecek bir düzenleme yapılabilir mi? Bunu ciddi olarak inceliyoruz, tartışmaya açmak istiyoruz. Bütün bunlar sayın Fevzibeyoğlu'nun başlıkları itibarıyla değindiği önemli konular.

Ertuğrul TUNCER

Ben bir iki şey söylemek istiyorum.

Başkan - Ahmet BULDAM

Buyurun, rica ederim.

Ertuğrul TUNCER

Ben spesifik olarak konulara girip, kafanızdaki sorulara cevap verecek arkadaşlarımızın söz hakkına müdahale etmemek için konuyu olabildiğince kısa kestim. Yalnız bir şeyin de altını özellikle çizmek istiyorum. Çünkü gördüğüm kadarıyla olayın yönü o tarafa doğru gidiyor. Tartışacağımız şeyin çerçevesini bilmemizde fayda var. Eğer cari yapı içerisinde yani mevcut yapı içerisinde bir şeyi değerlendiriyorsak o zaman o yapıyı benimseyip benimsemediğimize bakmak ihtiyacı var. Biraz önce söyledim. Maliye Bakanlığı olarak veya mali sisteme bakış tarzı olarak olayın içerisine birtakım şeyler girmiyor. Biz aktivitelerin yarattığı işlemlere ve kazanca bakıyoruz. O nedenle şu veya bu muamelenin konunun içine girip girmemesi, bu konuların ticaret hukukunu, ticari davayı, medeni hukukla ilgili medeni davaları ilgilendiriyor olması da bizim konumuzun dışında. Ancak, gayet iyi bildiğiniz bir konu var. Finansal kiralama yöntem ve sistem olarak Türkiye'ye getirildiğinde veya uygulamaya konmak istendiğinde yine üç temel üzerine oturtulmuştur. Bunlardan bir tanesi bir, finansman desteği. Bu finansman desteğinin karşılığında insanı boğan ürküten birtakım karşıt edimler olmasın düşüncesi var. Onun için sabah kahvaltıda konuşurken yine gündeme geldi. Finansal kiralama şirketlerinin aslında şu anda hedef kitlesi zaten Anadolu'da banka uygulamalarından biraz da rahatsız olan yatırımcı ve bunlar daha ziyade orta boy yatırımcılar. Dolayısıyla finansal destek verilirken bunun karşılığında çok yüksek edimlere maruz kalacaklarsa bunun bir anlamı kalmayacaktı. Demek ki amaçlardan biri bu olmalıydı.

İkincisi; doğrudan doğruya bir teknolojik boyutunun olması gerekiyordu. Teşvik kapsamı içerisindeki değerlendirmeler de buraya gelip dayanıyor. Üçüncüsü, yine teşvik ve hatta vergisel teşvikler açısından önem taşıyan şey; bunların olabildiğince yatırımın finansmanına yönelik olmasıdır. Çünkü global bazda ele aldığınızda bunun Türkiye ekonomisine getirisi de önem taşıyordu. Şimdi bu üçünü harman ettiğimizde tartışacağımız şeyin çerçevesi kendiliğinden çıkıyor. Demek ki büyük çapta teşvik, konunun yatırımla ilgili finansmana dönük olmasında ve bunun teknolojik boyutundan kaynaklanıyor.

Bir hizmet leasingi, yatırımla ne kadar ilgilendirilebilir bilmiyorum, artı gayrimenkul leasingi dediğimiz olaya girildiği taktirde yatırımdan yer yer uzaklaşma mecburiyetleri de olacak Çünkü cari yapı içerisindeki bazı gayrimenkul

uygulamaları zaten yatırımın veya teşvikin dışında tutuluyor. Yani bu anektodu şu nedenle vermek istedim, eğer şu anda uygulamada bulunan finansal kiralama kanununun temel mentalitesinden çıkılacaksa; o zaman muhtemelen vergilendirme prosedürü de değişecek. Daha fazla korkutmayalım, teşekkür ederim.

Başkan - Ahmet BULDAM

Biz teşekkür ediyoruz. Şimdi isterseniz görüşme sistematığımızı bozmadan saat 11.00 oldu bir kahve molamız var. Daha sonra Şükrü Dilaver'in sunuşunu müteakiben, soru ve yorum yapmak isteyen sayın katılımcılara söz verme istiyorum. Yarım saat kadar kahve molamız var efendim.

Başkan - Ahmet BULDAM

Panelimize Boğaziçi Kurumlar Vergi Dairesi Başkanı sayın Şükrü Dilaver'in konuşması ile devam ediyoruz efendim. Buyurun sayın Dilaver.

Şükrü DİLAVER

***Maliye Bakanlığı Boğaziçi Kurumlar Vergi Dairesi
Başkanı***

Teşekkür ederim. sayın başkan, değerli katılımcılar , yaklaşık iki buçuk aydır Boğaziçi Kurumlar Vergi Dairesi Başkanlığını yürütüyorum. Başkanlığımız, genelde finans sektörünün ağırlıklı olarak mükellef olduğu, bir vergi dairesi. O nedenle de sorunların içerisindeyiz bir taraftan. Sizin sorularınız dolayısı ile de aynı şekilde bizlere de yansımış oluyor. Böyle bir toplantının düzenleneceği bana söylendiği zaman, ben de mükellefimiz olan finansal kiralama şirketlerinin ne tür sorunları olduğunu merak ettim. Vergi dairesi başkanlığımızda mevcut beyannamelerine bakma ihtiyacı hissettim. Çok enteresan bir sonuç ile karşılaştım. Hiçbir finansal kiralama şirketinin kurumlar vergisi matrahı yok. Yani bunun sonucu olarak da şöyle bir sonuç çıktı, benim düşüncem. Kurumlar vergisi matrahı beyan etmeyen bir mükellefin ne tür sorunu olabilir. Öyle bir düşünce hasıl oldu.

Tabi ki sabah, ilk oturumda dile getirilen konular, çözümlenmesi gereken, gerek yasal bazda gerekse tebliğler bazında çözülmesi gereken sorunlar. Ama bu konuyu da dile getirmek istedim. Hazine tarafı da böyle , Maliye Hazinesi.Evet Türk vergi mevzuatı açısından leasing olayını ele aldığımız zaman, genelde finansal kiralama işlemleri , her ne kadar gelir vergisi kanunundaki gayrimenkul sermaye iradı tanımına uyuyorsa da, ilgili kanunda söz konusu gayrimenkul kiralamalarının , menkul kiralamalarının , ticari işletme bünyesi içerisinde gerçekleşmesi halinde bunların ticari kazanç hükümlerine göre vergilendirileceği belirlenmiş. Finansal kiralama şirketlerimiz de genelde A.Ş olarak kuruldukları için kurumlar vergisi mükellefi, dolayısıyla da kurumlar vergisi mükelleflerimiz.Gelir vergisi kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerine göre beyannamelerini vergi dairemize, Boğaziçi Kurumlar ve diğer vergi dairelerimize veriyorlar. Şimdi son dönemde, özellikle 99 yılına ilişkin olarak 2000 yılında verilmiş olan kurumlar vergisi beyannameleri ve bunlara ilişkin karşılaştığımız problemler, benim bugünkü açıklamalarımın ana , öz konuları olacak.

Karşılaştığımız hususlardan en başta geleni yatırım indirimi.Çünkü bu yıl, geçici vergiden başlamak üzere hemen hemen beyannamelerimizin hepsini itirazi kayıtlı alıyoruz. Çünkü çözülmesi gereken bir sürü problemle karşılaştık. İkinci husus gider kısıtlaması olayı.Özellikle geçmişe yönelik olarak nasıl bir düzenleme yapılacak? Çünkü biliyorsunuz Danıştay daha önceki uygulamayı yürütmeyi durdurma kararı vermişti. Herkes ona dayanarak da gider kısıtlamasında

netleştirme uygulaması yaparak ona dayalı giderlerini kısıtlamaya tabi tutmuş idi. Şimdi dava daireleri genel kurulunun kararının aksi yönde çıkmış olması, mükelleflerimizi ne tür bir yaptırımla karşı karşıya bırakacak. Buna yönelik ne tür tedbirler alınacak, ikinci olarak özellikle üzerinde durmayı istediğim husus bu. Yatırım indirimine bağlı olarak yine çözümlenmesi gereken, özellikle ön görülen yatırım, ki biliyorsunuz daha önceden harcama esasına dayalı bir yatırım indirimi söz konusu idi. Son düzenlemeler ile artık ilgili yılda yapmayı planladığımız harcamaları da dikkate alarak yatırım indiriminden yararlanabiliyoruz. Ama özellikle geçmiş yıllara ilişkin vermiş olduğumuz beyannamelerde , % 10 un altında kalan bir tutarda yatırımımızın gerçekleşmesi halinde ne tür bir işlem yapacağız? Bu da olayın başka bir boyutu.

Bir de vergi dairesi başkanlığımızda, mükelleflerimize değişik konularda mukteza da veriyoruz. Ben de bunların içerisinde bir derleme yaptım. Ne tür sorunlarla karşılaşmışız bugüne kadar. Bunlara ilişkin olarak ne tür çözüm önerileri getirmişiz. Onlara da kısa kısa değinmek istiyorum burada. Bir de üzerinde durulması gereken bir husus, geçmiş yıllarda aslında bu denetim elemanları tarafından sık sık gündeme getirildi, daha sonra yargı alanında sorun çözümlendi, finansman kira bedellerinin nasıl gider yazılacağı? Dönemsellik ilkesi tabi burada devreye girdi. Kira ödemelerinde 4 yıllık esasa göre bir bölümlenme yapılarak, 4 yıla eşit şekilde mi yayılacağı , yoksa tamamının ödendiği dönemde gider yazılacağı mı? Tabi buna bağlı bir problem de çıkıyor, bunu gelir olarak kaydeden finansal kiralama şirketleri bunları nasıl beyan edecekler? Çünkü bazı ödemeler 3 ayda bir yapılıyor. Bunlarda kıst gelir tahakkukları yapılacak mı? Örneğin kasım -aralık-ocak dönemine ilişkin bir kira geliri, eğer ocak döneminde fatura edilmiş ise geçmişe yönelik olarak bunlara ilişkin, dönemsellik ilkesine dayalı gelir kaydedilecek mi? Ana hatlarıyla üzerinde duracağım hususlar bunlar.

Şimdi yatırım indirimi ile olaya başlamak istiyorum. Yatırım indiriminde biliyorsunuz, gelir vergisi kanununun 94.maddesinin 6/b 2i bendine göre kurumlar vergisinden müstesna kazançlar üzerinden bizim stopaj yapmamız gerektiği belirlenmiş. Şimdi buradaki tartışma konusu yatırım indiriminin müstesna bir kazanç olup olmadığı. Buna ilişkin olarak da bir bakanlar kurulu kararı var, bu oranların belirlenmesine yönelik. Orada da parantez içi hüküm ile, yatırım indirimi dahil şeklinde bir ibare kullanılmış idi. Danıştay söz konusu ibareyi iptal etti. Öyle olunca tabi ortaya şöyle bir husus çıktı. Yatırım indirimi stopaja tabi midir, değil midir? Tabi Maliye Bakanlığı, buna ilişkin olarak temyiz hakkı var idi, onu kullandı. Şu anda halen bu yargı aşamasında, bu nedenle de mükelleflerimizin büyük bir çoğunluğu kurumlar vergisine yönelik beyannamelerini, itiraz-ı kayıtlı verdiler. Buna yönelik olarak da yargı aşamasına gitmekte. Sonucu artık Danıştay'ın vereceği nihai karara belirlenecek.

İkinci hususumuz, bu finansman gider kısıtlaması olayı. Biliyorsunuz finansman giderlerinde Maliye Bakanlığının düzenlemiş olduğu tebliğde, finansman gelirleri ile finansman giderlerinin birbirinden çıkarılması sonucu ortaya çıkan finansman giderinden belli bir oranda, ki Maliye Bakanlığının belirlediği oranlar üzerindeki kısmını gider olarak dikkate almıyoruz biz. Bu Danıştay'ın vermiş olduğu bir karar üzerine oluşmuş idi ve mükellefler de buna dayalı olarak netleştirme yapmak sureti ile beyannamelerini bize vermişti. Ocak ayında çıkan dava daireleri genel kurulu kararı ile netleştirme işleminin yapılmaması gerektiği, dolayısı ile brüt finansman gideri rakamı üzerinden, gider kısıtlaması yapılması gerektiği şeklinde bir karar mevcut.

Geçmiş yıllarda, hemen hemen netleştirme yapmak suretiyle beyanname vermiştik. Bu konuda Maliye Bakanlığı'nda çalışma yürütülüyor. O çalışmanın sonucuna göre gerekli açıklamalar yapılacak. Ama mükelleflerin burada öne sürdükleri olay bir yanlışla halinin söz konusu olduğu, bu nedenle de geçmişe yönelik olarak ceza kesilmemesi gerektiği, Vergi usul kanunundaki yanlışla hükümleri gereğince. Tabi cezanın yanında bir de bizlere ağır yük getirecek ikinci bir olay da gecikme faizi; çünkü geçmiş yıllarda % 15'lere kadar varan gecikme faizleri söz konusu, Maliye Bakanlığı'nın bu konuda yapacağı açıklama bizler için yönlendirici olacak. Öngörülen yatırım harcamalarının % 10'un altında gerçekleşmesi halinde nasıl bir işlem yapılacak? Bir diğer önem arz eden hususumuz da bu. Özellikle mali müşavir meslektaşlarımız, üstatlarımız bu konuda sık sık bizlere başvuruyorlar ne tür bir işlem yapacakları şeklinde. Burada da önem arz eden husus, bence ; geçmiş yıla yönelik olarak bir yatırım indirimi söz konusu olduğu için, geçmiş yıla ilişkin beyannamelerde ki rakamlarımızın düzeltilmesi gerektiği şeklinde bizim görüşümüz. Tabi Maliye Bakanlığı'nın da yine buna ilişkin olarak bir tebliğ hazırlığı içinde olduğunu biliyorum. Ama henüz o tebliğ çıkmadı, yine o tebliğin belirleyeceği hususlarda gerekli çalışmalarımızı yapacağız.

Bu kira bedellerinin gelir ve gider yazılması yönünde, gider kısmı daha önce dediğim gibi merkezi denetim elemanları ve diğer denetim elemanları tarafından özellikle bu dört yıla eşit şekilde yayılıp gider yazılması yönünde değişik vergi inceleme raporları söz konusuydu, yargı bunların hiçbirine katılmadı. Genelde de şu anki uygulama o yönde. Maliye Bakanlığı ona uydu, hatta bu konuda hesap uzmanları kurulunun da bir danışma komisyonu kararı var. Gerçi o henüz bakan tarafından imzalanmadı ama oradaki görüşte aynı şekilde, ödendikleri yılda gider yazılması şeklinde. Dolayısıyla da o alandaki sorun hemen çözümlenmiş oldu. Ama gelir yazma yönünde özellikle kıst olacak kısımlar önem arz ediyor, konuşmamın başında da belirttiğim gibi. İlgili yıla isabet eden kısmın mutlaka o yılın geliri olarak yazılması gerektiği şeklinde benim görüşüm. Özellikle işte Aralık, Ocak, Şubat dönemlerinde bu sıklıkla karşılaşılan

problemler.Kurumlar vergisinde, gelir vergisi kanunumuzda tahakkuk esası geçerli olduğu için, o yıllara ilişkin kısımların tahakkuk ettirilerek gelir yazdırılması gerektiği görüşündeyim.

Bir de sizlere vergi dairesi başkanlığımızda değişik mükelleflerin bizlere yapmış olduğu müracaatlarla, mukteza talep ettikleri konular veya bizden görüş istedikleri gerek sözlü gerek yazılı olarak, bunlara ilişkin kendi görüşümü aktarmak istiyorum.Özellikle bunlarda arz eden hususların birincisi bu yatırımların finansmanında kullanılan kredilerle ilgili. bunlara ilişkin faizlerin nasıl gider yazılacağı şeklinde. Biliyorsunuz bunların kuruluş dönemine ait olanlarını biz yatırımın maliyetine eklemek suretiyle amortisman yoluyla itfa ediyoruz. O yatırım döneminden sonra oluşan giderleri ise gider olarak dikkate alabiliyoruz. Bir de özellikle bu leasing işlemlerinde kiracı tarafından yapılan montaj ve benzeri giderler var. Malın maliyetine,sabit kıymetin maliyetine intikal ettirilmesi gereken, bunların gider yazılıp yazılmayacağı şeklinde görüşler vardı. Bunların yine ,tabi bunların hepsi benim şahsi görüşlerim,gider yazılmaması ve amortisman yoluyla itfa edilmesi gerektiği düşüncesindeyim.

Yine mükelleflerin bize sunduğu hususlardan birisi; kira bedellerinin ilgili kurum kazancına dahil edilerek beyan edilmesinde, reeskonta tabi tutulup tutulmayacağı hususu ki az önce izah etmiştim onu. Bu konuda da bizim görüşümüz; bunların gayri menkul sermaye iradı değil, sonuçta ticari kazanç hükümlerine tabi oldukları dolayısıyla da tahakkuk esasının geçerli olduğu ve bunlarda reeskont işlemlerinin yapılmayacağı, gelir yönünden.

Bir de finansal kiralama konusu malların mülkiyeti finansal kiralama şirketlerine ait olmakla birlikte , bu sigorta primlerini bunların kiracıları ödüyor. Bu sigorta primleri gider yazılabilir mi yazılamaz mı şeklinde.Yine tabi şahsi görüşümüz, ki hemen hemen tamamen uygulamada bu yönde, doğrudur gider yazılabilir. Sonuçta ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesine yönelik giderlerden.

Az önce belirtmiş olduğum gider kısıtlaması olayında, aslında başlangıçta tartışmalar da mevcuttu. Finansal kiralama şirketleri , finansman gider kısıtlaması yapmalı mı yapmamalı mı şeklinde. Bu da ayrı bir tartışma konusu. Ama bu Kurumlar Vergisi kanununun 13 numaralı bendin parantez içinde sayılan finans kurumlarında, finansal kiralama şirketleri maalesef yok -artık sizlere maalesef diyoruz- bu nedenle de gider kısıtlaması yapması gerektiği görüşündeyiz.

Bir diğer önem arz eden husus da finansal kiralamaya konu olan malın kira süresinin sonunda düşük bedelle veya sembolik bir bedelle kiracıya devredilmesi halinde, o malın emsal bedelinin tespiti ve bu emsal bedele göre vergilendirilme yapılp yapılmayacağı şeklinde.Buradaki görüşümüz de emsal bedelle yapılmayacağı şeklinde. Benim yine şahsi görüşlerim bunlar.

Bir de finansal kiralama şirketlerinin finansal kiralamaya konu olmayıp

sadece işletme hizmetlerinde kullanılmak üzere satın aldıkları veya aktifleştirildikleri kıymetlerde KDV oranının ne olacağı. Burada genel oranda KDV uygulanacağı şeklinde görüşümüz mevcut. Ayrıca kira ödemelerinin süresinde yapılmaması nedeniyle sözleşme hükümleri çerçevesinde tamamı muaccel hale gelen bir alacağın kiracı tarafından ödenmesine müteakip, mevcut sözleşme feshedilerek kiralamaya konu olan mal aynı kiracıya satılırsa, burada KDV hangi oran üzerinden hesaplanacak şeklinde bir soru gelmişti. Burada, ki yine benim şahsi görüşüm ; Artık sözleşme feshedildiğinden finansal kiralama ilişkisi sona eriyor dolayısıyla da KDV uygulaması açısından normal bir teslim hükmü ve genel oranda katma değer vergisi uygulanması gerekiyor.

Bir diğer konu, teşvik belgesi kapsamında yer alan, makine ve teçhizat tanımına giren bir yatırım malının finansal kiralamaya konu olması halinde, KDV kanununun 13. maddesi 4369 sayılı kanuna eklenen D bendi istisnasından yararlanıp yararlanamayacağı hususu. Burada da anılan bend hükmünde, makine ve teçhizat yani mal teslimi ifadesine yer verilmiş ve kiralayan sıfatıyla kiracıya yapılan teslimin ise bir hizmet teslimi olduğu göz önüne alınacak olursa, kiralama işleminin katma değer vergisinden müstesna tutulmayacağı dolayısıyla da KDV'ye tabi olacağı, benim yine şahsi görüşüm bu.

Serbest bölgelerde faaliyet gösteren firmalarla yapılan leasing işlemleri bir diğer husus. Burada da kiracının sözleşme hükümlerinden , ilgili serbest bölgede yararlanması halinde gelir vergisi tevkifatı yapılmaması gerekir; benim şahsi görüşüm. Aynı zamanda şirketler sözü edilen kazançları Türkiye'nin başka yerine getirmeleri halinde de bildiğiniz gibi kurumlar vergisinden de muaflar.

Bir diğer olay da yurt dışından kiralanen bir sabit kıymetin, yine yurt dışında bir firmaya kiralanması halinde, burada ki teslim ve hizmetler katma değer vergisine tabi olur mu şeklinde bir soruyla karşılaşmıştık. Burada da Türkiye' de yapılan teslim ve hizmetler şeklinde katma değer vergisi kanununda bir belirleme olduğu için, bunun da KDV' ye tabi tutulmaması gerekir diye düşünüyorum.

Az önce belirttiğim hususta biraz daha açıklama yaparsak; bu finansal kiralama işlemlerinde kira bedelinin ödenmemiş olsa dahi tahakkuk ettiği dönemin geliri olarak dikkate alınması gerekeceği düşüncesine sahibim. Bu süreye ilişkin kira tutarında ilgili hesaplarına gelir olarak kaydedilmesi düşüncesindeyim.

Bu iki buçuk aylık dönem zarfında genelde bana intikal ettirilen, gördüğüm, başkanlıkta gördüğüm finansal kiralama işlemlerine ilişkin sorunlar bunlardan ibaret. Aslında KDV ve diğer harç, damga vergisi konularına fazla girmek istemiyorum. Çünkü üstatlarımız o konuda gerekli açıklamaları yapacaklar. Ben daha ziyade olayın kurumlar vergisi ve matrahın tespitine yönelik hususlarında

açıklamalar yapmak istedim. Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.

Başkan - Ahmet BULDAM

Sayın Şükrü Dilaver' e çok somut konularda bizleri aydınlatan açıklamaları için çok teşekkür ediyoruz. Danıştay üyesi sayın Selçuk Hondu; arada kendisi bir konuda bir değerlendirme ve yorum iletmek istediğini belirterek söz istemişti. Kendisini kürsüye davet ediyorum. Buyurun efendim.

Selçuk HONDU

Danıştay Üyesi

Teşekkür ederim sayın Başkan! Hepinize saygı sunarak sözlerime başlıyorum. Daha önceki konuşmacı arkadaşlarımın açıkladıkları hususlardan halen sat-yeniden kiralama sözleşmesinin, finansal kiralama çeşidi olup olmadığı konusunun güncelliğini muhafaza ettiği kanaatine vardığım için, bu konuda söz almak istedim.

Geçen seneki toplantıda, özellikle hukukçu arkadaşlar sat-yeniden kiralama konusunda uzun boylu açıklamalarda bulundular. Fakat bu arada yargısal olarak da uyuşmazlık şeklinde mahkemelere intikal eden dosyalar nedeniyle bu konuda değişik görüşler ortaya çıktı. Bu nedenle önce bu konuda ki şahsi görüşlerimi belirteceğim. Sonra da Danıştay'ın muhtelif dairelerinden çıkmış kararlarla ilgili açıklamalarda bulunacağım. Şimdi 3226 sayılı kanunu incelediğimiz zaman, bu kanunun bir ihtiyaçtan doğduğunu anlıyoruz. Biraz önceki görüşmeciler arkadaşlarımızın da belirttiği gibi gerek Amerika'da, gerekse Avrupa ülkelerinde meydana gelen bir finans temin şekli ihtiyaç nedeniyle Türkiye' de de yasal yapıya kavuşturulmak istenmiş ve bu nedenle 3226 sayılı kanun çıkarılmış. Böyle olunca, adi kiralamadan farklı olarak finansal kiralama yoluyla finans temininde kanun bazı imkanlar sağlamış, vergi hukuku yönünden ve diğer bazı konular yönünden. Uyuşmazlık çıktığında yani bir sözleşmenin 3226 sayılı kanun kapsamında olup olmadığının tespiti, bu imkanlardan istifade edip etmeme açısından büyük önem arz etmektedir. Onun için iş yargıya intikal ettiğinde, mahkemece öncelikle nitelendirme yapmak ve kanunun hükümlerini göz önünde bulundurarak sözleşmenin niteliği itibarıyla bu kanun kapsamında olup olmadığının belirlenmesi gerekmektedir. Bu bakımdan sat-yeniden kiralamanın da bu kanun hükümlerine göre değerlendirilmesi gerekir. Dolayısıyla her sat-yeniden kiralamanın mutlak surette 3226 sayılı kanun kapsamında olduğunu söylemek mümkün değil. Ancak bu demin söylediğim gibi, bu kanunda öngörülen koşulların mevcut olup olmadığının incelenmesi sonucu ortaya çıkar ve dolayısıyla kanunda öngörülen istisna ve muafiyetlerden faydalanıp faydalanılamayacağı ortaya çıkar. Benim kanaatime göre, şimdi kanunumuz

özellikle birinci maddesinden başlayarak amaç maddesi, ki her kanuna koyulmamakla birlikte bu kanuna özellikle koyulmuştur. Ayrıca meclisten getirttiğim "Tutanak" dergisinde de gördüğüm kadarıyla bu amaç mevzuu üzerinde yani kanunun çıkarılış amacı üzerinde oldukça geniş bir şekilde durulmuş ve şu şekilde amacı izah edilmiş; genellikle işletme kredisi bulamayan kişilere işletme kredisi temin etmek, tesisi eskimiş ve modernize olmaya ihtiyaç duyulan işletmelerde bu modernizasyonun sağlanması. Sonra genellikle istihdam yaratmaya yönelik şekilde finans temini için bu kanun çıkarıldığı ve amacının bu olduğu açıkça belirtiliyor. Şimdi bu amaç çok mühim, şu yönden mühim biraz önce söylediğimiz gibi önümüze gelen ihtilafda her şeyden evvel sözleşmenin bu amaç doğrultusunda yapılıp yapılmadığını veya bu amacı sağlamaya müteveccih olup olmadığını tespit etmemize bağlı. Eğer bunu tespit edersek diğer koşulları da inceleme imkanımız olacak. Ama bu amaç dışında, sırf yüksek banka kredisinin faizinden kurtulmak için veyahut ta Yargıtay'ın görüşünde olduğu gibi, borçlunun alacaklıdan mal kaçırmaması şeklinde bir sözleşme niteliğinde ve bu amaçla yapılmış bir sözleşme olursa, amaç yönünden zaten kanunun kapsamı içerisinde olmayacak ve dolayısıyla ona bu kanunda öngörülen imkanlar sağlanmamış olacak. Bu bakımdan yargı organları genellikle uyuşmazlıkta sözleşmenin niteliğini belirlerken bu amacı özellikle aramaktadır. Benim kanaatime göre aranması da gerekir.

Şimdi bu finansal kiralama suretiyle finans temininin hangi yollardan olacağını dördüncü madde göstermiş. Dördüncü madde de özellikle üç kişi arasında iki hukuki münasebetten söz ediliyor. O iki hukuki münasebetten birincisi alım-satım, ikincisi kiralama. Satan, kiralayan, kiracı olmak üzere üç kişi var. Yalnız maddede bir cümle geçiyor, başka suretle temin ettiği tabiri var. Bu çok önemli, bize göre önemli, yine dediğim gibi bu açıklamalar tamamen kişisel görüşüm.

Şimdi klasik anlamda finansal kiralama bu şekliyle gayet normal ve olağan, buna söylenecek bir şey yok. Fakat bunun dışında iki kişi arasında yine iki hukuki münasebetle yapılan sat-yeniden kiralama acaba bu madde kapsamında veya kanunun diğer maddeleriyle birlikte yorumlandığı zaman kanunun kapsamında mıdır, değil midir? Benim kanaatime göre kanunun kapsamındadır. Bunu teyit eden hususları şu şekilde izah edebilirim. Diyorum ki kanun vaazı amaç olarak bu kanunda yani 3226 sayılı kanunda, üçlü münasebette alanla satan arasındaki münasebeti düzenlememiş. Kiralayanla kiracı arasındaki münasebeti düzenlemiş. Keşke çizme imkanımız olsaydı, herhalde anlatabildim tahmin ediyorum. Şimdi A, B, C üç kişi var. A satan, malı satan ve üreten kişi, B finansal kiralama şirketi, C de bu finansal kiralama şirketinden kiralayan şahıs. Şimdi kanun vaazı bu kanunla, 3226 sayılı kanunla, B ile C arasındaki kiracı-kiralayan ilişkisini düzenlemiş. Yoksa A ile B arasındaki ilişkiyi düzenlememiş. Bu borçlar kanunun klasik alım-satım mukavelesinden doğan

bir akit türü ve dolayısıyla o kanunda düzenlenmiş. İkili münasebete geçelim, şimdi A devreden çıkıyor , B ve C arasında münasebet var. C önce malını B' ye satıyor bilahare B' den kir alıyor. Burada da kanunun düzenlediği B ile C arasındaki alım-satım değil, kira münasebeti. Birinci münasebet zaten bu kanunun kapsamı dışında, böyle olunca ha üç kişi arasında yapılmış, ha iki kişi arasında yapılmış. Benim kanaatime göre hukukçu olarak, fark yoktur. Kanun bunu düzenlemiştir, bu kanun bunu düzenlemiştir. Yalnız burada tekrar söylüyorum. Sadece bu açıklama bir sat-yeniden kiralama sözleşmesine bu niteliği kazandırmaz. Kanunda biliyorsunuz; süre şartı var ,dört yıllık süre şartı var, kiracının ve kiralayanın hak ve borçlarını düzenleyen hükümler var. Devredilmezlik,zilyetliğin devredilmezliği ile ilgili hükümler var. Bunlarla birlikte sözleşmenin tamamını değerlendirmek lazım. Mesela gördüğümüz bir ihtilafda, aslında sat-yeniden kiralama sözleşmesi yapılmasına rağmen, kiracı devraldığı malın zilyetliğini alt kiracıya devretmiştir ve hala daha bunun sat-yeniden sözleşme kiralaması olduğunu iddia ediyordu. Bunun hiçbir şekilde kabul edilmesi mümkün değil, çünkü kanunda açıkça zilyetliğin devri yasaklanmış.

Burada söylemek istediğim şu; yani baştan , hemen ilk anda sat-yeniden kiralama bu kanunda düzenlenmemiştir diyerek silip atmak yanlış bir düşünce olur ve kanaatimce de kanunun genel esprisine de aykırı olur. Bir sözleşmeyi, her şeyden evvel amaç yönünden, arkasından kanunda öngörülen diğer şartlar yönünden değerlendirmek lazımdır. Bakın benim söylemek istediğim birinci husus, yani kanunun sadece kiracıyla kiralayan arasındaki münasebeti düzenlediğine dair hüküm şu hükümdür; ikinci madde.Bu kanun , sözleşmenin hukuki yapısını, tarafların karşılıklı hak ve yükümlülüklerini düzenleyen hükümleri kapsar diyor. Buradaki bu kanun , sözleşmenin derken kast ettiği sözleşme, leasing şirketiyle kiracı arasındaki sözleşmedir. Yoksa malı satanla leasing şirketi arasındaki münasebet değildir. Bu münasebet tamamen borçlar kanunundaki münasebettir. Bu münasebetse dediğim gibi üçlü ilişkide de mevcuttur, ikili ilişkide de mevcuttur. Bu birinci kıstasımız.İkinci olarak; dördüncü maddede ,sözleşme kiralayanın, kiracının seçimi üzerine üçüncü kişiden satın aldığı veya başka surette temin ettiği bir malın zilyetliğini devretmesidir diyor. İşte burada , başka surette temin ettiğinin içerisine önceden malik olduğu şeyi satma şeklinde de anlatmak pekala mümkündür. Üstelik bu konuda olumlu veya olumsuz kanunun gerekçesinde veya madde gerekçelerinde her hangi bir hüküm mevcut değildir.

Şimdi ben kişisel görüşümü bu şekilde açıkladıktan sonra Danıştay'ın konuya ilişkin muhtelif dairelerinde konu bir defaya mahsus olmak üzere görüşüldü. Katma değer vergisi yönünden 11. dairede, damga vergisi yönünden 7. dairede, motorlu taşıtlar vergisi veya taşıt alım vergisi yönünden de galiba 9. dairede, değil mi?

Bir Katılımcı

Yedinci

Selçuk HONDU

7 de, 7 de görüşüldü. 9. dairede de görüşüldü değil mi?

Bir Katılımcı

KDV, 9. dairede

Selçuk HONDU

Varılan sonuç şu, oybirliğiyle çıkan kararlarda var. Oy çokluğuyla ilgili kararlar da var. Genelde Yargıtay'ın görüşü doğrultusunda, bu üçlü münasebetin ancak kanun kapsamı içerisinde olduğu, ikili sat-yeniden kiralama şeklinde yapılan sözleşmelerin kanun kapsamı içerisinde olmadığı şeklinde şu anda içtihatlarımız mevcut. Yakın tarihte verilmiş kararlar var. Bir tanesi çok yakın mesela, 7. daire kararını söyleyeyim, 14.12.99'da.Daha sonra verilmiş 11. daire kararı var, o da yine keza oyçokluğuyla verilmiş kararlar. Bundan sonra ne olabilir? Önceki, geçen seneki açıklamalarda da söylendiği gibi, aslında yasa koyucunun görevi bu. Dernek yetkilileri bu konuyu parlâmentoya iletebilirler ve açıkça kanunlar bu konuda tekrar alınabilir veyahut ta hüküm konularak tekrar denilir ki; sat-yeniden kiralama bu kanunun kapsamı dışındadır ,borçlar kanunu hükümlerine tabidir, 3226 sayılı kanunun kapsamında değildir ve bunun sağladığı ayrıcalıklardan istifade edemez denilebilir. Bu birinci şık.Veyahut ta Yargıtay'ın özellikle borçlunun alacaklıdan mal kaçırması şeklindeki değerlendirmesini dikkate alarak, sat-yeniden kiralamayı hukuki yapıya kavuşturur, kanunda değişiklikler yapar, ona ait hükümler koyar. Fakat dediğim gibi, bunun kötü niyetli kullanılmasını önleyici tedbirlerini de getirir ve dolayısıyla o söylenen mahsur ortadan kalkar. Fakat anlatıldığına göre oldukça büyük bir ciro da , bu sayede yasal bir yapıya kavuşturulmuş olur görüşündeyim. Benim açıklamalarım bu konuda bu şekilde.

Müsaade ederseniz bir konum daha var onu da açıklayacağım.

Başkan - Ahmet BULDAM

Tabii buyurun efendim!

Selçuk HONDU

Biraz önce başlangıçta Dursun bey takdim ederken bir konuyu daha söyledi.

O konuda da müsaade ederseniz görüşlerimi açıklamak istiyorum. Leasing sözleşmesi içerisinde değişen KDV oranlarının geriye yürümesi olayı.

Kişisel görüşüm, aslında yasal dayanağı da mevcut onu da belirtiyim. Anayasal dayanağı mevcut, biliyorsunuz vergi konulmasında, kaldırılmasında ve değiştirilmesinde anayasanın hükmüne göre kanunilik ilkesi vardır. Kanunla konulur, kanunla değiştirilir, kanunla kaldırılır. Dolayısıyla idarenin yetkileri , ancak kanunla konulmuş olan bir konuda yorum ve açıklama yapmaktan ibarettir. Yoksa kanunda olmayan bir şeyi ihdas etmesi veya kanundaki bir şeyi değiştirmesi veya kaldırması mümkün değildir. Maliyenin ,bakanlık olarak yetkileri bu konu ile sınırlıdır. Böyle olunca bir de bizim genel hukuk ilkesi olarak, kanunlar daima çıkarıldıkları tarihten sonra ki olaylara uygulanır, önceki olaylara uygulanamaz. Ama aksine bir hüküm olmazsa, aksine hüküm de konulması mutad değildir, olağan değildir ve istisnai durumlarda, ancak çok büyük milli menfaatleri vs. ilgilendiren konularda, geçmişe şamil olmak üzere eski tabirle, geçmişten yürürlük şeklinde hüküm koyulabilir. Fakat prensip olarak, hangi anda yayınlanıp yürürlüğe girdiyse ondan sonraki olaylara uygulanır. Şimdi; yapılmış , hukuki geçerliliği ve bu kanuna tabi olarak yapılmış bir sözleşme mevcut. Bu sözleşmede farz edelim katma değer vergisi %15 olarak hesaplanmış .Ona göre bir ödeme planı veyahut ta iki taraf için yükümlülük ve hak doğmuş. Buna göre de yürüyen bir sözleşme mevcut, henüz daha bitmesi için iki yılı var. Bu arada , katma değer vergisi oranı değişiyor ve % 10' luk oran çıkarılıyor % 25' e. Dediği gibi Sayın Başkanın, tekrar revize edilip, noter masraflarıyla , şunuyla bunuyla veyahut ta zaman kaybıyla, iki tarafın emek kaybıyla büyük bir mahsur ortaya çıkması söz konusudur. Demin söylediğim ilkelerden hareket edersek, hukuki geçerliliği mevcut olan bir sözleşmenin , süre sonuna kadar her halükarda eski şartlarıyla devam etmesi, aynı zamanda idari istikrar prensibi dediğimiz bir prensip vardır ki, böyle idarenin eylem ve işlemleri çok sık değişirse vatandaş üzerinde de, uygulayıcı üzerinde de olumsuz etkiler yaratır. Bu etkileri önlemek için istikrarlı bir uygulama, istikrarlı bir çizgi arz etmesi lazımdır, buna da aykırı düşer. Bu bakımdan henüz hukuken geçerli olan ve sözleşme süresi dolmamış olan konularda eski şekliyle sözleşmenin devam etmesinin hem anayasal, hem de kanunilik ilkesine uygun olacağı görüşündeyim.Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum!

Başkan - Ahmet BULDAM

Sayın Hondu' ya açıklamaları için biz teşekkür ediyoruz.

Zannediyorum siz bir söz istemiştiniz? Buyurunuz efendim! Pardon, lütfen isminizle birlikte.

Ergün BAŞKÖK

EGS Leasing

Ertuğrul bey'e iki sorum var. Kendisine Maliye Bakanlığı'nın üst düzey yöneticisi ve temsilcisi olarak sormak istiyorum. Birincisi şu: 1999 yılında bankaların piyasadan çekilmesi ile birlikte özellikle bizim kendi şirketimizin hedef kitlesi olan küçük ve orta ölçekli olan işletmelere ve gerçek sanayicilere büyük haksızlık yapıldı. Bu haksızlık; kredi kaynakları daraltıldı ve bunlar kredi kaynağı bulunduğu zamanda, Ertuğrul bey' de açıkladı, yüksek maliyetlerle kendilerini finanse etmek zorunda kaldılar. Şimdi demin Danıştay üyesi Selçuk bey' in de dediği gibi, şimdi "sell and lease back" de şu olay var. Şimdi bence, 8 senedir leasing sektöründeyim, "Sell and lease back" in iki avantajı var. Birincisi; geçenlerde özel finans kurumlarından birinde genel müdür yardımcısı olan bir arkadaşla görüşüyorduk , kendileri şunu söylediler: 17 milyon \$'lık bir yatırım yapıldı ve bu yatırımı yapan firma, işletme sermayesi kredisi temin edemediği için tesisi kapatmak zorunda kaldı. Şimdi burada "sell and lease back" de , siz dediniz ki: Borçlunun alacaklıya karşı bir savunması olmaması lazım, yani onu kaçırmaması gerekir, yani malı kaçırmaması gerekir.

Fakat burada şu var. Birincisi, Ertuğrul Bey hep şunu vurguladı ,ikinci soruda da onu soracağım özellikle, "yeni yatırımların teşviki" dedi. Şimdi mevcut yatırımlar yapılmış. Yani bu sanayiciler, gerçek sanayiciler, ihracatçılar bu yatırımları yapmış ve maalesef bankalar piyasadan çekilmiş. Bankalar , hatta şunu söyleyeyim, ben çok iyi biliyorum. Pek çok sanayiciyi batma noktasına kendileri getirdiler ve bu, Perşembe günü Dünya Bankası başkanı da Türkiye'de konuşma yaparken özellikle bankaların krediler kalemine dikkat çekti. Şimdi burada "sell and lease back" de, birincisi şu var : "Sell and lease back" yapıldığı zaman, mevcut yatırımları, kapanma noktasına gelen yatırımları yeniden ekonomiye kazandırabiliriz. Yani bu birinci nokta ve burada Ertuğrul bey' in, tabi kendisi maliye bakanlığının bir üst düzey yöneticisi ama ülkesini seven bir yurttaş olarak bakması gerekecek. İkinci bir noktada da sizin söylediğiniz konunun tam aksini düşünüyorum ben. Biz Fider üyesi olan leasing şirketleri, çoğu banka kökenli leasing şirketleridir. Burada bankaların sanayicilere verdiği işletme kredisi sermayesi vardır. Bunlar "sell and lease back" olduğu zaman, şimdi örneğin bir tesisi düşünelim. Bunu siz diyebilirsiniz ki: İpotek versin, banka o şekilde kredi versin veya banka ipotek de almıştır ve o şekilde krediyi vermiştir. Fakat kredinin geri dönme riski belki söz konusu olmuştur. Burada sanayici nakit akışını ayarlayamamış olabilir. Ülkenin düştüğü sıkıntıdan dolayı dar boğaza girmiş olabilir. Kendi dışında faktörler.

Mesela şu var: Burada Ertuğrul bey ne kadar ilgileniyor bilmiyorum ama son 4 ayda Türkiye'de enflasyon % 15, bunu herkes vurguluyor. Türkiye' de

enflasyon % 15 , Mark'ı'dn kur artışı % 3. Bir ihracatçı zaten şu anda, benim kiracı olan ihracatçı % 12 zararda , net olarak zararda. Şimdi bu kendi dışında devletin Merkez Bankası'na uyguladığı para programı sayesinde doğrudan doğruya kendi dışında olan bir faktör. Bu faktörleri göz önüne alarak ben şunu söylüyorum: Benimde kendi bankam var. Bankam zamanında krediyi vermiş. Firma nakit sıkışıklığı içine düşmüş. Bunu diyorum ki ; leasinge, yani bir örnek olarak veriyorum , Ahmet bey'de bilmiyorum belki sonradan benim söylediklerimi toparlayabilir ,çünkü kendisinin de bizzat bunun içinde olduğu dönem oldu ,bunu leasing şirketi devreye girerek "sell and lease back" le tekrar ekonomiye kazandırabilir. Bankada bu şekilde teminatlarını kuvvetlendirmiş olabilir.

Başkan - Ahmet BULDAM

Evet ben sayın Başkök' ün yaptığı yorumları şu şekilde toplamak istiyorum.

Ergun BAŞKÖK

EGS Leasing

Bir ikinci konu daha var. Onu da söyleyeyim.

Ertuğrul bey dedi ki: Gayrimenkul leasingi yatırım değil dedi. Bakın aynı olay gayrimenkul leasinginde de var. Bugün Türkiye' de elinde büyük bir gayrimenkul potansiyeli olan işletmeler var, ihracatçılar var, sanayiler var. Bunlara gayrimenkul leasingi yapılarak bu kişilerin işletme sermayesi ihtiyacı karşılanabilir.

Başka bir şey daha var. Bugün siz diyorsunuz ki; yatırım değil. Bugün inşaat sektörü Türkiye'nin en büyük , dinamik sektörlerinden birisi. Yeni binalarda, özellikle bugün Avrupa'da ve Amerika'da gördüğümüz örneklerde uzun vadeli -yani burada 5 yıl ile 10 yıl arasında diyelim veya 5 yıl diyelim- gayrimenkul leasingi yapıldığı zaman, onlarda da bu örnek var, yeni yapılan binalarda ona göre iş gücü imkanı arttırılıyor, ona göre inşaat sektörü hareketleniyor. Ona göre mesela, bizim sektörde son 2-3 aydır iş ve inşaat makinelerinde artış var. Bugün devlet verdiği bazı sözleri maalesef yerine getirmiyor. Bizim beklentimiz şuydu: Depremden sonra inşaat sektöründe büyük bir hareketlilik bekledik. Fakat devlet bu projeleri geç faaliyete sokuyor, geç devreye alıyor. Fakat özel sektör de; bakın ben Bostancı' da oturuyorum , Bostancı' da son 3 ayda korkunç bir inşaat patlaması var. Siz gayrimenkul leasingine yatırım değil demekle, evet 3226 sayılı ... belki ben yanlış anlamış da olabilirim. Yani çok özür de dilerim. Orda ki gerçek inşaatçılara, orada yatırım yapanlara bence haksızlık ediyorsunuz. Yani bu iki konuyu açarsanız, belki biraz heyecanlı da konuşmuş olabilirim. Teşekkür ederim!

Başkan - Ahmet BULDAM

Ben sayın Başkök'e bir kere "sell and lease back" konusundaki hassasiyeti için teşekkür ediyorum. Ancak zannediyorum Maliye Bakanlığı doğrudan doğruya bu konudaki yorumların içinde değildir. Sayın Ertuğrul Tuncer burada Maliye Bakanlığı'nın en üst düzey temsilcisi olarak, bu konulara doğrudan bir yorum getirmemeye de özen gösterdi , yanlış anlamadıysam. Dolayısıyla o sorunuzun bir... Ben şöyle yorumluyorum: Diyorsunuz ki "sell and lease back" işletmelere, işletme sermayesi finansmanı sağlamanın bir yoludur.

Ergun BAŞKÖK

Evet!

Başkan - Ahmet BULDAM

Ve leasing sektörünün döner sermayeyi finanse edebilmesi için, işletme sermayesini finans edebilmesi için yegane yoludur. Mevcut sabit sermayenin nakde dönüştürülüp, bir sermaye desteği sağlanabilmesi açısından.Bu anlamda tabi sayın Hondu'nun da ifade ettiği gibi , henüz daha hukuki yorumların da netleşmeye ihtiyacı olduğu kanaati var.

Selçuk HONDU

Yalnız bir konuya açıklık getireyim ben: Bilhassa arkadaşın söylediği gibi, tesisi kurmuş fakat işletme kredisi bulamayan kişi, mecburen o kurduğu tesisi bu yolla, sat-yeniden kiralama yoluyla devrederek, tekrar kendisinde kalma suretiyle işletme kredisi elde edilip büyük ölçüde istihdam yaratıyor. Bilhassa buna çok dikkat etmek lazım ve kanunun amacı da bu zaten. Özellikle vurguladım, kanunun amacı bu. Yoksa açıktan, yani düşük faizle kredi temin etmek değil bu sat-yeniden kiralamanın amacı. Veyahut ta yatırım dışı sırf kaynak temini için kullanılacak bir yol değil bu. Teşekkür ederim!

Başkan - Ahmet BULDAM

Biz teşekkür ederiz! Gayrimenkul leasingi yatırım finansmanıdır, değil midir? O konuda ben sayın Ertuğrul Tuncer'in belki bir açıklık getireceği düşüncesindeyim. Daha sonra Bülent bey söz istiyor. Ona söz vereceğim.

Ertuğrul TUNCER

Yorumla soru zaten iç içeydi sizde. Birincisi , arkadan başlayarak söyleyelim. Gayrimenkul leasingi bir yatırım konusu değildir demek istemedim. Çünkü yatırımlarla ilgili uygulamaların çok büyük bir kısmı zaten gayrimenkullerden kaynaklanır. Orada anlatmaya çalıştığım olay şu: Gayrimenkul leasingi gündeme

geldiği zaman, bunun teşvik kapsamındaki uygulamalarıyla, vergi uygulamaları değişik olacaktır. Çünkü onun içerisinde, her gayrimenkul zaten teşvikin kapsamında değil, gayrimenkulun imalata veya genel anlamıyla üretime dönük kısımlarında, yatırımı teşvik eden bir uygulama biçimimiz var. Bunun dışındaki şeylerde, gerice yörelerdeki bir takım özel durumlar hariç, geri kalan inşaatlar için bu söz konusu değil.

İkincisi gayrimenkul leasingi konusunda maliyenin ağırdan almasının nedeni; arada arkadaşlarla da bu konuyu kısaca konuştuk, belirli bir süre için vergi tabanını yok etmesi. Çünkü amortisman uygulamalarında ekonomik ömür önem taşıyor. Makine ve teçhizat için kullanım süresiyle ekonomik ömür aynı değil. Bu nedenle 4 yıllık 5 yıllık süreler içerisinde amorti edilebilecek mal, malzeme, teçhizat, makine mevcutken, gayrimenkullar için ekonomik ömür kullanım süresinden de farklı bir anlam içerisinde 25 yıla 50 yıla çıkabiliyor. Gayrimenkulun niteliğine göre değişen bir olay bu çünkü. Siz bu kadar süre içerisinde parçalar halinde yapacağınız gideri 4 yıla indirdiğiniz zaman, her yıl yaklaşık olarak bunun 10 katına yakın bir miktarı gider yazmış olacaksınız. Bu biraz önce verilen rakamlarla bir arada düşünüldüğünde, uzun bir süre bundan bizim hiçbir şey beklemememiz anlamına geliyor. Bu demek değildir ki olmaz, olur da tartışılarak belki bir orta yol bulunur. Ancak bugüne kadar gayrimenkul leasingi konusunda maliye bakanlığının doğrudan muhatap olarak yazılı bir cevap verdiğini sanmıyorum, duymadım çünkü.

Başkan - Ahmet BULDAM

Yok efendim!

Ertuğrul TUNCER

“Sell and lease back” olayı şu anda bizi, geriye dönük taşıyıratlar konusunda ilgilendiriyor. Sayın üye gayet güzel açıkladılar. Bu, Yargıtay’ın adli yargı açısından yaptığı değerlendirme, idari yargı açısından ele alındığında biraz farklı görülebilir. Çünkü zaten birbirleriyle bire bir olmak mecburiyetleri de yok görüş açısından. Bizde Maliye olarak, başta fikrimi bu şekilde beyan etmeye çalıştım. Hatta gündemi taşıyarak bir öncekine atıf yapmak suretiyle söylemeye çalıştım. Bizim açımızdan , malı satan üçüncü kişinin hiçbir önemi yok. O orada kalmıştır, beni ilgilendirmez. Buradaki kiralama ilişkisi, ticari bir kiralama ilişkisiyse bunun vergi prosedürü farklı, adi kiralama ilişkisi ise farklı. Onun üzerinde durabiliriz ancak durursak. Dolayısıyla yargıya da intikal ettiğine ve bu yakın bir zamanda görüş haline geleceğine göre, “sell and lease back” konusu bırakın normal seyrinde gitsin. Çünkü, bizi belki şu konuda söz söylemeye zorlayabilirsiniz. Geçmişe dönük ne yapılabilir diye.

Maliye Bakanlığı bu konuda, denetim elemanlarını, denetimin bağımsızlığı

kavramından hareket ettiğimizde, denetim elemanlarına şunu şöyle düşünün diyemez. Dememesi gerekir, çünkü idarenin yapısı bunu mecbur eder. Denetim elemanları bu konularda biraz ağır davranmış yada davranması gerekiyor olabilir. Çünkü yargının kararı çıktığı zaman bu emsal haline gelecektir. “Siz finansal kiralama kanunu kapsamında bir işlem yapmadınız” dendiği zaman bunun doğal sonucu, bu kanunun uygulamasından doğan istisna ve muafiyetlerden yararlanamazsınız oluyor. Şahsi kanaatimi belirtiyim, orada ki bir tedvin tarzı. Eğer siz orada “üçüncü kişiden veya sair surette temin olunan” lafını çıkarttığınız zaman, gramer olarak yanlış bir ifade çıkıyor ortaya, bir malın kiralınması şeklinde. Tabi ki bir dolgu maddesi gerekiyordu. Ama bu adli yargının temyiz kısmında üstelik de artık tamamen herkes için geçerli olabilecek şekilde bir karara bağlanmış. O, bu tip olayların ticaret mahkemesinde mi, yoksa doğrudan doğruya hukuk mahkemelerinde mi görüleceği konusuyla daha çok ilgili. Vergi problemleri, vergi mevzuatı açısından şu demin sözünü ettiğim bu yasa kapsamında değil, dolayısıyla bu yasa kapsamında size tanınmış istisnalardan yararlanamazsınız şeklinde bir argümanı getireyim gündeme. Bu konuda biz herhangi bir harekete geçmedik ve çok sayıda da denetim raporu yok bildiğim kadariyle. Çünkü gelse neticede vergi dairesinde taşıyirat için işleme girmesi gerekiyor. Denetim koordinasyonuna bakan birisi olarak bana gelmesi gerekiyor konunun, böyle bir şey henüz şu anda gündemde değil ve biz bu konuları da seri olarak incelemeye almayı da düşünmedik şu ana kadar. Çünkü olay idari yargıda, bunu yarın ki genel değerlendirmede yapmayı düşünüyordum ama idari yargının adli yargıda çıkan kararın ötesinde olayları, birer birer kendi iç dinamiklerine ve değerlerine göre ele alması ve buna göre yorumlaması kanunun amaç-sonuç ilkeleri çerçevesinde değerlendirmesi gibi bir anlayışın olduğunu görüyoruz. Bunu biz biraz daha elimizde ağır tutarız, yargının kararının çıkmasını bekleriz bizde. Ama tekrar altını çiziyorum; “sell and lease back” olayı daha çok özel hukukun ne şekilde kapsamının çizildiğini gösteriyor. Yoksa bizim açımızdan vergilendirme yönünden, bundan sonraki aşamadaki vergilendirme yönünden fazla bir önemi yoktur.

Başkan - Ahmet BULDAM

Teşekkür ediyoruz sayın Tuncer! Saat 12:30 oldu. Ben son olarak, belki 5 dakikalık bir yorum için sayın Bülent Taşar' a söz vermek istiyorum. Daha önceden söz istemişlerdi. Programdan çok fazla sapmayalım arzusundayım. Çünkü yarın sabah saat 10 ile 12 arasında yapılacak olan panel, tamamen bugün sabah ki ve öğleden sonra ki panellerde görüşülen konularla ilgili olarak yapılacak yorumlar ve karşılıklı sorularla yürüyecek bir yapıda düşünüldü. Yani sorular ve yorumlar için çeşitli kereler zamanımız olabilecek diye düşünüyorum. Sayın Bülent Taşar buyurun!

Bülent TAŞAR

Siemens Leasing Genel Müdürü

Teşekkür ederim! Ben Siemens Leasing genel müdürüyüm. Sektörde de kurulduğu günden beri varım ve problemleri yakından takip ediyorum. İşin özünü ilgili birkaç şey söylemek istiyorum. "Sell and lease back" le ilgili kararın yargıtay tarafından alınması hususunda negatif görüş belirtmek istiyorum. Herhangi bir şekilde, herhangi bir leasing şirketinin "sell and lease back" i istismar etmiş olmasının faturası sektöre çıkarılamaz. Kamunun en büyük eksiği , denetim mekanizmasının olmayışıdır. Bağdat Caddesinde olay çıkıyor diye Bağdat Caddesini trafiğe kapatamazsınız. Atatürk Ormanında tecavüz oluyor diye orayı kapatamazsınız. Çalışmaz bu sistemler. Benim fikrim; bu işi istismar edenlerin kontrolünün yapılması yoluyla çözüme götürülmesiydi. Yargıtay bence orada kolay yola gitti ve şunu söyleyeyim, toplam sabit yatırımların tamamının % 33'le yapıldığı gibi, dünyanın en gelişmiş ülkesi Amerika'da % 33 leasing kullanılıyor. % 33 ün % 30 u da yani % 10 un tamamı "sell and lease back" le yapılıyor. Bakın niye öyle yapıyorlar. Bankacılık sistemi Türkiye'de gelişmiyor. Neden! Çünkü sabit kıymetleri çok fazla. Amerika'da J.P.Morgan gibi bankalar bütün binalarını, gayrimenkullerini leasing şirketlerine devretmek suretiyle Asset verimliliğini sermaye reterelasyonunu yükselttiler. Olay o kadar dar çerçevede görülmemeli. "Sell and lease back" in dünya ekonomisi ile ilgili çok önemli, özellikle gelişmiş ekonomilerde rolü var.

Ben size bir örnek vereyim. Bakın, Maliyenin bu olayı da geçmişe götürmemesi lazım. Nedenini de söyleyeyim, kanun koyucu ve kanun uygulayıcı hazinedir. Biz Hazineye dönemsel olarak "sell and lease back" bütün sözleşmelerimizi bildiririz. Orada, alanda satanda bellidir. Hiçbir zaman hazineden bize; siz bunu "sell and lease back" yapamazsınız, bu kanuna aykırıdır diye bir cevap gelmedi. Demek ki Hazine "sell and lease back" yapılmasının orada yazılı olduğunu görüyor. Şimdi, Yargıtay'ın böyle bir nedenden dolayı almış olduğu kararı , Maliye, geçmişle ilgili "sell and lease back" uygulamasına götürürse leasing şirketlerinin de Hazine nezdinde girişimde bulunma imkanı doğar. Çünkü bizi hiçbir şekilde dönüp, siz "sell and lease back" yapamazsınız diye uyarmadılar. Biz bildiriyoruz, bu kanuna aykırıdır, bunu yapamazsınız diye bir cevap gelmedi. Şimdi düşündüğümüz zaman, böyle bir uyarı gelmediği zaman, bizde buna devam ediyoruz. Bugün kötü amaçla kullanılmış olabilir. Yine belirli konuları geriye götürmek oluyor.

Ben şöyle söyleyeyim; leasing şirketi vergi veriyor, vermiyor. Doğrudur vermiyor. Keşke Türkiye'de herkes yatırımları finanse etsin, bu kadar istihdam yaratsın da vergi vermesin. Bizim patronlarımız çok mu akılsızdı? Paramızı devlet tahviline verip, ondan sonra bir yıldan uzun vadeli kağıt alıp hem de vergisini ödemeyip bu dönemi karlı geçirelim. Biz ne yaptık! Yurt dışına çıkıp

3-4 ay vadeli, Türkiye'nin reytingi bu kadar kötüyken kaynak getirdik ve istihdam yaratacak şekilde, yatırım yaratacak şekilde verdik.

Ha! Vergi ver. Vergi vermiyor muyuz? Verginin tanıdığı olduğu yatırımla ilgili imkanlardan dolayı da bu vergiler veriliyor. Benim şahsi fikrim, Türkiye'de çok genel bir kanun çıkarılmalı, yatırım ve istihdam yaratan herhangi bir kurum ve kuruluşa hiçbir şekilde vergi konulmamalı. Keşke herkes bunu yapsa, zaten ülkenin içine düştüğü ekonomide, sıkıntıda bu reel ekonomiye geçilmeyişin getirdiği bir sonuçtur. Şunu yine ilave edeceğim açıkça; leasing sektörünün , aslında genel anlamda istemiş olduğu şeyler iki tane doğrunun olmayışında, yani iki tane doğru olmaz. Yani şunu söylemek istiyorum; teşvik belgesiyle ilgili teşvik kanunu çıkarılmış, yatırımcıya bir teşvik belgesi verilmiş. Şimdi bu teşvik belgesi, leasing şirketine eki maiyetinde olmasa kullandırılmıyor. Ya o teşvik belgesiyle gelecek olan malın ülkeye gelişi , ikinci el mallarla ilgili tamamen yasaklanmalı yada leasing şirketine devredilmesi sağlanmalı. Yani iki tane doğru olmaz ki, biz diyoruz ki niye teşvik belgesi ikinci el mallarla ilgili leasing şirketine devredilemiyor.

E ülkede çok fazla bu ekipman var. O zaman yatırımcıya vermeyin. Çünkü yatırımcı leasing şirketini kullanmazsa gidip kredi veya öz kaynağıyla getirecek. İki tane doğru olmaz. Ben hep şunu düşünüyorum , sonuçları .146 ve 150 no.lu maddeyle ilgili olarak, firma kendi öz kaynağıyla yapıp da batabilirdi. Maliye orada ne tür bir uygulama yapıyor. Dönüp sen bunu suistimal ettin, yatırımı gerçekleştirmedin diye ilave cezalar mı çıkarıyor yatırımcıya? Yok. Benim aradığım şey şu; normalde işleyişde ne yapıyorsa , aynısının da leasing sektörü için de uygulanması.Ne eksik ne fazla, ilave bir şey değil, iki tane doğru aramayalım, bir tane doğru bulalım. Taşit-alım vergisi, taşit-alım vergisini...zaten şöyle söyleyeyim, yani taşit-alım vergisiyle ilgili açılmış davaların hepsi kazanıldı, mükellefler tarafından. Dolayısıyla zaten işin özünde bir hata var. Her açıdan kazanıldı, hiç daha kaybedilmedi. Leasing sözleşmesinin sonuna kadar götürüleceği diye de bir şart yok, ortasında da kalabilir. Niye insan sahip olamayacağı bir malın vergisini baştan versin.

Başkan-Ahmet BULDAM

Sayın Taşar toparlayalım lütfen!

Bülent TAŞAR

Şunu söylemek istiyorum. Öz olarak aslında iki tane doğru, iki tane yanlış değil. Bunların hepsini bir yerde bir tane doğru haline getirelim. Vergimi aldığım gün ödüyorsam, devrederken de satın alan taraf aldığı gün verecek. Şunu Ahmet Bey toparlamak istiyorum, son söz olarak. Aslında problemler var. Ama

leasing sektörünün önünü tıkayan bence 2-3 tane konu var. Bunu bence mevzuatla ilgili konu olduğu için, mevzuatla ilgili konu gündeme geleceği zaman ele almak lazım. Zilyetlik konusu çok önemli bir konu. Dünyada şu anda yapılan leasinglerin büyük bir kısmı, IT teknolojisiyle ilgili yapılıyor. Bizde software leasinge konu edilemez gibi maddeler var. Bakın operasyonel leasing olmadığı zaman. İlave bir şey yapmaya gerek yok, normal uygulama neyse o. Ben araba satın alırken, mutlaka servis sağlayıcılar üzerinden lease yapmanız lazım. Artık computer leasingi yok. İnternet servisi üzerinden, içinde computer paketi olan servis leasingi yapılıyor. Paket leasingler var. Bunun önünü açamazsak Türkiye çok geri kalır. Onun için mevzuat düzenlenirken, ben tespitte bulunmak istediğim için, servis leasingini mutlaka gündeme getirmek lazım. Orada Ertuğrul bey'e katılıyorum. Orada, bir takım vergisel düzenlemelerde yapılması lazım uyarı açısından.

İkinci olarak; birliğin bir an önce kurulması lazım, tescil sistemi son derece yanlıştır Türkiye'de, noterlerde. Onun mutlaka merkezi bir yere taşınması lazım. Bu da ancak birlik suretiyle yapılır. 146 ve 150 nolu tebliğle ilgili olarak da bir düzenleme yapılır ise sektörün önü aslında büyük ölçüde açılır. Taşıt-alım vergileri falan, bana göre ben onları üst üste koyduğum zaman, sektörün sadece yavaş gitmesini sağlayan şeylerdir. Ama önünü açacak 2 veya 3 tane konu var. Söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum.

Başkan-Ahmet BULDAM

Biz teşekkür ediyoruz. Sayın Ertuğrul Tuncer'in kısa bir açıklaması olacak. Buyurun sayın Tuncer!

Ertuğrul TUNCER

Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü

İki tane gerçek olmaz dediniz ama bu gerçek dediğimiz şey her yerde her zaman olur. Fakat nedense iki kişiye aynı şekilde gözükmmez. Olaya bakış tarzına bağlıdır. İkimizde aynı yere bakarız. Ama baktığımız pencereler farklı olduğu için, gördüğümüz manzarada farklıdır. Dolayısıyla ekonomik faaliyetlerle verginin hukuku zaman zaman birbirini kovalar. Genellikle de hukuk, ekonomik fenomenleri kovalar. Geride kalması bu nedenle hukukun gayet doğaldır. Ancak hukuk detayla fazla uğraşmaz. Çerçeveyi çizer, içini, idari işlemlerini, yargı doldurur. Dolayısıyla diyorsunuz ki taşıtlarda kaybettiniz. Doğrudur, neden kaybedildi? Maliye Bakanlığı bir görüş verdi de ondan kaybettii. Eğer Maliye Bakanlığı her şeyde kendini kanun koyucu gibi yada yargı mercii gibi düşünüp de, bu doğrudur, bu şekilde hareket edilsin densesydi; o zaman bu bir hukuk düzeni değil, anarşik düzen olurdu. Bu yüzden "sell and lease back" meselesi Maliye Bakanlığı'nın, tamam ben görmüyorum diyebileceği bir olay değil. Bu

kapsam içinde değil dendiye hukuk tarafından, idare tarafından da aynı şeye uymak mecburiyeti var zaten.

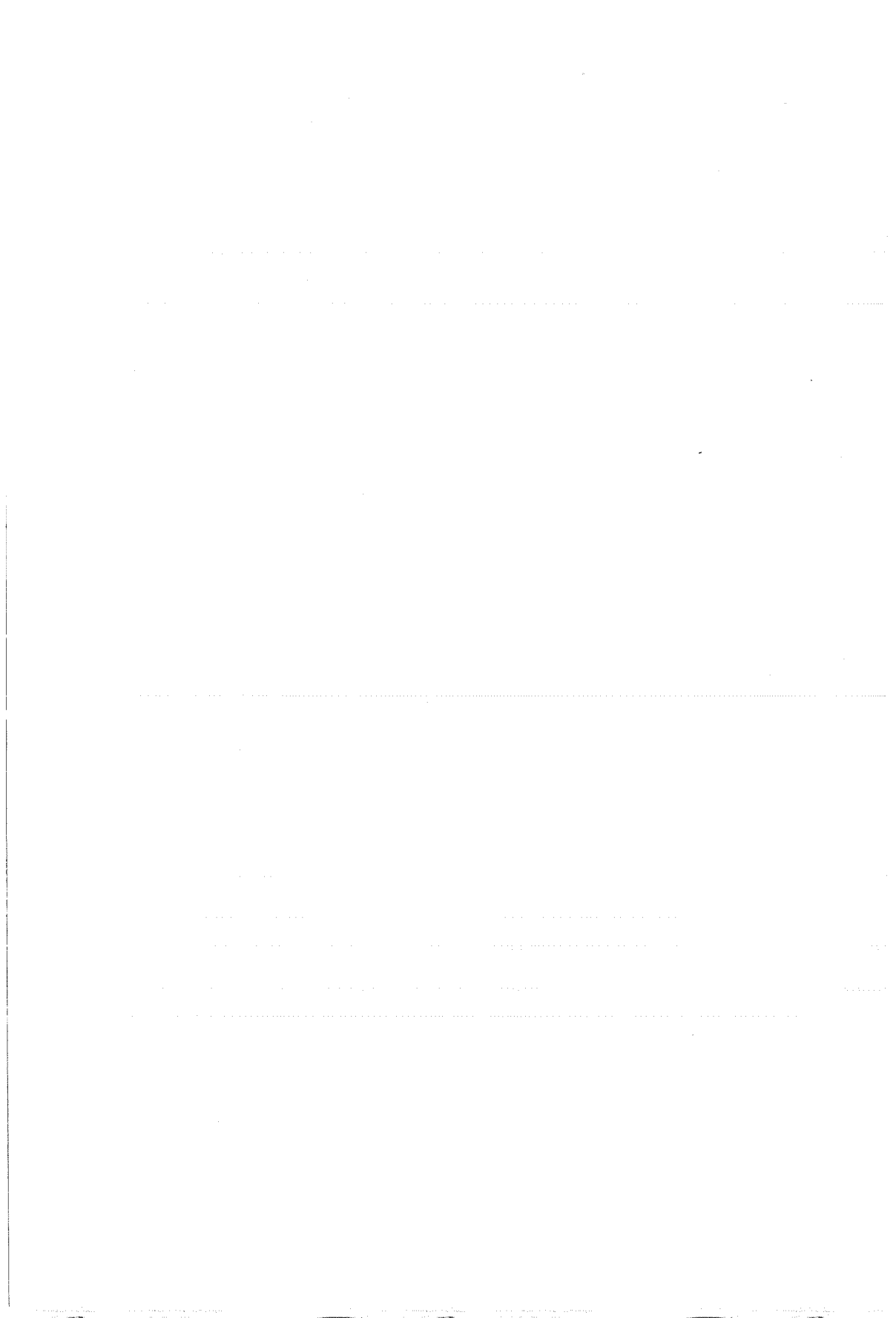
İkincisi; söylediğiniz olayı, güzel bir tesadüf, sizin “Active” deki yazınızdan zaten okumuştum. Operasyonel leasing konusunda , artık ne noktada olmamız gerektiğini, nerede olmamız gerektiğini söylüyor. Bunu şunun için söylüyorum; aslında konuyu, sadece oturup masanın başında geyik muhabbeti olarak yapmıyoruz. Genellikle bu şekilde sizlerin görüşleri de bizlere ışık tutuyor. Daha doğrusu ne olduğunu, bu şekilde, sizlerle görüşerek veya yazdıklarınızı okuyarak öğreniyoruz. Teşekkür ederim!

Başkan-Ahmet BULDAM

Biz teşekkür ediyoruz. Konularımız gerçekten çok fazla, bir kısmı çözümlenmiş, bir kısmı halen açık durumda. Ancak Türkiye’de finansal kiralama kanununun, yani bu 15. senesini doldurmakta olan kanunun bir önemli özelliğine bir an için dikkatinizi çekmek istiyorum. Bu kanun ilginç bir şey yapmış. Türkiye’de bir teşvik sistemi var, bir kere yatırımları teşvik eden bir sistem var. Ayrıca zaten vergi sistemimizin içinde amortisman alanında özellikle, Türkiye’de yatırım faaliyetini teşvik etmek üzere oluşmuş bir yapı var, öyle bir karakteri var. Finansal kiralama kanunu, Türkiye’de yatırımları teşvik eden her unsuru, finansal kiralama şirketlerinin yararlandırmasına açmış. Bu özelliğiyle de Türkiye’de hem teşvik sistemi üzerinden hem de zaten vergi sistemimizin içinde, yatırımları ve büyümeyi teşvik edici karakterini veren unsurlar, yani amortisman unsuru, dolayısıyla hatta buna yeniden değerlendirme de eklenerek, gerçekten finansal kiralama sektörü yatırımlar için tanınmış olan bütün teşviklerden yararlanmaktadır. Ancak unutmayalım ki bunlar, zaten Türkiye’de yatırım yapmak isteyen herkese açık olan teşviklerdir. Bu sektör bünyesinde yatırımı toplamış olduğu için, bu muafiyetlerden, bu korumalardan, bu teşviklerden yararlanmaktadır. Sayın Şükrü Dilaver’in işaret ettiği husus, çok doğru bir husustur. Gerçekten faaliyetleri için belki çok az vergi profili veren, belki de işte son yıl olduğu gibi hiç vermeyen bir sektör manzarası arz edebiliriz. Ama bu Türkiye Cumhuriyeti’nin tarihi içinde en fazla önem verdiği unsurlardan biri olan yatırım ve büyümeye en fazla hizmet eden, hatta sadece bu işle uğraşan bir sektör olmamızdan dolayıdır ve bunun getirdiği sorumluluğu da sırtımızda taşımaya gayret ediyoruz. Etik ilkelerimiz bu sorumluluğun gereğini yerine getirmek için bizi bağlamaktadır ve faaliyetlerimiz de bu amaca dönüktür.

Ben son olarak bu tonlamayla, bu vurgulamayla panelimizi kapatmak istedim. Tüm konuklarımıza ve katılımcılarımıza çok teşekkür ediyorum.

Öğleden sonraki panelimiz 14:00 de başlayacak.

2.PANEL

Cüneyt AKPINAR

Fider Yönetim Kurulu Başkanı-Oturum Başkanı

Yanımda sabah ki seanstan tamamlanmayan konular yada siz değerli katılımcıların beğeneceği diğer konulara da yer vermeye çalışacağız süremiz içerisinde. 14.00-17.00 arasında bu paneli tamamlayacağız, saat 15:30-16.00 arasında da bir kahve molamız var yine. Ben şimdi sözü Sayın Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Teşvik Uygulamaları Genel Müdürlüğü - Genel Müdürü Turan Serdengeçti' ye vermek istiyorum. Sayın Serdengeçti yeni teşvik tebliği ve kobilerle ilgili planladığınız diğer çalışmalar hakkında bizlere bilgi aktarırsanız sevineceğiz.

Turan SERDENGEÇTİ

Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Teşvik Uygulama Genel Müdürlüğü Genel Müdür

Çok teşekkür ederim Sayın Başkan! Öncelikle leasing, vergilendirme ve teşvik sempozyumuna beni davet ettiğiniz için çok teşekkür ediyorum. Bundan sonraki çalışmalarınızda da aynı başarılarınızın devamını diliyorum ve güzide misafirlerimizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

Efendim ben bu şu anda mevcut leasing şirketlerinin en üst düzey yöneticilerinin bir arada bulunduğu bir topluluğu bir arada bulmuşken, öncelikle bugün uygulanmakta olan genel teşvik mevzuatı nedir? Yatırım teşvik belgesi sahibi kişiler hangi desteklerden yararlanmaktadır? Bunu satırbaşlarıyla özetlemek istiyorum.

Bir kere teşvik kavramını açıklayalım: Ekonomik literatürde teşvik, belirli ekonomik ve sosyal faaliyetlerin diğerlerine oranla daha fazla ve hızlı gelişmesini sağlamak amacıyla kamu tarafından çeşitli yöntemlerle verilen nakdi veya gayri nakdi destek, yardım ve özendirme olarak nitelendirilmektedir. Bugün yürürlükte olan yatırım teşvik mevzuatı, ana başlıklarıyla bir kere yatırımlarda devlet yardımları, biz bunu genel teşvik mevzuatı olarak nitelendiriyoruz. Bunun

yürütülmesi, bir; bakanlar kurulu kararınca yürürlüğe konulan kararname, iki; yine bu bakanlar kurulu kararlarının ilgili yükümlerine göre çıkarılan tebliğler ve bu sene uygulamaya koyduğumuz genelgeler.

Maliye Bakanlığı'nda olduğu gibi bizde , teşvikte şeffaflık ilkesini uygulamak bakımından, aldığımız tüm kararları bundan böyle resmi gazetede devlet bakanlığının genelgeleriyle yayınlamak istiyoruz. Yani örneğin dünyadaki global kriz nedeniyle, tekstil sektöründe bir sınırlama yapmışsak, bir kısıtlama yapmışsak o takdirde biz bunu genelgeyle hangi konularda sınırlama yaptığımızı, resmi gazeteye göndereceğimiz ve herkese, kamu oyuna duyuracağımız genelgelerle duyuracağız. Demek ki şimdiki sistemde, bundan sonraki uygulamada kararname, tebliğ ve genelgeyle bunları resmi gazetede yayınlayarak duyuracağız, bu birinci konu. İkinci konu; sadece bilgilendirmek bakımından, biz 1999 yılı başında Güneydoğu ve Doğu Anadolu'daki yarım kalmış veya işletme sermayesi yetersizliği nedeniyle faaliyete geçememiş yatırımların tamamlanması için bir kararname çıkardık. Bu da 26 ilde uygulanmıştır. Bunlara biz acil destek kapsamındaki iller diyoruz. Bu konudaki uygulamaları Türkiye Kalkınma Bankası ve Türkiye Vakıflar Bankası kanalıyla yapıyoruz.

Başka bir destek unsuru, yatırım dönemi ve işletme dönemi enerji desteği. Bu da 26 ilde ilde uygulanmaktadır. Diğer bir teşvik kararı ; küçük ve orta boy işletmelerin desteklenmesine ilişkin devlet yardımları. En son, biliyorsunuz 17 Ağustos ve sonrasında Marmara Yöresinde olan deprem felaketi nedeniyle bölgeye gittik ,17 Eylül' de ,14-17 Eylül arasında, ve acil bir kararname gereksinimi duyduk. Burada depremden zarar gören müteşebbislerimize, yatırım kredisi, işletme kredisi ve taşınma kredisi adı altında bir destek kararnamesi çıkardık ve bununuda uygulamasını yaptık. Ancak ilk çıkan kararnamede bunun uygulama tarihi, Aralık sonu itibariyle idi. Çünkü kararname 3,5 ay gecikmeyle çıktı. Fakat bakanlar kuruluna sevk ettiğimiz ikinci bir kararnameyle bunun yürürlük tarihini 17 Ağustos 1999 tarihine çektik ve depremin oluş tarihinden itibaren oluşan bütün zararların, yatırım teşvik belgesi kapsamında desteklenmesini hüküm altına aldık.

Bunu genel başlıklarıyla verdim size. Şimdi genel teşvik mevzuatı, sizi en çok ilgilendiren konuda bilgi sunmak istiyorum.

Bir kere teşvik belgesi olan bir müteşebbisle, teşvik belgesi olmayan bir müteşebbis arasında ne fark var? Ben soruyu bu şekilde sorayım ve cevabını şöyle verelim: Bir kere teşvik belgesi olan bir müteşebbis yatırım indiriminden faydalanmaktadır. Nedir yatırım indirimi? Şimdi siz yatırım teşvik belgesi aldınız. Hazine Müsteşarlığı teşvik uygulama genel müdürlüğüne, eğer sermayenin tamamı Türk tabiiyetindeki müteşebbislere aitse, teşvik uygulama genel müdürlüğüne müracaat ediyorsunuz. Ancak sermaye yapısı içinde kısmen de olsa, % 1 dahi olsa, yabancı sermaye payı varsa bu takdirde, Hazine Müsteşarlığı

teşvik ve yabancı sermaye genel müdürlüğüne müracaat edilecek. Yani yabancı sermayeli kuruluşlar, yabancı sermaye genel müdürlüğüne, sermayesinin tamamı Türk müteşebbislere ait olanlar da teşvik uygulama genel müdürlüğüne müracaat edecekler. Ancak uygulanan teşvik mevzuatı açısından hem yabancı sermayeli kuruluşlar için hem de Türk müteşebbisler için aynı teşvik mevzuatı uygulanmaktadır. Demek ki yabancı sermaye ile Türk sermayesine uygulanan teşvik mevzuatı arasında hiçbir fark yoktur.

Burada yatırım indirimi ile , 193 sayılı gelir vergisi kanununun ek 4. maddesi çerçevesinde uygulanan yatırım desteğiyle, sizin geçmiş dönemde, cari dönemde veya ileriye yönelik olarak yapacağınız yatırımları, öngörülen yatırımlar dahil, Nisan sonuna kadar vereceğiniz her yılki kurumlar vergisi beyannamesinde matrahtan düşme olanağı getiriliyor. Ağustos 1998'de çıkarılan 4369 sayılı vergi reformu kanunu ile müteşebbislere enflasyonist eğilimlerden dolayı , bir takım erimeleri gidermek için yeni bir sistem getirilmiştir. Sabahleyin Sayın Vergi Dairesi Başkanımızda açıkladı. İleriye yönelik olarak yapacağınız yatırımlar için bir teşvik belgesi aldığınız takdirde, bunu da kurumlar vergisi veya gelir vergisi matrahından düşme olanağı getirildi. Bu vergi reformu kanunuyla getirilen önemli bir yeniliktir. Bir örnek vermek gerekirse; örneğin siz 30 Nisan 2000 yılından önce teşvik uygulama genel müdürlüğüne müracaat ettiniz. 500 milyar liralık bir yatırım öngördünüz ve teşvik belgenizi aldınız. Ne yapacaksınız? 30 Nisan 2000 tarihi itibarıyla vergi dairesine vereceğiniz kurumlar vergisi matrahından, örneğin sizin kazancınız 200 milyar lira ise, demek ki 200 milyar bu sene düşüyorsunuz, kurumlar vergisi ödemiyorsunuz. Geriye kalan 300 milyarı da gelecek döneme ilişkin kazançlarınızdan düşebileceksiniz. Bu getirilen önemli bir yeniliktir. Onun için teşvik uygulama genel müdürlüğünde, 15 Nisan'a kadar veya 30 Nisan'a kadar çok sıkı bir çalışma yapılır ve nitekim bu senede gelen bütün teklifleri, müracaatları 30 Nisan akşamı itibarıyla ,veya 1 Mayıs itibarıyla uzatıldı Cumartesi-Pazar'a geldiği için, sıfırladık. Yani 30 Nisan 2000 tarihi itibarıyla teşvik uygulama genel müdürlüğünde bekleyen yeni teşvik belgesi talebi yoktur. Şimdi kamuoyunda deniliyor ki: Teşvikde işler çok fazla bekliyor. Biz bütün sivil toplum örgütleriyle de birlikte çalışıyoruz yani koordinasyon içerisinde çalışıyoruz. Bundan sonrada bu iyi bir fırsat oldu. Şimdi, ben sabahleyin burada sorunlarınızı dinledim. Benim politikam şeffaf, açık. Bundan sonra sizin Fider' in yönetim kurulu veya seçeceğiniz 10 kişilik bir temsilci grubunu Hazine Müsteşarlığı teşvik ve uygulama genel müdürlüğüne bekliyorum. Önümüzde ki 15-20 gün içinde bir toplantı yapalım. Teşvik ve mevzuatıyla ilgili bir probleminiz varsa, burada sadece konuşmak değil tatbikatını yapalım. İşte bizim sorunumuz şudur. Şu karamamede, şu tebliğde veya şu kanunda değişiklik yapması gerekir. Biz teşvik ve uygulama genel müdürlüğü olarak üzerimize düşen genel görevleri yaparız. Yani yapılabilecekse mutlaka yaparız, tebliğin ilgili maddelerini değiştirebiliriz. Yeter ki makul olsun. Bunu da diğer sivil toplum... örneğin,

Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, KOSGEB ve diğer sivil toplum... hatta Güneydoğu' da GAPGİDEM Girişimci Destekleme Merkezi ile sıkı ilişkiler içindeyiz. Biz periyodik olarak toplantılar yapıyoruz. Buradaki yatırımcılarımızın problemlerini çözmek için teşvik ve uygulama genel müdürlüğü bünyesinde, GAP Halkla İlişkiler ve Yatırım Danışma Grubu oluşturduk. Yani oradaki müteşebbislerimiz herhangi bir konuda, mevzuat konusunda veya diğer konularda herhangi bir problemi olduğu zaman, oluşturduğumuz bu gruba Ankara'da geliyorlar ve istedikleri zaman sorularını soruyorlar, cevaplarını alıyorlar veya danışıyorlar. Başka ; yine internet kanalıyla bir sistem kurduk. Bugün e-mail vasıtasıyla bütün sorularınızı Hazine Müsteşarlık teşvik ve uygulama genel müdürlüğüne yöneltebilirsiniz ve sorularınıza bir hafta içinde cevap alabiliyorsunuz. Bu da uygulamaya koyduğumuz yeni bir sistem.

İkinci, teşvik belgesi sahibi olan müteşebbislerin ikinci faydalandığı unsur, gümrük vergisi ve toplu konut fonu istisnası. Burada teşvik belgesi sahibi olan bir müteşebbis, yurtdışından yatırım teşvik belgesi kapsamı global listede gösterilmek ve teşvik uygulama genel müdürüne onaylatılmak suretiyle yurtdışından getireceğiniz makine teçhizatın veya yurt içinden temin edeceğiniz makine teçhizatın KDV yönünden, KDV istisnası getirildi. Örneğin bir de Avrupa Birliği ülkeleri dışından üçüncü ülkelerden, örneğin A.B.D, Japonya veya diğer üçüncü dünya ülkelerinden getireceğiniz mallara gümrük vergisi kanununa göre ödenmesi gereken gümrük vergisinden ve de varsa toplu konut fonundan istisna ediliyorsunuz, bu ikinci destek unsurumuz.

Üçüncü destek unsurumuz, yine 4369 sayılı vergi reformu kanununda yapılan bir değişiklikle, 3065 sayılı KDV kanununda yapılan bir değişiklikle hem yurtiçinden satın aldığınız makine teçhizat için hem de yurtdışından temin edeceğiniz makine teçhizat için KDV istisnası getirildi. Örneğin, müteşebbis teşvik belgesi sahibi, siz makine teçhizatı alacağınız zaman % 17 KDV yi ödemiyorsunuz. Ama teşvik belgesi sahibi değilseniz , % 17 KDV yi ödüyorsunuz. Demek ki her halükarda teşvik belgesi sahibi olmak sıfır KDV ödüyorsunuz anlamındadır. Yani KDV ödemiyorsunuz. Burada maliye bakanlığının çıkardığı 69 seri no.lu KDV genel tebliği vardır. Bu tebliğe göre 1.8.1998 tarihinden itibaren temin edeceğiniz her türlü makine teçhizatın KDV alınmıyor. Ancak bu makine teçhizatı , teşvik ve uygulama genel müdürlüğüne onaylattığınız global listelerde göstermeniz gerekiyor ki yurtdışından getireceğiniz mallar içinde bu global liste onaylı ve yetkililerce imzalı olması gerekiyor. Burada finansal leasing kuruluşları için getirdiğimiz başka bir unsur, biz 20 Mart 1999 tarihinde yine sivil toplum örgütleri ve kamu kuruluşları temsilcilerinin katıldığı bir toplantı yaptık. Dedi ki: Biz teşvik sistemini tartışmaya açıyoruz. Burada bu salonda olduğu gibi 300-500 kişinin katıldığı bir grup bütün tenkitlerini sıraladı. Dedi ki: Biz şunları, şunları, şunları tenkit ediyoruz. Bizim sektörün sorunları şunlardır. Biz bunları not aldık

ve ikinci konferansımızı çözüm önerileri olarak Temmuz 1999 da yaptık, 4 ay sonra. Ama Mart 1999 dan, Temmuz 1999 a geçen 4 aylık sürede bazı değişiklikler yaptık. Bunlardan bir tanesi de; leasing şirketleri daha önce vergi, resim, harç istisnasından faydalanamıyordu. İşte biz bunu getirdik 23 Haziran 1999 tarihli tebliğle. Burada 3505 sayılı kanunun geçici 2. maddesi gereğince, siz yatırımcı olarak yatırımınızı tamamlamanızdan itibaren 2 yıl içinde 10.000 dolarlık bir ihracat taahhüdünde bulunduğunuz takdirde 488 sayılı damga vergisi kanununa göre, damga vergisinden, 492 sayılı harçlar kanununa göre de harçlardan muaf tutuluyorsunuz.

Peki nedir bu işlemler? Bunlardan bir tanesi ; şirket kuruluşudur. İkincisi ; teşvik belgesinde yazan miktar kadar sermaye artırımını yaptığınız takdirde bu istisnadır. Üçüncüsü; belge kapsamında kullandığınız kredilerden vergi ve harç ödemiyorsunuz. Başka; aynı hakların sermaye ilavesi amacıyla şirket adına tapuya tescil işlemlerinde de bu ilgili yasalara göre vergi, resim, harçtan istisna tutuluyorsunuz. Eğer işletmeniz kobi ise bu takdirde 10.000 dolarlık ihracat taahhüdü yerine 1.000 dolarlık ihracat taahhüdünde bulunmanız yeterli oluyor. Bu da yine Haziran 1999 da yaptığımız bir değişiklikle uygulamaya konuldu.

Burada ben bir hususu belirtmek istiyorum. Aslında 3505 sayılı kanunda vergi, resim, harç istisnasından faydalanmak için bir ihracat taahhüdünü öngördüğü için biz bu miktarları yani temsili rakamlar olarak koyuyoruz, 1.000 dolarlık veya 10.000 dolarlık. Aslında bu yasalarında değişmesi gerekiyor. Çünkü Dünya Ticaret Örgütü kurallarına göre ihracat performansına dayalı bir teşvik yanlıştır. Dünya Ticaret Örgütü kurallarına aykırıdır. Onun için bu yasanın bir an önce uluslararası anlaşmalara uygun hale getirilmesi gerekmektedir. Bu da benim şahsi kanaatim.

Başka bir unsur, yatırımların teşvik fonundan kredi tahsisi. Şimdi 1999 yılında 130 trilyon, 2000 yılında 140 trilyonluk bir ödenek koyduk bütçeye. İşte bu ödeneğin, yatırımları teşvik fonundan bize harcama yetkisi veriliyor Maliye Bakanlığınca. Peki bu kredilerden, uzun vadeli düşük faizli kredilerden kimler yararlanabilir veya hangi yatırım teşvik konuları yararlanabilir. Bir kere biz, yine yaptığımız değişiklikle mevzuatımızı Avrupa Birliği kurallarına uygun hale getirmeye çalışıyoruz. Bunlardan bir tanesi, Avrupa Birliği mevzuatında da vardır bu genel uygulama kurallarında, araştırma-geliştirme, teknopark, teknoparklarda yapılacak yatırımlar, çevre korumaya yönelik yatırımlar, bilim ve teknoloji yüksek kurulunca belirlenen öncelikli yatırımlar ve kobi yatırımlarına, teşvik fonuna kredi veriyoruz. Bu yeni sistem ile araştırma-geliştirme yatırımı yaptınız veya çevreye ilişkin bir yatırım yaptınız veya teknoparka ilişkin bir yatırım yaptınız. Biz bina inşaat ve makine teçhizat bedelinin % 50 si kadar bir kredilendirme yapıyoruz. Ancak yatırımları teşvik fonunun ödeneklerinin sınırlı olması nedeniyle bu miktar 100 milyar ile sınırlı. Yani siz işletmenizde çevreye

ilişkin bir yatırım yaptığınız takdirde veya araştırma-geliştirme yaptığınız takdirde, bize müracaat edip bir yatırım teşvik belgesi almak suretiyle 100 milyar liraya kadar düşük faizli ve uzun vadeli bir kredi alabiliyorsunuz. Bu eski şartlar, eski mevzuata göre bu faiz haddi % 30 dur.

Başka bir kredilendirdiğimiz konu; yine yabancı sermayeyi, Doğu ve Güneydoğu' daki özellikle olağanüstü hal bölgesi ve mücavir il alanına giren illerdeki yatırımları, büyük yatırımları desteklemek üzere; olağanüstü hal bölgesindeki iller artı mücavir il alanına giren iller ile Van ve Hatay illerinde en az 8 milyon ABD doları karşılığı bir yatırım yaptığınız takdirde ve de en az 75 kişilik bir istihdam sağladığınız takdirde uzun vadeli ve düşük faizli kredilendirme yapıyoruz .Bu da başka bir unsur. Burada vade 6 yıl, 3 yıl ödemesiz dönem var ve faiz haddi de % 30 dur. Ancak bu faiz hadleri yeni teşvik mevzuatı çerçevesinde, hükümetin IMF ile yaptığı stand by anlaşması çerçevesinde , yine hükümetin hedeflediği kurlarda % 25 lik bir artış veya enflasyon hedeflerine göre daha önce mevzuatta bulunan, örneğin kobide bulunan % 30 luk, % 20 lik faiz hadleri günün şartlarına göre revize edilecektir. Nitekim bu konuda hazırladığımız kobi mevzuatı, yüksek planlama kuruluna zannederim Pazartesi itibariyle sunulmuş olacak. Oradan da bakanlar kuruluna sunulacak. Burada da % 15 ler -% 20 ler gibi bir seviyeye indirilecek. Belki kalkınmada öncelikli yörelerde %10 lar seviyesinde bir faiz haddi uygulanacak.

Bir de dikkat edeceğimiz diğer bir konu; yatırım teşvik belgesi alabilmek için, gelişmiş ve normal yörelerde en az 100 milyar liralık bir yatırım yapmanız gerekiyor. Demek ki 100 milyar liranın altında bir yatırım, yatırım teşvik belgesine bağlanamıyor. Yani bu saydığım destek unsurlarından yararlanamıyorsunuz. Eğer bu kalkınmada öncelikli yöre ise bu miktar asgari 50 milyar Türk lirasıdır. Bir de dikkat edilmesi gereken husus gelişmiş yörelerde yapılacak yatırımlar sınırlandırılmıştır. Bu yatırımlar ana başlıklar itibariyle şunlardır; elektrik enerjisi üretimi yatırımları -otoprodüktör yatırımlar da buna dahildir-, altyapı yatırımları, yap-işlet veya yap-işlet-devret modeli çerçevesinde yapılacak yatırımlar, araştırma-geliştirme, tasarım, çevre konusundaki yatırımlar, bilim ve teknoloji yüksek kurulunca belirlenen öncelikli teknoloji yatırımları, elektronik sanayi yatırımları, gemi ve yat inşaat yatırımları, tersane yatırımları, teknopark, bilişim teknolojisi, eğitim, sağlık, turizm ve haberleşmeye yönelik yatırımlar ve mevcut yatırımların kalkınmada öncelikli yörelere veya yurtdışına nakli halinde de aynı mahalde, aynı veya farklı konularda Hazine Müsteşarlığınca uygun görülen yatırımlarda, gelişmiş yörelerde desteklenecek yatırımlar arasındadır.

Ancak gelişmiş yörelerde mevcut yatırımlarda tevsie giderken dikkat edilmesi gereken bir konu var. Örneğin, yaptığınız yatırım 100 milyar lira ise, bu bire bir düzeyini geçemiyor. Yani 100 milyar liralık ek bir yatırım yapabiliyorsunuz bu da bir kıst olarak görünüyor.

Şimdi burada finansal kiralama şirketlerinin dikkat etmesi gereken husus, finansal kiralama şirketleri aracılığıyla yapılacak yatırımlarda aranacak asgari sabit yatırım tutarı biraz önce belirttiğim, 100 milyar ve 50 milyarlık sınırların % 25 i kadardır. Yani gelişmiş yörelerde bir yatırım yapıldığı takdirde veya normal yörelerde 25 milyar liralık bir asgari yatırım için hazine müsteşarlığı teşvik ve uygulama genel müdürlüğüne müracaat etmeniz gerekiyor. Bu kalkınmada öncelikli yörelerde olduğu takdirde, 50 milyarın dörtte biri, 12 milyar 500 milyonluk bir yatırım için bize müracaat etmeniz gerekiyor.

Peki teşvik belgesine kimler müracaat edebilir? Herkes teşvik belgesi alabilir mi? Bu da kararımızda sayılmıştır. Bir kere hakiki şahıslar, adi ortaklıklar, sermaye şirketleri işte anonim şirketler, limited şirketler, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler, yine 1163 sayılı kooperatifler yasasına göre kurulmuş kooperatifler, iş ortaklıkları, kamu kuruluşları veya kamu kuruluş niteliğindeki kuruluşlar -örneğin, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Ticaret ve Sanayi Odaları gibi-, dernekler ve vakıflar -sizin derneğinizde bu teşvik için başvurabilir gerekirse-, bir de yurtdışındaki yabancı şirketlerin Türkiye'deki şubeleri de teşvik için müracaat edebiliyorlar.

Bir de önemli olduğu için, teşvik belgesine müracaatta neler aranır? Aynen diğer genel teşvik mevzuatında olduğu gibi finansal kiralama şirketleri de müracaat ederken bir kere, hazine müsteşarlığınca yayınlanan tebliğin ekinde gösterilen yatırım bilgi formundan, bir anlamda proje-fizibilite raporu da diyebiliriz, bir nüsha verilecek, kalkınmada öncelikli yörelerde yapılacak yatırımlarda 80 milyon Türk lirası, gelişmiş ve normal yörelerde yapılacak yatırımlarda 160 milyon Türk lirasının Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası nezdinde yatırımlar teşvik fonuna yatırılarak, orada yatırdığınız makbuzun ikinci nüshasını bize getirmeniz gerekiyor. Genellikle uygulamada bu ikinci nüshanın getirilmediği başka nüshaların getirildiği anlaşıyor. Bu takdirde geri gönderiyoruz, bu da zaman israfına neden oluyor. Onun için ona dikkat etmek lazım. Ancak burada gelişmiş ve normal yörelerde yapmış olduğunuz yatırım 8 trilyon Türk lirasının üzerindeyse, bu takdirde 500 milyon Türk lirası yatıracaksınız. 85 trilyonun üzerindeyse, yatıracığınız miktar 1 milyar Türk lirasıdır.

Burada yurtiçinden veya yurtdışından temin edeceğiniz makine teçhizat için, bir global liste buna ekliyorsunuz. Noter tasdikli imza sirküleri, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi aslı veya örneği şirkete ilişkin, yatırımın türüne göre de bazı kuruluşlardan izin belgesi istiyoruz. Örneğin, turizm yatırımlarında turizm bakanlığından, eğitim yatırımlarında milli eğitim bakanlığından, denizcilikle ilgili yatırımlarda da denizcilik müsteşarlığından görüş yazısı istiyoruz. Müteahhitlik hizmetlerine ilişkin bir kurum veya kuruluş için müracaat ettiğiniz takdirde ilgili kurum veya kuruluştan temin edeceğiniz iş-durum belgesi denilen bir belgeyle

müracaat etmeniz gerekiyor. Biliyorsunuz altyapı yatırımlarında bu önemli bir belge, bu olmadan biz yatırımları teşvik belgesine bağlamıyoruz. Ayrıca bu müracaat ettiğiniz şirket için veya müteşebbis için sermaye piyasası kurulu kanunu, bankalar kurulu kanunu veya diğer ilgili mali mevzuat nedeniyle hüküm giymediğine dair veya herhangi bir suç unsuru oluşmadığına dair bir taahhünameyi bize vermeniz gerekiyor. Biz ilk aşamada işlerin durmaması için taahhünameyle bu işi yapıyoruz. Ama ilerde herhangi bir sorun çıktığı takdirde bunları biz, verilen teşvik belgelerini iptal edebiliyoruz.

Burada ben genel teşvik mevzuatı olarak bunları anlatmak istiyorum. Ancak yine finansal kiralama ile ilgili bir iki tane husus var. Onları da size sunmak istiyorum. Peki soru olarak ben bunu soruyorum: Finansal kiralama şirketlerine ait teşvik belgelerindeki ihracat taahhütlerini nasıl kapatacaksınız? Bu işte yaptığımız mevzuat değişikliğiyle kiracının-yatırımcının teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirdiği ihracat bedelleriyle bu taahhütleri kapatabiliyorsunuz. Ne idi hüküm? Yatırımın tamamlanmasından itibaren 2 yıl içinde 10.000 dolarlık bir ihracat. Demek ki finansal kiralama şirketi olarak bunu yapamayacağınıza göre, sizin finansal kiralama yaptığınız şirketin ihracatları ile bu taahhütleri kapatabiliyorsunuz.

Menkul ve gayrimenkullerin tamamının veya bir kısmının finansal kiralama yolu ile temini mümkün müdür? diye bir şey soruluyor genellikle. Evet, kiralayan ile yatırımcı tarafından Hazine Müsteşarlığına , 3226 sayılı kanun çerçevesinde düzenlenmiş sözleşme örneği, kiralama işlemine konu olan malların listesi ve 98/1 sayılı tebliğin 3. maddesinde belirtilen biraz önce saydığımız belgelerle birlikte müracaatta bulunarak teşvik belgesi temin etmeniz mümkün bulunmaktadır. Başka bir soru; finansal kiralama konusu makine ve teçhizat , kira bedellerinin yatırımcı tarafından ödenmemesi nedeni ile, söz konusu makine ve teçhizatın kiralayan şirketçe, teşvik belgeli diğer yatırımcılara kiralanması halinde, teşvik belgelerinde değişiklik yapılabilir mi? Evet, cevabı gerekli belgelerle müracaat ettiğiniz takdirde o değişiklikleri yapabiliyoruz. Şimdi, yaptığımız en son bir değişiklikle teşvik belgelerinin devrinde bir kolaylık getirdik.Örneğin A şirketinin bir teşvik belgesi var, B şirketine devretmek istiyorsa, aynı teşvik belgesinde ismi silerek yani üzerine bir çizik, yeni firmanın ünvanını yazarak devrini gerçekleştiriyoruz, yani bürokratik aşamadaki zamanı kısaltmış oluyoruz. Bu da yeni getirdiğimiz bir yeniliktir , Haziran 99 itibarıyla. İthal edilecek kullanılmış makine ve teçhizatın kiralama işleminde destek unsuru uygulanabilir mi ? Bu da yine 98/1 sayılı tebliğin 23. maddesinde öngörülen şekilde , ithal edilecek kullanılmış makine ve teçhizatın kiralama işlemlerinde de destek unsurları uygulanabiliyor.

Yine başka bir konu , burada sabah tartışıldı, teşvik belgesi kapsamındaki yatırımın kiralama şirketine satışı ve yeniden aynı yatırımcıya kiralanması yani

sell and lease back olarak nitelendirildi sabahleyin. Bu da teşvik belgesi kapsamındaki yatırımın aynı yatırımcıya kiralanmak üzere kiralama şirketine satışı , 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu ve bu kanuna ilişkin yönetmelikler çerçevesinde Hazine Müsteşarlığının izniyle mümkün olabilmektedir. Yapılacak satış sonucu, kira işlemlerine konu makine ve teçhizat ile diğer varlıklara ilişkin olarak da teşvik belgesi düzenlenebiliyor, ancak diğer varlıklardan burada kastım arsa, bina, inşaat. Bu, şu anda bizim uyguladığımız genel teşvik mevzuatı ancak son düzenlemelerle, yeni çalışmalarla teşvik mevzuatında yeni düzenlemelere gittik. Özellikle kobi mevzuatında reform olarak nitelendirilebilecek birtakım uygulamalara gidiyoruz. Müsaade ederseniz sayın başkan, bu konuda da bir on dakikalık satır başlarıyla bir sunuş yapmak istiyorum. Burada özellikle küçük ve orta boy işletmelerde birinci getirdiğimiz yenilik bir kere Avrupa Birliği standartlarına uygun yeni bir kobi tanımı getirdik. Bu tanım nedir ? Bir kere kobiler bağımsız olacak, bağımsız nitelikte olacak ve sermayesinin en fazla %25'i büyük işletmelere ait olan en küçük veya mikro küçük ve orta ölçekli işletmeleri kobi olarak nitelendiriyoruz. Örneğin bir holding, bir kobinin % 26'sını veya % 25'inden fazla bir sermayesine ortak olduğu zaman bu şirketleri artık kobi olarak nitelendirmiyoruz. Çünkü bu Avrupa Birliği tanımında aynıdır. Demek ki burada büyük şirketler, küçük şirketlerin en fazla %25'ine ortak olabilecektir. Yine burada istihdam esasından giderek 1-9 kişi çalıştıran işletmeleri mikro, 10-49 arasında küçük ölçekli, 50-250 arasında işçi çalıştıranları da orta ölçekli olarak nitelendiriyoruz. Yine getirdiğimiz ikinci bir yenilikle kobi yatırımlarının kapsamını genişlettik. Daha önce sadece imalat sanayi gündemdeyken bugün tarımsal sanayi yatırımları, diğer konaklama tesisleri özellikle bu turistik tesislerde yenileme yatırımları, madencilik yatırımları, kalkınmada öncelikli yörelerde yapılan eğitim ve sağlık sektörüne ait yatırımlar ve son aldığımız bir kararla da yazılım geliştirme yatırımları da kobi kapsamında nitelendirilebilir. Ayrıca daha önce 100 milyar lirayla sınırlı olan aktif kobi şirketlerinin aktif toplamı 400 milyar liraya çıkarılmıştır artık kobi işletmelerinin 100 milyar liraya kadar olan yatırım proje miktarının 100 milyar lirayla sınırlı olması gerekiyordu. Yeni kararla bu 400 milyar liraya kadar çıkabilecektir. Yani 400 milyar liralık bir projeye bize başvurduğu taktirde bunları da kobi kapsamında değerlendirip hem biraz önce saydığım destek unsurlarından hem de yatırımları teşvik fonundan uzun vadeli ve düşük faizli kredi verebiliyoruz. Daha önce klasik bir tarzda yörelere göre, kalkınmada öncelikli yörelere elli, normal yörelerde altmış, ve ayrıca destek kapsamında yetmişbeş milyar liraya kadar bir kredi veriyorduk. Şimdi kobilerin yapacağı sabit yatırıma bir kredilendirme esasını getiriyoruz. Bu en küçük ölçekli işletmeler, küçük ölçekli ve orta ölçekli işletmeleri yörelere göre sınıflandırıyoruz ve yapacağınız yatırımın yüzdesi olarak bir kredilendirme yapıyoruz. Yine yatırım kredisi vereceğiz, işletme kredisi vereceğiz, ayrıca araştırma geliştirme, tekno parklarda yapılacak yatırımlar, çevre korumaya

yönelik yatırımlar ve özellikle de organize sanayi bölgeleri, küçük sanayi siteleri veya küçük sanayi sitelerinden oluşan organize küçük sanayi bölgelerine yapacağınız yatırımlarda, bu oranlara on puan ilave ediyoruz.

Bizim yeni teşvik sistemindeki amacımız , yatırımları gelişmiş yörelerden normal yörelere , özellikle de kalkınmada öncelikle yörelere ve organize sanayi bölgelerine akışını sağlamak istiyoruz. Yeni teşvik politikası bu husus dikkate alınarak düzenlenmiştir. Örneğin bir kobi firmasının müteşebbisinin 400 milyarlık bir proje yaptığını düşünün. Bu taktirde 200 milyarlık bir işletme kredisi, pardon iki yüz milyarlık bir yatırım kredisi, seksen milyarlık da bir işletme kredisi alabileceksiniz. Demek ki daha önce maksimum 75 milyar lira olan bu kredi miktarını 280 milyar liraya çıkarmış bulunuyoruz. Sadece işletme kredisi kullanmak istediğinizde bu daha önce bu toplamları geçmemek üzere 25 milyar lirayken bu miktarda 35 milyar liraya çıkarılmıştır. Sonra kobi yatırımlarında yatırımları teşvik fonundan kullandırdığımız kredi faiz hadlerini hükümetin yeni politikası çerçevesinde düşürüyoruz. Kalkınmada öncelikli yörelerde bu yatırımlar için faiz haddi % 10, normal ve gelişmiş yöreler ile organize sanayi bölgeleri, küçük sanayi siteleri, küçük sanayi sitelerinden oluşan organize sanayi bölgeleri için % 15'e düşürüyoruz. Kobi yatırımlarına ortak şirketlerin, kobilerin sermayelerine katkı payları karşılığında fiilen yapacakları yatırımlar için de faiz oranı % 15'tir. İşletme kredilerinin faiz oranı ise kalkınmada öncelikle yörelerde % 15, belirttiğim normal ve gelişmiş yörelerde organize sanayi bölgeleri, küçük sanayi siteleri, ve küçük sanayi sitelerinden oluşan organize küçük sanayi sitelerinde % 25 olarak düzenlenmiştir. Ayrıca ekonomideki değişikliklere göre % 100'e kadar attırma veya düşürme konusunda devlet bakanlığına bir yetki verilmiştir. Artı rekabeti sağlamak bakımından ve ihtisas bankalarının bu işe girmeleri yönünden , sadece Halk Bankası değil, bundan sonra Türkiye Kalkınma Bankası, Türkiye Sınai Kalkınma Bankası ve Sınai Yatırım Bankası, demek üç banka daha görevlendirilmiştir. Özellikle acil destek kapsamında yaptığımız işlemlerde Türkiye Kalkınma Bankasının da performansı dikkate alınarak turizm, eğitim, sağlık ve tarımsal sanayi yatırımları için Türkiye Kalkınma Bankasını; imalat sanayi, madencilik, yazılım geliştirme yatırımları için Türkiye Halk Bankası, Türkiye Sınai Kalkınma Bankası ve Sınai Yatırım Bankasını görevlendirdik. Ayrıca kobi teşvik belgelerine başvuruları da , yatırımları teşvik fonuna alınacak tutarları da yeniden saptadık. Kobiler özellikle teminat konusunda büyük zorluklarla karşılaşılıyorlar. Bu teminat sorununu çözümlmeye yönelik yeni bir kurumla işbirliğine gideceğiz ve bu kurum da Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma Şirketidir. Bu sistemde bankaların, %200 - %250'ye varan teminat oranlarını, bu hafifletici bir durum olarak Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma tipi A.Ş. şirketleri kurulduğu taktirde, biz bunları da destekleyeceğiz. Bunların garantör olarak garanti verdiği ve katlandığı risk oranlarının belirli yüzdeleri de yatırımı teşvik fonundan Hazine tarafından karşılanacaktır. Bu da getirdiğimiz

yeni bir sistemdir. Artı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, KOSGEB ve Türkiye Halk Bankası ve diğer sivil toplum örgütleri tarafından, Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu dahil, kurulan KOBİ A.Ş. tipi şirketleri de destekleyeceğiz.

Peki KOBİ A.Ş. tipi şirketler ne yapacak ? Sermaye yetersizliği nedeniyle faaliyette bulunamayan kobilerin sermayelerine katkıda bulunacak. Bu taktirde işte bu KOBİ A.Ş.'leri de yatırımları teşvik fonundan kredilendirerek kobilerin gelişmesini sağlayacağız. Ben ilginiz için çok teşekkür ediyorum. Süremizi aştım, teşekkür ederim sayın başkan.

Başkan - Cüneyt AKPINAR

Çok teşekkürler sayın Serdengeçti. Ben konuşmayı özetlemeye kalkarsam herhalde bir panelistin harcamayacağı zamanı harcamak zorunda kalacağım, o yüzden ufak tefek bir iki notum var onları aktarmak istiyorum. Öncelikle nazik davetinizi aldık. FİDER yönetimi olarak en kısa zamanda buna bir ön hazırlık yaparak icabet edeceğiz. Gerekli konuları gündeme getirip, bire bir görüşeceğiz. Bir başka konu, bu kobilere kullandırmayı düşündüğünüz kredilerle ilgili, seçtiğiniz bankalarla leasing şirketlerini bir araya getirebilir miyiz diye daha önce biz ufak bir girişimde bulunduk. Hatta spesifik bir konuda, depremle ilgili kredilerde, ne yazık ki öyle bir şartlar gündeme geldi ki bırakın kobileri biz leasing şirketleri olarak bile çalışmakta zorlanacağımızı hissettik. Bu konuya sadece dikkatinizi çekmek istiyorum. Son olarak da eğer günün birinde teşvik belgeli bir satış geri kiralama işleminden dolayı vergi cezası yersek ne yaparız diye düşünüyorum. Herhalde tam Nasrettin hocanın torunlarına göre bir durum olacak diye düşünmekteyim. Sözü sayın Ali Özyer'e aktarmak istiyorum. Ağırlıklı olarak KDV ve benzeri konularda bize bilgi verecek. Aynı zamanda gayrimenkul leasinginde amortisman oranında değişiklik yapılabilir mi konusunu da irdeleyecek. Buyurun.

M.Ali ÖZYER

Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü

Daire Başkanı

Teşekkür ederim sayın başkan. Sayın katılımcılar, konuşmama başlamadan önce hepinizi saygıyla selamlıyorum. Sabahki durum bu öğleden sonra da devam etti. Ben de elbiseyle geldim. Diğer arkadaşımız da elbisesiz geldi. Suit kelimesini kastetmiştim. Tabi Ankara'ya ciddi olarak aldığım şeyleri götürüyim diye, daha ciddi görüneyim diye düşündüm gerisinde.

Ben konuşmama başlarken sayın genel müdürümüze biraz takılmak istiyorum, engin hoşgörüsüne sığınarak. Teşvik belgesi müracaatlarını 30 Nisan itibarıyla bitirmişler. Bizim kurumlar vergisi performansımızın ne kadar düşük olduğunun

sorumlusunu bulduk diye gidince anlatacağım. Kanunlar neyi elveriyorsa biz genel tebliğ şeklinde söyleriz yada açıklama yaparız, ama kanunların elverdiği şeylere. Ben sayın genel müdürün konuşmasının uzayan kısmına kendi konuşmamdan bırakarak devam edeceğim. Yani çok uzun şeyler söyleyemeyeceğim , çünkü bizim üstatlarımız 1987 yılında bizzat yerinde görerek “ Yatırım Finansmanını Sağlamaya Yönelik Kiralama - Dünya ve Türkiye Uygulaması “ şeklinde kitap da yazmışlar. Gerek o kitapta gerek geçtiğimiz yıl Ekim ayında yapılan sempozyumun notlarına baktığımda finansal kiralamayla ilgili olarak çok teferruatlı sorunlar göremiyorum ama sayın genel müdür yardımcımızın da ifade ettiği gibi bize yansıyan olaylardan ve başlangıçta sunuş yapılırken ortaya konulan sorunlardan kendimle ilgili kısımlar konusunda, açıklamalar yapmaya çalışacağım.

Finansal kiralama şirketlerinde yeniden değerleme uygulamasına girmek istiyorum. Finansal kiralama şirketleri; yaptığınız iş, bir iktisadi kıymeti aktifinize almak suretiyle kiracılara kiraya veriyorsunuz. Dolayısıyla bizzat kendiniz kullanmıyorsunuz. Bu bizzat kendinizin kullanmaması akıllarda birtakım sorular uyandırıyor. Acaba biz yeniden değerleme yapabilir miyiz diye. Sorunun bu kısmına elbette diyoruz. Bizzat kendinizin kullanması şart değil, kiraya vermek de bir ticari faaliyettir. Başkasının kullanması sizin ticari işletmenizin aktifinde olmadığını göstermez. Sorunun ikinci kısmı var. Peki yeniden değerleme yaptığınız zaman, yeniden değerlemeden kaynaklanan değer artış fonunu sermayeye ekleyebilir miyiz. Mükerrer 298. maddede buna aykırı bir düzenleme yok. Finansal kiralama şirketlerinin yeniden değer artış fonlarını sermayeye eklemelerini engelleyen bir düzenleme yok. Ancak biz bu tür olaylarda işin vergiyle ilgili kısmına yani toplam olarak ödenmesi gereken vergiye bakıyoruz. Genellikle finansal kiralama sözleşmeleri sonunda kiralanan, bedelsiz bir şekilde bedelsiz diyebileceğimiz bir biçimde devrediliyor. Eğer yeniden değerleme yaptıktan sonra, değer artış fonunun kira sözleşmesinin sonundan önce sermayeye eklenmesi halinde, değer artış fonu kadar kar zarar hesabı eksik çıkma durumu var. Şöyle örnek vermek istiyorum. 100 liraya iktisap edilen bir iktisadi kıymet, kira sözleşmesi içerisinde 300 lira gelir getirecek şekilde kiralanmış olsun. Bu sürede de 50 lira yeniden değerleme değer artış fonu ortaya çıksın. Eğer değer artış fonunu dikkate almasanız bu iktisadi kıymetle ilgili olarak kaydetmeniz gereken gelir 200 liradır. Çünkü değer artış fonunu birikmiş amortisman gibi düşünmeniz gerekiyor. O kadar 50 lirayı eklediğiniz taktirde 200 lira civarında bir gelirle karşı karşıya kalıyoruz ama elli lirayı daha önce , yani kiralama süresinin sonundan önce sermayeye eklediğiniz taktirde birikmiş amortisman olarak düşündüğümüz miktar 50 lira kadar daha düşük oluyor. Bu nedenle kar zarar hesabı da 150 liraya düşmüş oluyor. Bu noktadan baktığımızda, yasal olarak bir engel bulunmamakla birlikte bu sonuca yol açması nedeniyle bir vergi incelemesi sonucunda, eleştirilebileceği ihtimaline

değirmek istiyorum. Şu an itibarıyla verilmiş bir görüş olmadığını da düşünüyorum bu konuda. Sözlü olarak iletilen bir soruydu. Vergi Usul Kanunu uygulaması açısından bir başka olay da gayrimenkul kiralamaalarında amortisman süresi kısaltılabilir mi diye bir öneri geldi. Sayın Hüseyin Ergin de kısaltılabilir, genel tebliğle yapılabilir dedi. Cevap olarak doğru genel tebliğle yapılabilecek çünkü Vergi Usul Kanununun ilgili maddesi bina ve arazilerle %20'den fazla nispette amortismanına tabi tutulacak iktisadi kıymetleri belirleme konusunda Maliye Bakanlığına yetki veriyor. Bu yetki kullanılarak binalar için farklı bir oran belirlenebilir ama yapılan düzenlemenin, belirlemenin bir de hukukilik genellik eşitlik ilkeleriyle açıklanması gerekir.

Buna benzer bir konuda özellikle bize deprem bölgesinden talepler geldi. Sakarya, Kocaeli, Yalova, Bolu illerinde şiddetli depremler yaşadık. Teknik olarak şu söyleniyor. Bina yorgunluğu diye bir kavramdan söz ediyor teknik elemanlar. Bu bina yorgunluğu zamanla binanın yıpranması, aşınması, ama bir depremle karşı karşıya kalırsa bina yorgunluğunun çok daha hızlanacağı mesela 30 yıl gibi birden yaşanacağı gibi bir açıklamada bulunuyorlar. Bu çerçevede acaba deprem bölgesinde binalar için farklı bir oran tespit edilebilir mi diye bir soru geldi. Kanundaki genel ifade böyle bir şeye imkan vermekle birlikte dediğim gibi yapılan düzenlemenin eşit, genel ve adil olması gerekir. Sayın Danıştay üyesi Hondu da bunu çok açık bir şekilde dile getirdi. Maliye Bakanlığının ne kadar yetkisi olduğunu söyledi. Böyle bir yetki çerçevesinde genellik, eşitlik ve adalet ilkeleri çerçevesinde kullanılan bir yetki kapsamında bu düzenlemenin mümkün olamayacağını düşünüyorum, yani şu açıdan mümkün olamaz. Genel tebliği çıkarırsınız, dersiniz ki işte finansal kiralamaya konu gayrimenkullerde amortisman oranı şu anda uygulanan % 2'ye sözgelimi onlar için % 5-10, %10-15 diyebilirsiniz. Ama bu ben dedim oldudan öteye gitmeyen bir şey olur çünkü bu kez adi kiralama dediğimiz finansal kiralama dışındaki kiralamalarda kiracıların, buna itirazlarını engelleyemez. Bu düzenlemeyi savunmak oldukça zor olur. Onlar da şunu diyecektir. Finansal kiralamaya konu gayrimenkuller acaba adi kiralamaya konu gayrimenkullerden daha mı çabuk eskimektedir? Daha mı çabuk yıpranıyor veya finansal kiralamayla kiralanan gayrimenkulleri kullananlar çok daha mı hoyrat kullanıyor bu binaları diye bu tür sorular gelir. Dava konusu edilebileceğini, dava konusu edildiğinde de dava edenlerin çok haklı olabileceğini düşünüyorum. Bu nedenle böyle bir düzenleme yapılacaksa bunun mümkün olduğunca kanunla yapılması gerektiğini belirtmek istiyorum.

Katma değer vergisi uygulamaları açısından birkaç sorun var onlara girmek istiyorum. Bildiğiniz gibi 99 yılı sonunda % 15 ve 23'lük oranlar, % 17 ve 25'e yükseltildi ancak bu kararla ilgili olarak geçmişe yönelik bir açıklama yapılmadı. 98 yılında yapılan düzenlemede, o tarihten önceki kiralama sözleşmelerine ilişkin oranların devam ettiğine yönelik bir açıklama bulunmakla birlikte 99

yılında Aralık ayındaki kararlar birlikte herhangi bir açıklama yapılmadı. Sabah bölümünde sorulan soru şuydu. Aynı şekilde acaba 99 Aralık, 13 Aralıktan önce yapılmış sözleşmelere göre kiralanan iktisadi kıymetler için de % 23 oranı uygulanabilir mi diye soru soruldu, ben böyle anladım. Bildiğiniz gibi kiralama faaliyeti bir hizmet niteliğindedir, katma değer vergisi uygulaması açısından dördüncü maddeye göre oldukça açık bir şekilde hizmet ifası niteliğindedir. Finansal kiralamada da vergiyi doğuran olay hizmetin ifasıyla gerçekleştirilmektedir. O halde bizim sormamız gereken soru şu. Hizmet ne zaman ifa edilmektedir? 98 yılındaki kararname, onu örnek gösterecek olursak, esasında iki ayrı oran öngörüyor, finansal kiralama faaliyetleri için. Bir; o tarihten önce düzenlenen sözleşmelere göre elde edilen kira hasılatları, iki; o tarihten sonra . İkili bir ayırım yapmış kendi içinde ama, 99 yılındaki değişiklik böyle bir ayırım yapmamış. Bu taktirde olayın çözümünü ,vergiyi doğuran olayın ne zaman meydana geldiğinde bulmamız gerekiyor. Hizmet ifasında da vergiyi doğuran olay, hizmetin ifasıyla ortaya çıkıyor. Finansal kiralamada, kiralama süresi hizmetin ifa edildiği süredir kural olarak, eğer fatura ve benzeri vesika düzenlenmemişse. Fatura ve benzeri vesika düzenlenmişse, zaten sorun yok ama fatura ve benzeri vesika düzenlenmemiş, kira ödemeleriyle , kira ödeme tarihleri itibarıyla faturalar düzenlenmekteyse, bu taktirde 99 yılında çıkan kararnameyi biz, 13 Aralıktan 99 tarihinden sonra olan kiralarda, sözleşme tarihinin hiç önemi yok , 99 yılı 13 Aralıkta yürürlükte olan oranlar uygulanır şeklinde anlıyoruz. İstanbul Defterdarlığına da bu şekilde görüş verdiğimizizi hatırlıyorum.

Dursun AKBULUT

Fider Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı

Maliye Bakanlığı'yla olan görüşmemizde amacın bu olmadığı , % 1'le devam eden sözleşmelerin, yine % 1'le devam edeceği ifade edildi.Sadece % 23'le devam eden sözleşmelerin, % 25'e çıkarılacağı yönünde bize görüş bildirdiler.

M.Ali ÖZYER

Maliye Bakanlığı

Şimdi iki olay var. Birincisi ; bu benim özetlediğim sizin sorduğunuzdan biraz farklı. Benim söylediğim % 23'tü önceden , örneğin binek otosu kiralananmış, sözleşmesi diyelim 1 Aralık 1999 da yapılmış ama kiralama işlemi 15 Aralık 1999 da gerçekleşmiş. Benim anlatmaya çalıştığım buydu. Sizin sorduğunuz...

Dursun AKBULUT

Bizimki şöyle; 98 öncesi 3 sayılı listede bulunan bazı kalemlerin KDV oranları % 1'di. Örneğin; klima. 98'de getirilen yeni değişiklikle bunların KDV oranlarının

% 23'e çıkarılması öngörülüydü ancak şöyle bir madde eklendi. Bu tarihten önce yapılmış olan sözleşmeler için oran yine % 1 olarak devam edecek diye. 99'da yapılan değişiklikle, % 23 olanlar % 25'e çıkarılmıştır şeklinde bir ibare var. İki puanlık bir artış olmuştu. O zaman geçmişten gelen bu % 1'i kapsayacak mı yoksa kapsamayacak mı?

M.Ali ÖZYER

Açıkçası kararnamenin gerekçesini bulmak lazım. Eğer size öyle ifade edilmişse...

Dursun AKBULUT

Bize ifade edilen; kapsamaz. Bu % 1'den devam ettiği için, % 1 ile devam ediyor.

Başkan-Cüneyt AKPINAR

Sanırım bu konu o zaman çözümlenmişti .Şimdi , yeniden gündeme bu anlamda getirip, % 1'leri % 25'e çekecek miyiz tartışmalarını başlatmak çok doğru bir yaklaşım değil gibi geliyor bana. Ama hatırlarsanız o görüşmeyi sizinle birlikte yaptık. Çok net cevap verildi ve dolayısıyla orada şüpheye yer yok. Bizim burada gündeme getirmek istediğimiz, 98 yılında yayınlanan kararnamede ifade edildiği gibi 99 yılında yayınlanan kararnamede de bu şekilde ifade edilebilirdi. Bugüne kadar uygulanan oranlar, aynı oranla devam edecek ancak yeni sözleşmeler yeni oranda yapılacak denseseydi, bu iki puan tartışma, sorun olmayacaktı. Yorumu gerek kalmayacaktı. Bizde bu mantıkla yaklaştık ve biraz önce şu sözünü ettiğimiz ziyareti gerçekleştirdik ama ne yazık ki olumlu bir cevap alamadık.Orada da memleketin genel durumu gibi bir yanıt alınca, çok da üzerine gitmeme kararı aldık. Ama görüşümüz; sistemimizin güvenilirliğiyle ilgili az da olsa bir soru işareti yarattı bu yaklaşım. Umarım bundan sonra tebliğlerde benzeri yorumlara sebebiyet verecek açıklıklar olmaz. Buyurun devam edin lütfen.

M.Ali ÖZYER

Evet bundan sonraki kararname çalışmaları sırasında bu tür incelikleri de dikkate almamız gerektiği anlaşıldı. Bize bir katkısı olmuş oldu. Memleketin genel durumu hakikaten önemli bu tür yorumlarda. İki hafta kadar önce IMF heyetleriyle görüşmeler sürdürülüyordu. Siz nasıl kiralama yaptığınızda, nasıl kiracının taksitlerini ödemeye gücü var mı diye araştırma yapıyorsanız, onlar da aynı yaklaşımla araştırma yaptılar.Acaba bunların vergi sistemi, vergi idaresi, bizim programımızı yerine getirmeye elverişli mi diye. O kadar teferruata girdiler

ki bir tanesi bu finansal kiralama konusuydu. Finansal kiralamada neden % 1 KDV oranı uygulandığını anlatmaya çalıştık kendilerine. Israrla onlar da şunu söylediler; gitsinler bankadan kredi alsınlar. Krediyile, amortismana tabi bir iktisadi kıymeti satın alsınlar. Amortisman ayırsınlar. Kredinin faizini de gider yazsınlar. Neden finansal kiralama yapıyor diye...

Başkan - Cüneyt AKPINAR

Bizim olayı uluslararası platforma taşıdınız. İşimiz giderek zorlaşıyor.

M.Ali ÖZYER

Biz taşımadık. Onlar soruyor. O kadar ki sorularının bir başkası da; konut yapı kooperatiflerinin üyelerine konut teslimleri var, 17. maddeye geçtiğimiz yıl eklenen. Konut yapı kooperatif üyelerine konut teslimleri, neden istisna, diye.Bunları anlatmaya çalıştık. Bu kadar zorlandığımız bir ortamda da bir taraftan da kendimizi zor durumda bırakacak açıklamalar yapmaktan da yani vergiye tabi değildir, düşük orandadır diye cevaplar vermekte zor olsa gerek.

Bu arada bir anektodumu anlatmak istiyorum. Bir yeminli mali müşavir arkadaşımız, bir genel müdür yardımcısı üstadımızı ziyaret etmiş. Ben koridorda karşılaştım. Ne konuştunuz dedim, ne konusu var idi. Valla dedi 3 tane jokeri var. Ben ne anlatırsam anlatayım o şunu söylüyor. Vergiye tabidir , gider kabul edilmez , gelir yazılır. Herhalde benim kıyafetimde böyle muhafazakar bir görüşü oluşturuyor.

Şimdi bu 13. maddede, K.D.V. kanununun 13.maddesindeki istisnalar ile ilgili ortaya çıkan iki tereddüt konusu olaya değinmek istiyorum. Bildiğiniz gibi 13. maddenin A fıkrasında; deniz, demiryolu ve hava yolu araçlarının faaliyetleri, bunları işletmek yada bunlar olan mükelleflere teslimini katma değer vergisinden istisna tutuyor. Ancak bu tür araçların yurt dışından ithali halinde gümrükler de devreye giriyor. Gümrüklerde şöyle bir konu ortaya çıkıyor, zaman zaman. Geçtiğimiz arada bu da ifade edildi , biz yazışmıştık da. Diyelim ki bir finansal kiralama şirketi yat ithal etti bu kapsamda. Ama henüz kiraya verecek fırsat bulamamış ise, ya da biraz geciktirmek istemiş ise, gümrükler diyor ki; siz bunu faaliyetinizin amacıyla uygun olarak ithal etmediniz, bu halde 13. Maddedeki istisnadan yararlanamazsınız noktasına getiriyorlar. Biz öyle düşünmediğimizi ifade ettik kendilerine, şimdi hangi leasing şirketiymi hatırlamıyorum ama böyle bir eleştirisi vardı gümrük müfettişinin. Çünkü kiraya verilmesinin yanında , özel amaçlarla da kullanılması halinde, bu istisnanın uygulanmayacağına yönelik açık bir hüküm yok. Bu istisnanın o halde de devam ettiğini düşünüyoruz. Bu istisna kapsamı dışında, yine finansal kiralama yoluyla yurt dışından uçak,gemi benzeri taşıma araçlarının kiralanması halinde, teminat mektubu aranıp, aranmayacağı noktasında bir soru var. Şu şekilde, söz gelimi A leasing şirketi

bir uçak kirılıyor. Türkiye'deki müşterisine de kirılıyor bu uçak şirketini. O takdir de biz şunu diyoruz ; burada teminat mektubu aranmaz çünkü bu geçici ithal kapsamında bir ithalattır. Geçici ithalatta da gümrük vergisi aranmayacağına göre, K.D.V.den istisnadır. Ancak finansal kiralamaya ilişkin bedel hesaplanıp, sorumlu sıfatı ile finansal kiralamayı yapan öder diyoruz. Böyle bir tereddüt noktası vardı. Bir başka tereddüt noktası ise binek otolarında, K.D.V. nin indirilip indirilmeyeceği noktasında. Belki sayın Danıştay üyelerimizden de katkıda bulunanlar olabilir. Ben henüz o karara erişemedim. Binek otoların katma değer vergisi bildiğiniz gibi, eğer iktisap edilirse, iktisap eden tarafından indirilemiyor. Faaliyeti kısmen ya da tamamen bunların işletilmesi olmayan mükellefler tarafından indirimi söz konusu değil. Ancak binek otomobillerinin finansal kiralama vasıtasıyla kiralanması halinde, bu katma değer vergisinin indirilemeyeceği yönünde yapılan bir tarhiyatın Danıştay'da da onandığı şeklinde bir bilgi edindim ama bu kararı göremedim. Muvazaa ihtimalinden söz ediliyor. Kanuna karşı hileden bahsediliyor.

Bir Katılımcı

Bir daha tekrarlar mısınız efendim?

M.Ali ÖZYER

Konu şu; diyelim ki bir mükellef bir binek otomobili iktisap etti, bunun katma değer vergisini indiremiyor. Yani faaliyeti kısmen ya da tamamen bunların işletilmesi olmayan bir mükellef. % 25 katma değer vergisi üzerinde kalmaması için kirılıyor bunu, finansal kiralama yöntemi ile kirılıyor. Bu takdirde de kira bedeli üzerinden K.D.V. ödüyor. Fakat ödediği K.D.V. ni indirebilir mi? İndiremez mi? Şeklinde bir tartışma var. İndiremez yönünde yapılan bir tarhiyat olduğunu ve bunun Danıştay 'dan da onandığını duymuştum ama sayın üyeler haberlerinin olmadığını söylüyorlar.

Hüseyin ERGİN

Sigma Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.

Yeminli Mali Müşavir

Yo, öyle bir karar var. Danıştay dergisinde de yayınlandı. Finansal kiralama yoluyla kiralan otomobillerin K.D.V. lerinin indirilemeyeceğine ilişkin bir Danıştay kararı var. Bir de onunla ilgili çok komik mukteza da var. Danıştay kararının gerekçesi şöyle, ben çok iyi hatırlıyorum, yanımda yok şu anda, diyor ki; bu esasen vadeli bir satıştır diyor. Bu finansal kiralama işlemi, otomobil ile ilgili yorumda karar şu, bu bir vadeli satıştır, bundan dolayı da, çünkü finansal kiralama sözleşme sonucunda araç iz bedelle kiracıya devrediliyor, dolayısı ile bu bir vadeli satıştır, bu K.D.V. lerin de, kira KDV'lerinin de indirilmemesi

gerekmektedir diye bir Danıştay kararı var. Bir de Maliye Bakanlığının muktezati var bununla ilgili.

M.Ali ÖZYER

Benim çalışıp anlatacağım bölüm bu kadar. Çalışmadığım yerlerden soru gelirse onları da not alıp, dönüşte cevaplamaya çalışacağım. Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.

Başkan-Cüneyt AKPINAR

Biz de Ali beye bu güzel sunuşu ve Cotarelli' ye karşı sektörümüzü savunması için ayrıca teşekkür ediyoruz. Ben sözü Sedat Bey'e aktaracağım, Sedat Bey en kıdemli panelistimiz. Her iki toplantıda da sağ olsun değerli fikirleriyle bizleri aydınlattı. Buyurun efendim.

Sedat ÖZYERLİ

***Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü
Daire Başkanı***

Teşekkür ederim. Sözlerime başlamadan önce bu sempozyum için FİDER yetkililerine teşekkür ediyorum. Sayın başkanın da belirttiği gibi geçen sene de katılmış idim. Katılımın sağladığı faydasını şöyle ifade edeyim. Maliye Bakanlığı olarak geniş bir yelpazedeki sektörlerle ilgileniyoruz. Ancak sektörlerin temsilcilerinin sorunlarını ortaya getirmek sureti ile bize aktarmalarında yapılacak düzenlemelerde , sektör temsilcilerinin taleplerinde o düzenlemelerin içerisinde yer alması konusunda gerek kendi alanımıza giren konularda gerekse diğer arkadaşlarımızın ilgi alanına giren konularda kendilerine yardımcı oluyoruz. Bu vesile ile bu düzenleme için teşekkür ediyorum. Geçen sene de katılmış idim. Bu sene kitapçık yayınlandı. Kitapta konuşmalarımı duydum. Ben biraz serbest konuşmayı tercih ettiğim için, o kitap içerisindeki konuşmalarda da çok devrik cümleler vardı. Ben birazcıkta şanssız durumdayım, benden önceki iki konuşmacıyı dinlediniz. İsterseniz ben daha neşeli bir şekilde anlatayım sizlere.

Konuşmama başlamadan önce, biraz da eğitimcilik var bende, dinlemek dünyanın en zor işlerinden birisi, bir maliyeci fıkrası ile başlayayım ben sizlere isterseniz. Bu bir Türk fıkrası değil, Alman maliye fıkrasıdır. Onu ben size baştan izah edeyim. Fakr-u zaruret içerisinde bulunan bir kadının birisi herhangi bir yerden paranın gelmeyeceğini anlayınca "sevgili Allah'ım ben size bir mektup yazayım" oturmuş yazmış. "Sevgili Allah'ım paraya çok ihtiyacım var. Bana lütfen 100 mark gönderir misin" diye. Mektup, tesadüfen vergi dairesine gitmiş. Vergi dairesi müdürünün masasının yanındaki sepetin içine girmiş. Müdür gelmiş sabahdan işe başlıyor. Tabi o da sinirli. Bu yanlışlıktan dolayı çağırmış

yardımcısını "nedir bu böyle mektuplar getiriyorsunuz bana" demiş. Aradan bir 15-20 dakika geçiyor kendisinin bu siniri falan geçiyor. Tekrardan diyor ki "yahu bu servisteki arkadaşlara söyle de bunun için biraz para toplansınlar." Onlarda kendi aralarında parayı topluyorlar. Bizim meşhur zarftan-orada da kullanılıyor, dünyanın her yerinde kullanılıyor-o zarfın içine koyuyorlar parayı, gönderiyorlar. Kadıncağız alıyor çok seviyor tabi. Saymaya başlıyor. 50,60,65,66,67,68,69,70. 70 mark. Bir daha sayıyor, yine 70 mark. Bir mektup daha yazıyor "sevgili Allah'ım gönderdiğin parayı aldım ama bir daha vergi dairesi kanalı ile gönderme, içinden 30 markı vergi diye kesmişler".

Sayın Fevzibeyoğlu'nun belirttiği gibi Maliye Bakanlığı olarak biz, vergi konusu ile ilgili düzenlemelerin diğer kanunlarda değil, ilgili vergi kanunlarında yapılması taraftarıyız. Yani herhangi bir konuda vergi, resim, harç istisnası tanımlanacak ise bu tanımlamanın kendi ilgili kanunlarında yapılması taraftarıyız. Örneğin katma değer vergisi ile ilgili bir değişiklik, gelir vergisi ile, kurumlar vergisi ile, damga vergisi ile, harçta yani gerek gelir üzerinden alınan gerek işlem üzerinden alınan vergilerde ilgili vergi kanunlarından alınması taraftarıyız. Nedenine gelince bu sadece kendimizi tatmin etmek açısından değil ,uygulama açısından.Uygulayıcıların önüne çok geniş bir hukuki mevzuat çıkıyor ve tüm o hukuki mevzuat içerisinde acaba vergi, resim, harç istisnası var mı idi? Yararlanabilir mi? Yararlanmaz mı? Özellikle de bu husus işlem vergileri alanında kendini göstermekte. Çünkü damga vergisi ve harçta, ki zaten harçlar kanununun içerisinde yer alan bir hüküm var. Diğer mevzuatta yer alan muafık ve istisnalar, bu kanunun uygulanmasında göz önünde bulundurulur hükmü var. Öte yandan damga vergisini de keza diğer mevzuatta yer alan istisna ve muafiyetler göz önünde bulunduruluyor. Şimdi mali idare tabiatı ile vergilerin bir fiskal amacı var bir de ekonomik amacı var. Ancak son yıllarda yapılan düzenlemelerde, fiskal amacından bazen vazgeçilip, ekonomik amaç daha doğrusu ekonominin gidişatında veyahut ta sektörün gidişatı ile ilişkin çeşitli tedbirler bakanlık tarafından alınmaktadır. Tabi alınan bu kararlar kanun metni içerisinde yer alan bakanlar kuruluna tanınan yetki çerçevesinde olmaktadır. Bir başka husus , istisna ve muafiyetlerin boyutu konusu. Yani şu anda istisna ve muafiyetlerden 24 katrilyon liraya bağlanan bütçe içerisinde acaba bizim vazgeçmiş olduğumuz, istisna ve muafiyet kapsamında bulunan vergilerin rakamı şu anda mevcut değil. Aslında yabancı ülke uygulamalarında bütçenin arka kısmına bir başka ifade ile gelir tabirinden sonra alınmayan vergi, resim ve harçların da ilave edilmesi lazım. Biz şu anda maalesef gerek teşvik mevzuatıyla ilgili gerekse sosyal amaçlı olarak vazgeçmiş olduğumuz, vergi, resim ve harçların boyutunu bilmiyoruz. Herhalde vergi ile ilgili olarak en hararetti konu bugün taşıt alım vergisi ile ilgili geçeceğe benziyor. Mali idarenin yaklaşımını şu ana kadar ben, şöyle bir kanun çıktıktan sonraki gelişimini sizlerin önüne sermek istiyorum.

İlk uygulamamız, taşıt alım vergisi konusunda finansal kiralama şirketlerinin kiraya vermiş oldukları taşıtlardan, taşıt alım vergisi alınıp, alınmayacağı konusu. İdare burada, bu şekilde kiraya verilecek taşıtların, taşıt alım vergisinden istisna edildiğine dair bir hüküm bulunmaması ve tasarruf hakkının devredilmesi nedeni ile vergileme yoluna gitmiştir. Tabiatı ile verilen bu kararlar, idarenin her türlü eylem ve işlemi yargı denetimine açık olduğu için neticede mükellefler tarafından ihtilaf konusu yapılmış ve Danıştay tarafından, bakanlık tarafından yapılan uygulamanın, yerinde olmadığı gerekçesi ile tüm yaratılan ihtilafların hepsi mükelleflerin lehine sonuçlanmıştı, 1997 tarihine kadar. Bilahare yani sorun şuradan kaynaklanıyor, tabiatı ile hep iki kere ödeniyor savı üzerinde. Konuyu şöyle açalım; yani finansal kiralama şirketi bir; taşıt alım vergisi ödüyor, ikincisi; söz konusu taşıtı da kiracıya veriyor. İkinci bir taşıt alım vergisi çıkıyor. Ve iki defa ödenmekten kasıt, tabi mükellef açısından baktığımız zaman, taşıt alım vergisinin mükellefi açısından, böyle bir mükerrerlik söz konusu değil. Ancak toplam mali boyut açısından hadiseye yaklaşıncaya sanki iki kere taşıt alım vergisi alınmış gibi bir sonuç çıkıyor. Peki yargı kararları hep idarenin aleyhine gelişince, netice itibari ile yargı o şekilde söylüyor ise yargının dediği doğrudur. Maliye Bakanlığı da kendisinin üzerine düşen vecibeyi yerine getirmiştir, uygulamaya şu şekilde yön vermiştir: Şayet yapılmış olan finansal kiralama sözleşmelerinde, süre sonunda taşıtın, kiracıya devri ile ilgili bir opsiyon yer alıyor ise, bundan taşıt alım vergisi alınması yoluna gidilmiş, böyle bir opsiyon söz konusu değil ise, taşıt alım vergisi alınmaması şeklinde bakanlık makamından bir onay almak sureti ile hadiseye bu şekilde yön vermiştir. Tabiatı ile sadece bu sempozyumlarda değil finansal kiralama şirketlerinin bakanlığımıza yapmış olduğu çeşitli başvurular var. Sabahki oturumda sayın genel müdür yardımcısı Ertuğrul Tuncer Bey'in de söylediği gibi yargı kararları bu şekilde olup, uygulamaya biraz önce belirttiğim şekilde yani sözleşmenin böyle bir opsiyon tanıyıp tanımadığına göre vergileme yapılmakta. Ancak şirketler tarafından bu uygulamadan da vazgeçilmek sureti ile bu sözleşmenin düzenlendiği anda değil de, finansal kiralama sözleşmesinin sona erdiği tarihte. Şimdi ikisinin arasında ne fark var diyeceğiz. Şöyle bir fark ortaya çıkıyor. Taşıt alım vergisi kanunumuz, tarifeler üzerine düzenlenmiş bir kanun. Bu kanunda diğer Ortak Pazar ülkelerinde olmayan Avrupa Topluluğunda olmayan bir uygulamamız var. Nedir bu uygulamamız. Çeşitli kriterler var. Bir, yaş kriteri yani arabanız kaç yaşında ona bakıyoruz. İkincisi kilosu, üçüncüsü motor silindir hacmi. Yani lükslük uygulaması bakımından biz bir de neyine bakıyoruz, motor silindir hacmine. Yani oldukça kriteri fazla, uygulanması gerçekten zor. Ancak kalitesi de yüksek bir vergi. Hemen hemen vergi kayıp ve kaçığının olmadığı ender vergilerden birisidir. Çünkü bu vergi yatmadan o aracın trafiğe çıkması mümkün değil, ama ara sıra illegal şeyler oluyor, ama onlar istisnadır. Normalde bir vergi kaybı ve kaçığı olarak nitelendirmek mümkün değildir. Sorun şu; şimdi, ilk

düzenlendiği tarihte araba bir yaşında ise onun tabi olduğu tarife farklı, örneğin sözleşmenin dördüncü yılında ise araba bir yaşında değil de artık 2-3. Arkasından da bir derece sonrasına geliyor. Dördüncü, yaşına geliyor ki bunların arasında da bu yaşlar, insan yaşı gibi değil, vergisel olarak, parasal boyut olarak arada epeyce, bir fark var. Bu neden ile bu uygulama, biz biraz önce belirttiğim şekilde yön vermiş bulunuyoruz ancak gerek finansal kiralama şirketlerinin bu yönde talepleri bizde mevcut. Peki niye değiştirmiyorsunuz, o zaman böyle bir talep var. Yalnız bunu değiştirme konusunda sabahdan bir nebze biz bahsettik. Yani biz bu görüşten de vazgeçme yoluna gidildiği taktirde geriye dönük beş yıllık bir iade talepleri ile karşılaşacaksınız.

Bir Katılımcı

Haberleri olmayanın, haberleri olursa, olmaz diyorsunuz !

Sedat ÖZYERLİ

Yok efendim biz zaten haberli habersiz diye değil, ben bir nebze de şundan da bahsedeyim. Gelirler genel müdürlüğü internet sayfasında dün itibari ile, bizim web sayfasının "gelirler.gov.tr" dir adresi. Dün itibari ile baktım bizim siteyi 219,000 kişi ziyaret etmiş. Ve içerisinde de gerçekten mevzuat yönünden bizim iç genelgelerimiz olsun, tebliğlerimiz olsun, o konu ile ilgili görüşlerimiz olsun bir tıklama ile ulaşmanız mümkün. Sektörleri yakından izliyoruz dedim tabiatı ile sadece taşıt alım vergisi ile yaklaşmamak lazım. Bir de karşımızda otomotiv sanayii var. Onların da talepleri geliyor. Yani sadece finansal kiralama şirketleri için, iki kere taşıt alım vergisi ödeyip ödememe konusu değil, diğer tarafta da otomotiv sanayisi var. O sanayiciler de farklı yaklaşıyor. Onlarda otomobil üzerinde vergi yükünün fazla olduğunu, diğer Avrupa ülkeleri ile mukayese ettiğimizde, Türkiye de 2000 cc. lik arabalarda % 75-80'e gelmektedir vergi yükü , 48 den başlayıp. 1600 cc. lerde % 48-49 'lara, 2000 cc.nin üzerindeki lerde % 75'e gelmektedir. Onlarda talep olarak tabiatı ile bu vergilerin azaltılmasını istemektedir. Ancak takdir edersiniz ki bunların hepsi bir denge içerisinde gitmektedir. Belki ocak, şubat, mart aylarında özellikle faizlerin düşmesi ile otomotive karşı olan talep ertelenmiş bir talep. Ertelenmiş talep dolayısı ile şimdi bu şekilde karşımıza böyle vergilerin indirilmesi konusu ile geldikleri takdir de bu zaman da bizim makro açıdan dengeler sarsıntıya girecektir. Ama iyileştirme her zaman için yapılmaktadır. Geçen sene de otomobil sektörü ile ilgili olarak, ek taşıt alım vergilerini dokuz ay boyunca özellikle Türkiye de üretilen araçlar arasında, 1600cc. nin altında % 12 ek taşıt alım vergisini % 6 uyguladık. Bu senenin sonunda son verdik. Çünkü artık sektörün bir talep sorunu vesairesi kalmadı. Taşıt alım vergisinde durum bu.

Başkan - Cüneyt AKPINAR

Damga vergisi ve harçlardan bahsedecek miyiz?

Sedat ÖZYERLİ

Onlardan bahsedeceğiz.

Başkan - Cüneyt AKPINAR

O zaman toparlayalım lütfen. Kahve arası.

Sedat ÖZYERLİ

Efendim biz zaten, onu biraz önce söyledim. Yani Danıştay'ın gelen kararları ki geliyor. Tabiatı ile yargının vermiş olduğu karar. Bir iki tane ile değil ama ben bunu taşıt alım için söylemiyorum. Genel bir uygulamamızı, çünkü çok fazla sayıda olunca artık her seferinde yargının vermiş olduğu kararlarda mükellefle ihtilaf yaratıp ta, onları da üzmemek lazım. Yargı o şekilde karar veriyor. Ama bazen şöyle bir şey ortaya çıkıyor. Tek bir karar oluyor. Belki birkaç tane daha olması şeklinde, gerçekten de oturmuş mu, oturmamış mı? şeklinde hemen biz yargı kararı doğrultusunda, gerekli düzenlemeyi yapıyoruz. Yani bazen tabiatı ile aldığımız parayı vermeme gibi bir şeyimiz de var. Aldığımız gibi, iadeyi de yapıyoruz. Hani bazen derler alacağına şahin, vereceğine karga falan şeklinde değil, haklı ise de mükellefin hakkını iade etmek lazım.

Bir Katılımcı

Faizi dahil mi iadeye?

Sedat ÖZYERLİ

O konuda da yargı kararlarına biz uyuyoruz. Şayet yargı ona da hükmederse onu da yerine getiriyoruz.

Bir Katılımcı

Deminki fıkradaki gibi iade eder.

Sedat ÖZYERLİ

Yok efendim, iadelerde, biz iadeyi yaparken bir damga vergisi var tabii. On söyleyeyim de.

Başkan - Cüneyt AKPINAR

Sedat Bey lütfen damga vergisi konusuna geçelim.

Sedat ÖZYERLİ

Yok zaten ben konuyu, damga vergisine geçmek için ben, yani geçiş böyle yumuşak olsun şeklinde. Tabi iadelerde biliyorsunuz, düzenlenen kağıtlar damga vergisine tabi. İçerisinden binde 7,5 nispetinde damga vergisini alıyoruz.

Bir Katılımcı

Alamazsınız, çünkü genel kurul kararı var.

Sedat ÖZYERLİ

Hangisinde ?

Bir Katılımcı

Düzeltilmelerde, düzeltme yoluyla iadelerde alamazsınız..

Sedat ÖZYERLİ

Ben isterseniz damga vergisi ile başka bir şey anlatayım. Ben birazcık ta esprili anlatıyorum. İki kişiden sonra ben konuştuğum için. Efendim damga vergisinde şöyle; düzenlenen bir kağıt var mı, yok mu iade de. Efendim bir başka misal vereyim size, yurtdışına gideceksiniz. Bir kamu kurum yada kuruluşunda geçenlerde oldu. Çok yüksek bir miktarda harcırah kendisine avans olarak verilmiş. Yani birkaç kişinin masraflarını da karşılamış. 15 milyar lira, arkasından iptal edildi bu. Kendisi parayı geri ödeyecek. Önceden ödemiş olduğu, biliyorsunuz damga vergisi, avans makbuzu dolayısı ile almıştık, bunu cebinden ödeyecek.

Bir Katılımcı

Burada iade konusu olan vergi. İdare yasaya aykırı olarak bir vergi almış ve bu Yargıtay'da kesinleşmiş. Şimdi bunu iade ediyor. İade derken kimin parasını iade ediyor? Şahsi parasını iade ediyor. Dolayısıyla burada damga vergisi söz konusu olamaz.

Sedat ÖZYERLİ

Ben uygulamamızı söyleyeyim sizlere. Ben şunu söyleyeyim size. Ben uygulamaya şu anda yön verdiğim için, bana bu konu gelse, ortada düzenlenen bir kağıt var mı? Var. Yani resmi daireler adına ödenen bir para vardır, devletten

bir para çıkmıştır. Karşısında imza atıyorsunuz. Ben bu parayı aldım diyorsunuz, geçiyor. Ben konuya şimdi, damga vergisi, harç... İsterseniz şeyde yine tartışabiliriz efendim. Şimdi damga vergisi açısına geleyim. Biliyorsunuz uygulamamızda şöyle. İlgili mevzuat içerisinde, kendi istisnaları vardır. Bir de bizim vergi kanunları içerisinde düzenlenen istisnalar vardır. Finansal kiralama kanununun 30/1 maddesinde düzenlenen sözleşme her türlü vergi, resim ve harçtan istisnadır hükmüne yer verilmiştir. Yani düzenlenen finansal kiralama sözleşmesinden herhangi bir damga vergisi almıyoruz, ki alınmasını gerektiren bir hadisedir, çünkü 1 sayılı tabloda binde 7,5 nispetinde damga vergisine tabidir. Maliye Bakanlığı olarak konuya, biraz daha sektöre verilen önem açısından veya ekonomik boyut açısından yaklaşmış. Bununla da yetinilmemiş. Bakın hep aldıklarımız söyleniyor burada, hiç verdiklerimiz dile getirilmiyor. Konu da; sözleşmelerden alınmayacak, kanunun maddesi biz zaten bunu uygulamak zorundayız, ancak gene yargı mercileri tarafından verilen kararlar doğrultusunda, bu sözleşmenin temin edilmesine yönelik olarak verilecek teminatlarda. Yargı karar verdiği için biz yargı kararlarına gene uymuş vaziyetteyiz. Bunla ilgili olarak ta verilen teminatlarda ...

Bir Katılımcı

İade ediyorsunuz.

Sedat ÖZYERLİ

Hayır efendim. Bu baştan beri böyle idi. Burada iade vesaire yok. Yani bununla ilgili teminatlara ilişkin damga vergisi ve harç da alınmıyor. Uygulamamıza biz bu şekilde yön vermiş bulunuyoruz. Damga vergisi ve harç konusunda, finansal kiralama şirketlerinin başkaca bir sorunu olduğunu ben tahmin etmiyorum. Geçen sefer de geldiğimde işlem bazında da bazı konulara, bir iki özel konu vardı, onlara bir açıklama getirmiştım. Değerli kağıtlar dediniz, değerli kağıtlar da benim konuma giriyor ama pek değerli kağıtlar konusunda, 210 sayılı değerli kağıtlar konusunda.... Biliyorsunuz değerli kağıtlar kanunu, arkasında 13 tane kağıdı vardı, nüfus cüzdanından başlar, ikamet teskeresi, pasaport vesaire en son da 4481'le çekleri de ilave ettik. Her bir çek yaprağından da 600.000 lira herhalde ama bilmiyorum, finansal kiralama şirketleri kullanıyorlardır. Ona tanınan istisna ve muafiyetlerde zaten sayılı vaziyette. Genel bütçeli idareler, katma bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler, kurum bazında sayılmıştır. Bunlardan almıyoruz. Finansal kiralama şirketleri ile ilgili bize intikal eden zaten çok cüzi bir miktar, yani 600.000 lira, düşük bir miktar. Sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

Başkan - Cüneyt AKPINAR

Konuşmamın başında ifade ettiğim gibi, Sedat bey ile ikinci kez birlikteyiz. Oldukça ciddi bir değişiklik var Sedat Bey'in yorumlarında. İlk sempozyumda özetle, ben yapmam, gerekeni yaparım demişti. Oysa şimdi, ben yapmam, gerekeni yaparım ama durumunuzu biliyorum sadece üzülerek yaparım diyor. Tek değişiklik bu, hepinize teşekkürler. Yarım saatlik bir kahve molamız var. Saat 4 de yeniden bir arada olacağız.

Başkan - Cüneyt AKPINAR

Kafeinin doğal işlevini yerine getirmesi umuduyla panelin ikinci bölümünü açıyoruz. Sözü sayın Hüseyin Ergin'e vermeden önce , bir iki hatırlatma yapmak istiyorum. Akşam gala yemeğimiz var. Orada formal bir giyimle bulunmayı öngördük. Ahmet Bey'in ifadesi ile elbisesiz gelmiyoruz. Bazı arkadaşlar ters köşeye yattıklarını ifade ettiler. Akşam da aynı şey olmasın diye olabildiğince şık olmaya çalışacağız akşam, onu hatırlatırım. Soru cevap kısmında da biliyorsunuz bütün sempozyum kayıtlara geçiyor ve böyle bir kitapçık oluşacak. Soru cevap kısmında söz verdiğim konuşmacıların lütfen ismini ve mümkünse bulundukları kurumu söylemelerini rica edeceğim. Evet Hüseyin Bey buyurun.

Hüseyin ERGİN

Sigma Yeminli Müşavirlik A.Ş.

Mali Müşavir

İyi günler. Doğrusunu söylerseniz ne tür problemlerimiz var leasingde vergisel olarak diye düşündüğümüz zaman, gördüğünüz gibi hiçbir problemimiz yok. Kimse bir şey söylemiyor, sormuyor. Gelişen bir on yıllık süreçte bir sürü sorunumuz yargı içtihatları ile, bakanlığın görüşleri ile çözülmüş durumda. Şimdi ben şöyle bir şey yapmak istiyorum. Bizim konuları ele alırken, kısa olarak vergisel açıdan baktığımız zaman, iki şekilde bakmak lazım. Bir sektörün çalışma sınırlarını genişletecek düzenlemelerin yapılması gerekiyor. Gayrimenkul finansal kiralaması bunun bir parçası. Gerçekten genişletmek lazım finansal kiralama sektörünün kapsamını. Yoksa bir süre sonra şampuan leasinglerine başlayacağız. Sektör yapıyor zaten bu konuyu. İş doğru yöne oturtmak için gayrimenkul leasingi ile ilgili düzenlemelerin yapılması gerekiyor. Amortisman oranını düzenlemek çok zor bir şey değil. Doğru, diğer kiralamalara baktığımız zaman, adi kiralama ile bir problem yaratıyor yasal açıdan ama finansal kiralama sonuçta farklı bir düzenleme. Bir amacı var. Finansman sağlamayı düzenlemek. Şu anda biz gayrimenkul kiralaması yaptığımız zaman, 4 yıllık bir kira sözleşmesi yaptığımız zaman, 4 yıl içinde eşit kiralalar faturalıyoruz, % 25 'ini bir yılda faturalıyoruz. 1 milyon \$ lık menkul kiralaması yaptığımız zaman 250.000 \$ lık kira kesiyoruz bir yılda ve 1 milyon \$ ın üzerinden % 2 amortisman ayırıyoruz. Böyle baktığımız zaman büyük bir kar çıkıyor. Bu ise çok ciddi bir problem. Gayrimenkul finansal kiralamasını yapmak, amortismanını %20-40 yapalım demiyoruz, makul bir oranda 10 yıllık %10 luk amortisman düzenlemeleri , bu tartışılabilir. Gayrimenkul kiralamasının önünü açar. Sektöre ve ekonomiye bir katkısı olur. Maliye Bakanlığının bunda çok büyük bir kaybı olabileceğini sanmıyorum. Kayıt dışı bir sürü satışlar, kayıt dışı işlemler de kayıt içine girecek. Sonuçta finansal kiralama şirketleri kayıtları açık noterde tapuda işlemleri tescil edilen işlemler olduğu için, bu tür gayrı menkul operasyonları kayıt içine girmiş

olacak. Sektöre ve ekonomiye katkısı olacak. Gayrimenkul kiralamasının onun dışında farklı bir sorunu yok. Tapu harçları, motorlu taşıtlarda olduğu gibi baştan iki defa alınmıyor. Gerçekten devir zamanlarında, satın alındığı zaman, günü geldiğinde devrettiğiniz zaman tapu harçlarını ödüyoruz. En büyük problemimiz, amortisman oranlarındaki problemlerimiz. Zaten amortisman oranlarına bakarken, finansal kiralamada bir başka problemimiz var ; biz maksimum 4 yıllık , yasal olarak 4 yıllık bir kira sözleşmesi yapıyoruz. Zamanında finansal kiralama kanunu çıktığında, amortisman oranları % 25 olduğu zaman, daha doğrusu 4 yılda amortisman ayrıldığı düşünülüyorsa böyle bir süre konulmuştur. Şimdi ne yapıyoruz. 5 yılda amorti ediyoruz. Dördüncü yıl sonunda sattığımız zaman makinelerimizi, son yıl % 40 amortisman ayırıyoruz esasen. % 20 sini amortisman olarak ayırıyoruz, geri kalanını da satış zararı olarak kayıtlarımızda gider gösteriyoruz. Gayrimenkulde de aynı şey söz konusu. Fonları veya vergisel imkanları uyan leasing şirketleri ne yapıyorlar ? % 2 amortisman ayırıyorlar 4 yıl içinde, oluşan karları diğer amortismanları ile ve teşvikleri ile kompanse ediyorlar. Dördüncü yılda gayrimenkulü sattığı zaman, iz bedeli ile sattığı zaman, bütün birikmiş amortismanı, % 96 lık ayrılmamış amortisman değerini, tamamen gider yazıyorlar. Sonuçta zaten dördüncü yıl sonunda gayrimenkul leasingi yaptığınız zaman, yine gider yazıyorsunuz, dördüncü yılda yazıyorsunuz. Onun için de çok korkulacak bir şey değil Maliye Bakanlığı açısından, yani vergi tabanını kaçırma açısından. Düzenleme yapılırsa sektör bunu daha rahat yapar. Ekonomiye daha yararlı olur diye düşünüyorum.

Şimdi, sektörün sınırlarını genişleteceği bir düzenleme de finansman gider kısıtlaması. Şimdi bütün konuşmalara baktım. Herkes bizi finansman şirketi sayıyor. Leasing şirketleri, finansman sağlayan, üstelik gerçekten de uzun vadeli finansman sağlayan tek grup. Factoring şirketleri 2 aylık , 3 aylık en fazla 3 aylık factoring işlemleri yapıyor, fon kullanıyor. Leasing şirketleri minimum 12 aylık kullanıyorlar. Şimdi böyle bir durumda, finansman sağlayan bu kurumların, finansman gider kısıtlaması kapsamında finansman şirketi sayılmaması çok hoş bir olay değil. Ne oluyor peki ? Bizim leasing şirketlerimizin hepsi yeniden değerlendirme yapmıyorlar, ama bir kısmı yapıyor. İhtiyaçları oluyor yeniden değerlendirme yapmaları gerekiyor, ama finansman gider kısıtlaması nedeni ile finansman giderlerinin bir kısmını, kanunen kabul edilmeyen gider yazmaları söz konusu olduğundan, yeniden değerlemeden kaçıyorlar yada yeniden değerlemenin maliyetine katlanıyorlar. Yani finansman gider kısıtlaması yolu ile maliyetine katlanıyorlar. Bu da doğru bir olay değil. Bu sorunun da bakanlık tarafından çözülmesi gerekiyor. Gene bir yasal düzenlemeye gerek yok. Bu bir tebliğle düzenlenebilecek bir olay. Gerçekte gündeme gelmesi gereken bir olay. Çünkü bizim finansal leasing şirketlerimiz , kendi öz kaynakları ile leasing işlemleri yapmıyorlar. Mümkün değil zaten. Buldukları dış fonlar ile yapıyorlar. Bir bankadan, bir factoring şirketinden daha farklı değil. Onlardan

daha önemlisi; uzun vadeli finansman sağlıyorlar. Dolayısı ile bu konunun da düzenlenmesi gerekiyor. Tebliğ ile de düzenlenebilecek bir husus. Neden önemli ?Şundan önemli, sayın genel müdür açıkladı, teşviklerle ilgili. Bu teşviklerin şöyle bir sıkıntısı var. Bu kadar teşvik ettiğiniz zaman, o teşvikleri bizim devralmamız, leasing şirketleri olarak pek mümkün değil artık. Çünkü yatırımcılar açısından bir sürü avantaj sağlandığı zaman, yatırımcı o avantajları kendisi kullanmayı tercih ediyor. Ne K.D.V. den % 15 lik veya % 23 lük bir K.D.V yi, % 1 'lere veya daha aşağılara çekme ihtiyacı var. Çünkü K.D.V sıfır, yatırım mallarında. Yatırım indirimini bu sene kullanmasa da bir dahaki sene kullanabilir. İstedığı gibi, artırma oranı ile, yeniden değerlendirme oranı ile artırıyor. Artı vergi, resim, harç istisnası var, kullanacağı yatırım kredilerinden , nakit teşvikler var. Bir anlamda bunlara baktığımız zaman, bizim sektör olarak teşvik belgeli işlemleri devralmamız da artık kolay değil. Zaten kolay olmadığı da sektörde olan herkes görüyor. Onun için de finansman gider kısıtlaması mesela, bizim için önümüzdeki günlerde önemli bir husus olarak karşımıza çıkacak. Yeniden değerlendirme yapma ihtiyaçları doğacak. Tabi bu arada bir şey daha söylemek istiyorum. Leasing şirketleri kurumlar vergisi ödemiyor. Doğru, ama stopaj ödüyoruz, yatırım indirimi istisnası üzerinden. % 33 ödemiyoruz, % 16,5 ödüyoruz. Bu yılda ödedik. Ve itiraz-ı kayıt ile ödedik. Yapacağımız bir şey yok. Yani bütün leasing şirketleri ödediler. Ve bütün stoklarını da bitirdiler ne yazık ki , yatırım indirimi yatırım teşvik belgesindeki. Yatırım indirimi stoklarının hepsini de bu sene tükettiler. Yeni de teşvik bulamadıkları için, bu sene de kurumlar vergisi ödeyecekler. O zaman da göreceksiniz, listelerde ilk 100'lerde olacaklar.

Onun dışında sat ve geri kiralama işleminin, mutlaka yasal bir düzenleme olarak düzenlenmesi gerekiyor ki sektör üstüne düşen görevleri layığı ile yerine getirsin. Gerçekten yatırım veya işletme kredisini sağlamanın en önemli unsurlarından bir tanesi.

Alt kiralamanın gerçekleşmesi gerekiyor. Burada yasal düzenlemenin yapılması gerekiyor. Faaliyet kiralamalarının gündeme gelmesi lazım. Bu da mutlaka olması gereken bir şey.

Software, bilgisayar programlarının veya buna benzer hakların kiralamasının da gündeme getirilmesi lazım. Zaten bu konu da, biliyorsunuz bir tartışma sürüyor. Maliye Bakanlığı genel müdürlüğü, software'lerde mesela yatırım indirimi istisnasından yararlanamazsınız diyor. Öyle bir muktezası var. Boğaziçi kurumlar vergi dairesinin farklı görüşleri var. Dolayısı ile de yatırım indiriminden yararlanılabiliyor ise software'ler, leasingin de olması lazım. Finansal kiralamada da olması lazım. Bu konuda yasal değişikliklerin veya açılımların hazine tarafından yapılmasında büyük yarar var.

Bunun dışında bir de sektörün uygulamada karşılaştıkları sorunlar var. Bunların bir kısmını muktezalarla çözüyoruz. Bir kısmını Danıştay'ımızın verdiği

kararları göz önüne alarak çözmeye çalışıyoruz. Bunlardan birkaç tanesine değineceğim. Bir tanesi taşıt alım vergisi . 2.Taşıt alım vergisinin devir sırasında alınması , bence Maliye tarafından çok ciddi bir sorun olmasa gerek. Onun yerine, orada bir kaynak kaybetmeyecekler, belki paranın kullanma değeri denen bir problem var ama onun yerine şunu yapabilirler. Biliyorsunuz Türkiye 'de bol miktarda Lamborghini, cherokee jeep, hummer jeepler, bunlar satılıyor.Bunlarda gerçekten mülkiyet devredilmiyor. İlk alımda bir mülkiyet oluyor , ondan sonra galeriler kendi üstlerinde tutup o arabaları almak isteyenlere veriyorlar. Ama devir yapmıyorlar, sicilde devir yapmıyorlar. Dünya kadar orada, zaten esas matrah orada yani. Burada bir matrah yok, burada olay kolaylaştırarak, sistemi rahatlatarak bir olay bu. Burada kaybedilecek vergi çok büyük bir kayıp değil, veya paranın kullanma değeri, o kadar önemli değil. Öbür tarafta daha büyük bir kayıp var, taşıt alım vergisinde. Örneğin bizim bir problemimiz var. Günlük problemlerde olduğu için, kara nakil vasıtalarında % 8 K.D.V söz konusu. Kara nakil vasıtası nedir? Bir tartışma. İşte çekicilerin arkasında olan treylerler, kara nakil vasıtası mıdır, değil midir? Veya römorklar aynı şekilde. Bunlar, bakıyoruz çeşitli muktezalar ile çözülmeye çalışılıyor. Bir bakıyoruz bir muktezada kara nakil vasıtasıdır deniyor, % 8. Bir başkasında değil denip, % 1 uygulaması öngörülüyor. Onun içinde herkes muktezalar uçuşturuyor. Bunu da çözmek lazım. % 8 de olabilir, % 1 de olabilir, çok da önemli değil leasing açısından .Ama önemli olan uygulamanın yeknesaklığı.

Bence şöyle bir şey yapmak gerekiyor; mesela bankalarda şöyle bir uygulama var : Maliye Bakanlığı, bir banka bir mukteza, bir görüş istediği zaman, bu görüşün cevabını bankaya vermiyor. Bankalar Birliğine yolluyor. Bankalar Birliği de bunu bütün sektöre gönderiyor. Dolayısıyla uygulamada farklılıklar olmuyor. Maliye Bakanlığında da bu uygulama olabilir. Sektörün %98 ini temsil eden FİDER'e başvurulabilir, yapılabilecek bir uygulama. Verilen muktezalar, buraya gönderilip buradan da bütün sektöre şamil edilebilir. Uygulama farklılıkları ortadan kalkar, kaba deyimle haksız rekabet de bir anlamda engellenmiş olur.Daha düzgün bir sektör olarak, daha düzgün bir uygulamaya gidebilir bu konuda.

Bizim bir başka problemimiz, Mehmet Ali bey değindi, bizim yat KDV'miz. İzmir'de özellikle olan bir olay. İzmir'de gümrük müfettişlerinden bir tanesinin yaptığı inceleme var. Şöyle diyor bu arkadaşımız: Bilindiği üzere ithalatta alınan KDV'ler, yatların ithalinde alınan KDV'lerin sıfır olması gerekiyor, işletme amacıyla kullanılan, yani faaliyeti yat kiralaması olan kurumlarla ilgili.Ancak bu arkadaşımız şöyle diyor: Örneğin bir turizm şirketi yat ithal ediyor.Amacı belli; ya turistleri gezdirecek veya müşterilerini gezdirecek, amacı bunun kiralama ya da kullanılması. Maliye Bakanlığının bu konuda görüşü KDV'nin istisna kapsamına girmesi. Ama gümrük müfettişi arkadaşımız bu görüşte değil. Diyor ki bunlar

yat şirketi değil, yat şirketi olmak için minimum üç tane yatı olması lazım deyip bu istisnayı kabul etmiyor. Gümrük Müdürlüğü'ne teftiş raporu veriyor. Teftiş raporu sonucunda durmadan tahriratlar geliyor. Tahriratlar, şimdi hepsi vergi mahkemeleri ve Danıştay yollarına düşecek olaylar. Bu sorunları da Maliye Bakanlığı'yla, Gümrük Bakanlığı arasındaki iletişimi sağlayarak çözmek gerekiyor. Çünkü bu arkadaşımız her yatı her sene inceliyor, şu anda. Her sene de bir sürü yat ithalatı var ve inanılmaz bir tahrirat yapacak.. Ben de eski bir Maliye Bakanlığı elemanıyım. Sonuçta onlar da şunu yapacak herhalde. Bu sene yaptığımız tahriratların tutarı bu kadardır deyip, rapor yayınlayıp ne kadar başarılı olduklarını... Bir de bunun Danıştay tarafı var. Kimse orayı düşünmüyor. Danıştay'da ne kadar, yayınlaması lazım esasen, ne kadar geri çevirdik bizim başaramız budur diye, mükellefler açısından.

Bir başka olay sigorta primlerimiz. Sigorta primleriyle ilgili basit ama sektörde sıkıntı yaratan bir uygulamamız var. Finansal kiralama işlemi esasında zor bir iş. Operasyonu zor bir iş. Şimdi kiralamayı yapıyorsunuz, yasa gereğince de sigortanın, finansal kiralama enstrümanının mutlaka sigortalanması lazım. Sigortayı da finansal kiralama şirketi yapmak zorunda. Ama sigorta primini, kanun gereğince kiracının ödemesi gerekiyor. Ama uygulamada sigorta primini, poliçede sizin adınız olduğu için, leasing şirketinin adı olduğu için, leasing şirketine sigorta şirketi dekontluyor. Leasing şirketi bu sigorta primini ödüyor ve de kiracıya yansıtıyor. Buradaki bütün problem şu: Burada yansıtma olayı faturayla mı olması gerekiyor yoksa dekontla da yapılabilir mi? Faturayla yaptığınız zaman, KDV tartışması gündemde. Böyle bir tartışma var. Hayır , dekontla yaparsanız yani kanun gereğince, finansal kiralama kanunu gereğince, sigorta primini ödemekle kiracı yükümlü olduğu için dekontla da yapılabilir anlayışı var. Dekontla yapıldığı zamansa, KDV olmaması gerekiyor. Burada bir çelişki var. Mevzuatta bir tartışma var. Mevzuattaki tartışmanın bir şekilde sonuçlandırılması finansal kiralama operasyonları için rahatlık sağlayacak bir olay. Bu da bir tartışma, sektörde her firma kendisine göre bir yöntem uygulayarak bunu çözüyor, çözdüğünü sanıyor veya. Birisinden birisi hatalı o zaman. Bunun da bir şekilde çözülmesi lazım, Bakanlıkla görüşerek.

Bir başka sorununuz finansal kiralamada, finansal kiralama şirketleri, finansal kiralama sözleşmelerinde ödeme planlarını koyarlar. Ödeme planlarımız basit bizim. Kiralamayı yaptığımız gün, sözleşmeyi yaptığımız gün sıfırcı gündür. Bazı müşterilerle yapılan anlaşmalar çerçevesinde, bazı sözleşmelerde sıfırcı günde peşin olarak kira alınır. Üç aylık periyotlarla kira tahsilatımız var. Sıfırcı gün bir kira alıyorsak, ondan sonraki üç ayın kirasıdır bu. Sıfır boş geçiyorsa, takip eden üçüncü ayda ilk kirayı alıyorsak, dönem sonu kirasıdır. Dolayısıyla da burada bir dönemsellik ilkesi söz konusu. Özellikle geçici vergi dönemlerini dikkate aldığımız zaman veya yıl sonu takvim sonlarını dikkate

aldığımız zaman işte ne bileyim 1 Aralık'ta sıfırıncı kira başlıyorsa, peşin olarak ilk üç ayın kirasını ödüyorsak, ticari kazanç esaslarına göre Aralık - Ocak - Şubat aylarının kirasını peşin ödüyorsunuz. Burada bir dönemsellik ilkesi çerçevesinde, o zaman ilk ayın kirasını, Aralık ayının kirasını gelir yazıp, diğer iki ayın kirasını ise peşin ödenen gelirlere koyup, bir sonraki dönem gelirleştirmek ve vergi matrahınızı ona göre düzenlemeniz lazım. Tersi de tabi ki geçerli. O da şu: Bunu yaptınız ama kirayı Aralıkta değil, Şubat'ta kesiyorsunuz veya Martın başında kesiyorsunuz, o zaman dönem sonu kira tahakkuk ediyor. O zaman da şunu yapmak gerekiyor bu işin doğası olarak; Aralık ayına isabet eden kirayı gelir yazıp diğer kalan 2 aylık kirayı da sonraki dönemde gelirleştirmek gerekiyor. Bu da uygulamada tartışılan bir konu, tartışmanın temel mantığı da Danıştay'ımızın kiracılar yönünden verdiği kararlardan kaynaklanıyor. Danıştay'ımızın kiracılar açısından verdiği, yani kira giderleri ne zaman gider yazılır, 4 yıla bölünür mü, bölünmez mi, açısından verdiği kararlarda şunu demiştir; belki o gelen olayların özelliğinden dolayı, kira ödendiği zaman gider yazılır. Kira ödendiği zaman kiracı tarafından gider yazılır. Onun karşısına baktığınız zaman leasing şirketlerinin bir kısmı da şunu diyor: Onlar ödendiği zaman gider yazıyorsa, bizde faturaladığımız zaman gelir yazarız. Halbuki fatura bir döneme tekabül ediyor. İşte Aralık, Ocak, Şubat ayına tekabül eden bir fatura. Bu da bir tartışma konusu, çözülmesi gereken bir olay.

Bir başka olay teşvikle ilgili, o da şu: kur farklarının teşvik belgeleri kapanırken, teşvik belgelerinde ne şekilde gösterileceği. Şimdi bu konuda teşvik uygulamalarının çeşitli, farklı uygulamaları var. Ama son zamanlarda gittikçe yoğunlaşan uygulaması şu; kur farklarını yani kredi, döviz kredisıyla ithal ettiğiniz yada vadeli ithal ettiğiniz malların kur farklarının yatırımın maliyetine ilavesini kabul etmiyor. Kabul etmeyince bu da, yatırım indirimi açısından bir tartışma yaratıyor. Bunlar çünkü yatırım indirimi açısından teşvik belgesi kapanırken, ithal FOB değerini aldığı zaman, kur farkları dikkate alınmamış oluyor. O da bir sorun olarak gündemde. Sayın Genel Müdürün verdiği açık çekte zaten önümüzdeki günlerde Fider yetkililere gittiğinde, bu konuda gündeme gelip tartışılacak bir husus olacak.

Şimdi bir başka şey, teşvikle ilgili son şeyim, Cüneyt bey. Lütfen! Ben kapatıyorum. O da şu; biliyorsunuz biz teşvik belgesinde leasing şirketleri olarak, teşvik belgesinin %25'ini, yatırımın, 100 milyar liralık minimum yatırımın %25 i teşvik belgesi çerçevesinde devredilebiliyor kiralama şirketlerine. Burada bir sorum var, zaman zaman gündemde problem olarak çıkan. O da şu; 100 milyar bu seneki oran, geçen sene daha düşüktü, bundan 2 sene önce 25 milyardı bu örneğin. Şimdi 2 sene önceki bir teşvik belgesini yatırımcının aldığı teşvik belgesini, biz bu sene devraldığımızda, 99 yılında veya 2000 yılında devraldığımızda, %25 olarak, bu senenin tebliğinde yer alan minimum yatırımın

% 25'i olarak, bu senenin rakamını mı alacağız, yoksa asıl teşvik belgesinin verildiği dönemin minimumun % 25'ini mi esas olarak alacağız.

Başkan-Cüneyt AKPINAR

İsterseniz bu soruya hemen yanıt alalım.

Hüseyin ERGİN

Bu konuda da, hemen kesiyorum zaten, bu konuda da çeşitli uygulamalar var teşvik uygulamada. Sözümü kesmek zorundaymışım. Teşekkür ederim beni dinlediğiniz için.

Başkan-Cüneyt AKPINAR

Hüseyin Bey'e bu 5 dakikalık kısa konuşması için teşekkür ederiz. Ama gerçekten dokunulması gereken her konuya dokundu. O nedenle kesmemek için epeyce sabır gösterdim ama Sayın Serdengeçti cevap hakkı doğdu diyerek, belli konularda yanıt vermek istiyor. Çok kısa şekilde sizden rica edeceğim. Daha sonrada Bayram beye söz vermek istiyorum.Buyurun lütfen!

Turan SERDENGEÇTİ

Hazine Müsteşarlığı-Teşvik Uygulama Genel Müdürlüğü

Sayın Ergin'e çok teşekkür ediyorum! Gerçekten çok güzel bir çerçeve çizdi sorunlarla ilgili olarak. Öncelikle ben sizi bilgilendirmek bakımından, gelmeden önce finansal kiralama konusunda rakamlar aldım. Sektör bazında, genel olarak ve bölgesel anlamda, finansal kiralama konusunda verdiğimiz teşvik belgelerinin sayısı hakkında çok kısa bir bilgi sunmak istiyorum. Biliyorsunuz 1985 yılında finansal kiralama kanunu yürürlüğe girdi. 1987 de bunun uygulamasına başlandı ve teşvik uygulama genel müdürlüğünde 87 den 2000 e kadar 1975 teşvik belgesi düzenlenmiş. Örneğin 1987 yılında 14, 88 de 9, 89 da 21, 90 da 40, 91 de 48, 92 de 87, 93 de 196, 94 de 102, 95 de 193 adet 1996 da 322, 97 de 358, 98 de 355, 1999 da 161, 2000 yılında da bugün itibariyle 65 adet teşvik belgesi düzenlenmiş. 2000 in ilk 4 ayındaki verilere göre, 42 trilyonluk bir toplam yatırım var ve tahsis edilen döviz miktarı 61 milyon 447 bin, öngörülen istihdam da 1474.

Birde bölgelere göre baktığımızda, Marmara Bölgesi öncelikte, birinci sırayı alıyor. İkinci sırada Ege Bölgesi, üçüncü sırada İç Anadolu Bölgesi ve dördüncü sırada Akdeniz Bölgesi geliyor.

Sektör bazında baktığımızda, bu son 5 yıllık verilere bakarsak 1995 yılında tarımda 3 adet, imalatda 130 adet, hizmetlerde 60, yıllık toplamı 193.

1996 yılında tarımda 1 adet, madencilikte 4 adet, imalat sanayiinde 226, enerjide 4 adet, hizmetlerde 87, yıl toplamı 322. 1997 yılında tarımda 3, madencilikte 4, imalatda 242, enerjide 8, hizmetlerde 101 adet teşvik belgesi düzenlenmiş, yıllık toplam 358 adet teşvik belgesi düzenlenmiş, bu finansal kiralama konusunda .98 de tarımda 1 adet, imalatda 215, enerjide 8, hizmetlerde 131, toplam 355 adet. 99 da tarımda 1, madencilikte 4, imalatda 71, enerjide 6, hizmetlerde 79 adet teşvik belgesi düzenlenmiş, yıl toplamı 161. Bu 5 yıllık döneme bakarsak, sektörler bazında toplam 1389 adet teşvik belgesi düzenlenmiş, bunun toplam yatırım tutarı 314.5 trilyon civarında, tahsis edilen döviz miktarı 1 milyar 508 milyon 32 bin ve öngörülen istihdamda 491 adet.

İkinci olarak Sayın Ergin'in ifade ettiği kur farkları konusunda yeknesak bir uygulama yok dendi. Bu konuda gerçekten bir sorun yaşandı ,bazı leasing şirketleriyle.En son yaptığımız uygulama ile kur farkları beyan edildiği takdirde biz bunu yatırım tutarına dahil ediyoruz. Dolayısıyla o sorun şu anda, bizim yorumumuzla çözülmüş durumdadır. Ayrıntılı bilgi için önümüzdeki dönemde yapacağımız toplantı da bunları tartışabiliriz.

Teşvik belgesinde, biliyorsunuz gelişmiş yörelerde ve normal yörelerde öngörülen asgari oranın % 25'i yani 25 milyar liralık asgari bir yatırımın öngörülmesi gerekiyor. Dolayısıyla devirlerde bu rakamı aramak zorundayız. Kalkınmada öncelikli yörelerde asgari yatırım oranı 50 milyar liradır. Bunun dörtte biri, 12 milyar 500 milyonluk bir miktar. Bu ne zaman, teşvik belgesinin alındığı tarihteki rakamlara göre, yani her teşvik belgesi alındığı dönemdeki yatırım teşvik kararı ve tebliğlerine göre işlem yapılması gerekir. Teşekkür ederim!

Başkan-Cüneyt AKPINAR

Teşekkürler sayın Serdengeçti! Bayram bey buyurun.

Bayram GÖKÇEOĞLU

Hazine Müsteşarlığı - Teşvik Uygulama Genel Müdürlüğü Şube Müdürü

Efendim hepinizi saygıyla selamlıyorum. Ben finansal kiralamanın, 3226 sayılı finansal kiralama kanununun uygulaması ile ilgili, banka kambiyo genel müdürlüğünde de görev yaptım. Tabiri caizse bu kanunun, sektörün, emekleme döneminde epey çaba sarf ettim. Ancak son 2 yıldır müsteşarlığımızın, yatırım teşviklerine bakan teşvik uygulama genel müdürlüğünde görev yapıyorum. Bu son 2 yıl içerisinde finansal kiralamanın ne anlama geldiğini gerçek anlamıyla gördüm. Şimdi bizim yatırım teşvik mevzuatımız var. Bu mevzuatın amaç ve kapsam maddesini müsaade ederseniz bir okuyum. Ondan sonra bu mevzuatın amaç ve kapsam maddesini müsaade ederseniz bir okuyayım. Ondan sonra

sözlerime devam edeyim.

Birinci maddesinde; hala yürürlükte olan yatırım teşvikleri hakkındaki 10755 sayılı kararın 1. maddesi şöyle: Bu kararla kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedeflere uygun olarak bölgeler arası dengesizlikleri gidermek, sermayeyi tabana yaymak, istihdam yaratmak, katma değeri yüksek, ileri, uygun teknolojileri kullanmak ve uluslararası rekabet gücünü sağlamak için yatırımların, uluslararası yükümlülüklerimize aykırılık teşkil etmeyecek şekilde teşvikin yönlendirilmesi ve desteklenmesi amaçlanmaktadır. Maddenin lafzından da gördüğümüz üzere burada sermayeyi tabana yaymak, istihdam yaratmak, katma değeri yüksek, ileri ve uygun teknolojileri kullanmak tabirleri geçiyor. Şimdi biz bu kapsamda yatırım yapacak yatırımcılara şöyle bir belge veriyoruz. Yatırım teşvik belgesi, bu belgeyi açtığımız zaman burada yatırımcının yararlanacağı teşvik unsurları var. İkinci sayfaya geçtiğimiz zaman 5. kısımda yatırımın finansmanı bölümü yer alıyor. Bu yatırımın finansmanı bölümünde, işte yatırımın ne şekilde finanse edileceği. Burada gördüğümüz üzere, öz kaynaklar ve yabancı kaynaklar var. Gönül ister ki bütün yatırımcılar, yatırımlarını öz kaynaklarla finanse etsinler. Ama pratikte bu böyle olmuyor. Çünkü herkesin bir yatırımı finanse edecek kadar bir öz kaynağı olmuyor. O zaman ne yapıyor yatırımcı? Yabancı kaynaklar, işte bu nedir? İç kredi, dış kredi, döviz kredisi, fon kaynaklı krediler ve diğerleri. Şimdi geçmiş dönemde devletin verdiği teşvikler arasında nakdi krediler vardı, hibeler vardı. Ancak yaşanan ekonomik kriz ve devletin krizi hepimizi etkilemekte. Bunun bedelini devlet ödüyor, yatırımcılar ödüyor. Vatandaşlar olarak da bizler ödüyoruz. Bu çerçevede devletin çok sınırlı kaynakları var. Sayın Genel Müdürüm biraz önce açıkladı, nerelere nakdi krediler verileceğini. O halde bunların da bir sınırı var. Her yatırımı biz fon kaynaklı krediyle destekleyemiyoruz. Bankalara gidiyor yatırımcı, bankaların istediği garantilerin, teminatların çoğu ,yatırımcının kaldırabileceğinin çok üstünde. O zaman elimizde, bana göre hemen hemen tek bir kaynak kalıyor; finansal kiralama.

Bugün sabahtan beri sell and lease back- sat ve geri kirala, bunun sabahtan beri bir leasing işlemi olup olmadığı katılımcılar tarafından dile getirildi. Sabahleyin, ben, konuşan Sayın Danıştay üyesinin kendi şahsi yorumlarına bütünüyle katılıyorum. Bu sell and lease back olayı finansal kiralama kanununun birinci maddesindeki amaç maddesine ve bu kanunun genel gerekçesine ve madde gerekçelerine uygundur. Bu bağlamda bizler teşvik uygulama genel müdürlüğü olarak , kanunun genel gerekçesi olarak, yatırımcılara sell and lease back ile ilgili yatırım teşvik belgeleri düzenliyoruz. Tabi ki bu konuda Yargıtay'ımızın bir menfi örnek ile ilgili vermiş olduğu bir karar var. Bu menfi örnek ile ilgili karara da katılıyorum. Yani amaç burada alacaklıdan mal kaçırın borçlunun yaptığı bir muvazaalı işlemi desteklemek olmamalı, bu karar son derece haklı. Ama

diğer tarafta, ben bu işin uygulamasını yapıyorum, sektörle birebir temas halindeyim ve şu belgelerin ne işe yaradığını, ben tamamlama vizesi için gittiğimde ekspertiz işleminde görüyorum. Benim verdiğim bu teşvik belgesi kapsamında alınan , herhangi bir makinenin başında iki kişi çalışıyor. Bu beni son derece mutlu ediyor.

Şimdi en son yaşadığım bir örneği size anlatayım. Bir yatırımcı geliyor diyor ki; işte teşvik belgesini bir firmadan devralacağım. Burada yatırım teşvik mevzuatı açısından bir problem yok. Ancak şu andaki nakit durumum yetmiyor diyor. Benim ihracat taahhüdüm var, daha önce işte ben şu kadar ihracat yaptım. Bunu bana belgeliyor ve diyor ki; ben bunu satayım geri kiralayayım ve 135 kişi çalıştırıyor bu firma. Eğer ben bu işlemi yapmazsam 135 kişiyi sokağa bırakacağım diyor. İhracat taahhüdümü yerine getiremeyeceğim, 135 kişiyi sokağa bırakacağım. Ben şimdi burada karar verirken, teşvik belgesi düzenlenirken, bu 135 kişiyi 5 ile çarpıp 700 küsur insanın vebalini üzerimde taşıyorum. Dolayısıyla, gönül rahatlığıyla o firmanın yatırım teşvik kapsamında öngörülen hedeflere uygun bir yatırımcı olduğu kanaati hasıl olduğundan, yatırım teşvik belgesini de düzenliyorum. Ama görülüyor ki, uygulamada bu sorun devam edeceğı benziyor. O halde ne yapmalı? Belki Danıştay'ımızdan da bu konuda , yani devam eden kararlar dolayısıyla menfi bir karar çıkacak. Süratle kanunun, en azından tamamı değiştirilemiyorsa bile bu maddesinin değiştirilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Şimdi yine başka bir olay, efendim şu anda , işte demin bahsettim, devletin kaynakları sınırlı, işletmeler sermaye sıkıntısı çekiyor. Şimdi dün gelirken, Türk ticaret kanununun yeni versiyonunu aldım, yeni basımını, acaba bir konuyla ilgili bir değişiklik var mı diye. O konuda, gemi leasingi konusu. Biliyorsunuz 2002 yılına kadar İMO ve İLO sözleşmeleri, denizcilikle ilgili, yürürlüğe giriyor. Bu sözleşmeler yürürlüğe girdiği taktirde, şu anda hizmet gören deniz ticaret filomuzdaki gemilerin % 90'ı , uluslararası sulara çıkamayacak duruma gelecekler. Şimdi, benim bir şekilde bu sektöre yardımcı olmam lazım. En azından gemilerini yenilemeleri lazım. Demin bahsettim, devletin kaynakları sınırlı. O zaman ne yapacak armatör veya tersaneci, gemi yapıyorsa? Dış kredi bulacak, bankalardan kredi bulacak. Demin söyledim, bu firmaların, bu müesseselerin kredi alabilme imkanları sınırlı. O halde, yine leasing en uygun yöntem olarak bana geliyor. Bunun için çok basit, yani şu kanunun tamamını değiştirmenize gerek yok. 823 ve 824. maddeleri değiştirin, olay çözümlensin. Şimdi sabahleyin yine burada, 146 ve 150 no.lu gelir vergisi genel tebliğlerinden kaynaklanan sorunlar dile getirildi. Şimdi bu tebliğin hükmü; efendim temerrüt haline tebliğde öngörülen hüküm; temerrüt haline düşen kiracıya, yatırımcı finansal kiralama şirketi bu malı satarsa, cezai yükümlülüklerden, mükellefiyetlerden kurtulacak. Şimdi, bırakın bütün diğer şeylerini, burada siz bu tebliğ hükmüyle, finansal kiralama şirketleriyle kiracıyı bu muvazaalı işlem yapmaya yöneltiyorsunuz. Yani hepsini

bir tarafa bırakıyorum, nedir finansal kiralama sözleşmesinde süre? 4 yıl. Şimdi, kiracı kira bedelini ödeyemiyor. Finansal kiralama kanunundaki ihbar süreleri neticesinde , finansal kiralama sözleşmesini fesh ediyorsunuz. Ondan sonrada diyorsun ki; yatırım dolayısıyla kullandığın teşvikleri cezalı olarak geri öde. Ödememek için ne yapacaksın, bu malı temerrüt halindeki kiracıya satacaksın. O zaman, siz bir anda finansal kiralama şirketiyle kiracıyı muvazaalı işlem yapmaya yöneltiyorsunuz. Şimdi ben burada, bütün bu 150 - 146 nolu tebliğlerde ne gibi bir düzenleme yapılır diye, teşvik açısından baktığımda, bilmiyorum tabi bu konuda yetkili bakanlık Maliye Bakanlığı, onun değerli uzmanları, teknisyenleri buradalar.Acaba diyorum, yatırım indirimiyle ilgili geçici 5. maddede, yatırım konusu malın satış ve devrine ilişkin hükümler, 146 -150 nolu tebliğler iptal edilerek, buna benzer düzenlemeler yapılabilir mi yapılamaz mı? Bunun da ciddi olarak düşünülmesi gerektiğini düşünüyorum.

Efendim, akşamın bu saatinde sabahtan beri dinliyorsunuz, çok yorulduğunuzu da biliyorum sözlerimi ben bir Temel fıkrasıyla noktalamak istiyorum. Kurban bayramı geçeli çok oldu ama yine de ben anlatıyım. Kurban bayramı gelmiş, Dursun Temel'e gitmiş, hava atıyor. Diyor ki ; Temel ben iki tane kara koç kurban ediyorum, sen ne yapacaksın? Temel diyor ki; ben vejeteryanım, ben de 4 tane ağaç kurban edeceğim diyor.

Ben diyorum ki; ne Temel ağaçları kessin, kurban etsin ne de bizler yatırımın önünü açacak leasing şirketini keselim, boğalım. Teşekkür ediyorum.

Başkan-Cüneyt AKPINAR

Çok teşekkürler sayın Gökçeoğlu.Şimdi sorularınızı alacağım. Şu anda 5 e 10 var. Bir yarım saat daha ilave edelim diye düşünüyorum, soruların gelişimine göre.

Şükrü beyin bir açıklaması olacak sanırım.

Şükrü DİLAVER

Boğaziçi Kurumlar Vergi Dairesi Başkanı

Bir konuyu tamamlamam gerekiyor.Yanlış anlaşılmış.Yatırım teşvik belgesi sahibi mükelleflere , belge kapsamındaki makine ve teçhizat teslimlerine yönelik olarak, sabah bir açıklamam olmuştu.Bunların vergiden müstesna olması söz konusu ama orada zannedersen konuşmamda bir yanlış anlaşılma olmuş. Şöyle izah edeyim; leasing firmalarının, kiralayan firmanın, kiracıya yapmış oldukları teslimlerde, katma değer vergisini yine % 1 olarak alacağız. Sebebi de şu; orada yapılmış olan teslim, bir mal teslimi değil, sonuçta hizmet olduğu için, bunlarda katma değer vergisi % 1 olacak. Onu söylemeye çalıştım, yanlış anlaşıldı.

Bir Katılımcı

Kira faturalı mı?

Şükrü DİLAVER

Evet kira faturalı tabii, onu da özellikle belirtiyim.

Başkan-Cüneyt AKPINAR

Şükrü bey, hazır sizi burada yakalamışken bende sabah ki konuşmanıza istinaden almış olduğum bir iki not var onu aktarayım. Haklısınız, belki bu seneye kadar kurumlar vergisi adı altında çok fazla vergi ödemedi leasing şirketleri ama gerçekten vergi anlamında bir çok katkısı bulundu maliyeye, diye düşünüyoruz. Her türle vergide. Bundan sonra da büyük bir olasılıkla, kurumlar vergisi de ödemeye başlayacağız. Dolayısıyla, geçmişe dönük bir borcumuz olduğunu hissetmiyorum maliyeye karşı. Bence en önemli katkısı leasing sektörünün, bir çok sektörde, bir çok işletmeyi kayıt altına almaktaki katkısıdır. Bizler bir çok kayıt dışı çalışan işletmeyi, önce leasing şirketi olarak yardımcı olup bir tüzel kişiliğe kavuşturup, vergi numarası aldırıp daha sonrada finansal kiralama işlemlerimizi yaptık. Dolayısıyla bu noktaları aklınızda tutarsanız sevinirim. Teşekkür ederim.

Şükrü DİLAVER

Teşekkür ederim açıklamalarınız için. Bir konuyu daha açıklamada fayda var, buna bağlı olarak. Ben, tabii o çalışmayı yaparken , birde söz konusu leasing firmalarının katma değer vergisi muhtasar ödemelerini de aldım aslında. Olayın bir tarafı da şu: mahremiyetim var. Sonuçta her şeyi açıklamak durumunda değilim, yasal olarak bir suç unsuru bu. Ama şu kadarını söyleyeyim, o rakamlarda çok iç açıcı değil. Saygılarımla!

Başkan-Cüneyt AKPINAR

Tekrar hatırlatıyorum söz alan arkadaşların ismini ve kurumunu söylemelerini. Buyurun beyefendi! Kısa ve net sorular alabilirsek, soruları da kime yönelttiğinizi bildirirseniz, daha etkin bir iletişim sağlarız. Buyurun!

Ergün BAŞKÖK

EGS Leasing

Ben Ali beye ve Sedat beye iki soru sormak istiyorum. Hükümetin izlediği antienflasyonist politikalar sonucu talep daralması ve yatırımların azalması neticesinde sektörümüzde % 100 bir daralma yaşamış bulunmaktayız. 1998

rakamlarıyla leasing sektöründe yapılan işlem hacmi ortalama 2 milyar dolar seviyesinde iken, 1999 yıl sonu itibariyle bu rakam 1 milyar dolar seviyesine inmiştir. Dolayısıyla sektörde % 100 bir daralma vardır. Fakat bunun dışında özellikle Ali Bey'e bir şeyi vurgulamak istiyorum. Bizim EGS grubu olarak , EGS Yatırım Ortaklığı adı altında halka açık bir şirketimiz var. Gayrimenkulde büyük bir potansiyel var ve Türkiye'nin önü açık. Biz bir açıklama yaptık, sektörde 1 milyar dolarlık bir gayrimenkul leasing işlemi yapıldığı zaman, bu yaklaşık olarak bugünkü kurlarla yola çıktığımız zaman 620 trilyon yapıyor. Bunun emlak tapu harcı 48 trilyon lira. Cüneyt beyin ve Hüseyin beyin özellikle belirttikleri gibi, yani kayıt altına alındığı zaman, 48 trilyon lira bir tapu harcı kazanıyor devlet. Halbuki bugünkü sistemde,devletin aldığı sadece 4.8 trilyon. Bu aradaki kayıp 43 trilyon lira. Maliye Bakanımızın geçende yaptığı açıklamada, Maliye Bakanı yada Maliye Bakanlığı yetkilileri, deprem kayıpları nedeniyle 1 katrilyonluk bir harcama yapıldığını söyledi. Eğer Maliye Bakanlığı gayrimenkul leasingine olumlu yaklaşırsa, bugün Maliye Bakanlığının harcadığı 1 katrilyon liralık deprem harcamasının % 5'i, sadece gayrimenkul leasinginden devletin kasasına aktarılmış olacak. Bunun dışında devletin vergi kaybı, özellikle Hüseyin Bey'in belirttiği gibi, kayıt dışı inşaatlardan devletin kaybettiği gelir vergisi, gerçek alım-satım vergisi, her ayki kira faturalarında olmayan KDV kaybı.

Ben Ali beye şunu sormak istiyorum: Gayrimenkul leasingine tereddütlü yaklaşırken, çekingen yaklaşırken, bu tür analizler ve rakamsal çalışmalar yaptınız mı, bunların boyutları nedir? Sedat Bey'e de şunu sormak istiyorum: Türkiye'de ortalama 10 milyar lira olan bir arabayı baz aldığımız zaman, bu çalışmayı da yaptık biz EGS Leasing olarak, bu arabanın KDV dahil fatura fiyatı: 7 milyar liradır. Bu arabanın KDV hariç, otomobil firmasının bize fatura ettiği tutar: 5 milyar 250 milyon liradır. Bu arada diğer vergilerde, 7 milyar üzerinden 2,5 milyar lira bunlar, ek taşıt-alım vergisi, taşıt-alım vergisi .Bunlar 7 milyarın üzerinde kalan tutar. Çevre kirlileme fonu, deprem katkı vergisi filan 2,5 milyar liradır. Bu şekilde vergi, KDV dahil olarak bir arabada 4 milyar 250 milyar liraya çıkmaktadır ve ben otomotiv sektörünü çok yakın takip ediyorum. Otomotiv üreticileri de bunu özellikle vurguluyorlar. Bir arabadaki vergi yükü % 40 boyutlarına ulaşmıştır. Bu dünya standartlarının çok çok üzerindedir. Ayrıca şunu da özellikle Sedat Bey'e belirtmek istiyorum. Araba vergilerine bu kadar hassas yaklaşıyorsunuz. Fakat Maliye Bakanlığında şu incelemenin yapılmasını istiyorum: Boğazda ki bir evin, 1 milyon dolar düzeyinde satılan bir evin ödediği tapu harcı, 10 milyar liralık bir aracın üzerinde ki vergi yüküne eşittir. Bu incelemenin yapılmasını özellikle işaret ediyorum. Birde bir vatandaş olarak soruyorum: Kendim yıllardır araba alıp, satıyorum. Tekrar bir sene önce yeni bir araba daha aldım. Ek taşıt-alım vergisi konulduğu günden bugüne kadar, ne mantığını ne tanımını nede dayanağını anlamış değilim. Bunları özellikle yanıtlamanızı rica ediyorum. Çok teşekkür ederim!

Başkan-Cüneyt AKPINAR

Buyurun Ali Bey!

M.Ali ÖZYER

Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü

Daire Başkanı

Teşekkür ediyorum sayın başkan! Zannediyorum benim gayrimenkul kiralamasındaki amortisman nispetinin yükselmesine verdiğim cevap yanlış değerlendiriliyor. Ben şu açıdan yaklaştım. Bu bir genel tebliğ düzenlemesiyle yapılmasın.Yapılırsa, hukuk tekniğine çok uygun olmaz.Sayın Danıştay üyeleri de burada. Bilemiyorum kanun maddesi ezberlerinde var mı? Ama bina ve arazilerle %20 den yüksek nispette amortisman oranı belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir ifadesinden, Maliye Bakanlığı, sektörleri itibariyle yada satışları itibariyle farklı bir amortisman oranı belirler yetkisini, onlar anlarlar mı? Bilemiyorum. Bu açıdan endişe duyuyorum. Yoksa benim görevim KDV açısından hukukilik, şu andaki görevim o. Daha önce vergi usul kanununa bakıyordum. Onları değerlendiririm. Bu "bize getirisi, götürüsü nedir" şeklindeki analizleri başka arkadaşlar yapıyor. Mutlaka onlarda yaparlar ama gerekçelerinize katılıyorum. Yani gayrimenkul kiralamalarında amortisman süresi düşürülebilir. Ama bunun yolu kanun olması gerekir diye düşünüyorum. Genel tebliğle yaparsak bizi çok fazla sıkıntıya sokar. Başka sektörler, başka talepler peşinden gelir. Bunun dışında rakamsal analiz yapmadık, onun dışında diyeceğim bir şey yok.

Başkan-Cüneyt AKPINAR

Teşekkürler Ali bey . Sedat bey buyurun!

Sedat ÖZYERLİ

Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü

Daire Başkanı

Ek taşıt-alım vergisinden bahsettiniz, bunun mantığı nedir diye. Zaten ek taşıt-alım vergisi bütçe gelirleri içerisinde yer almıyor. Biz burada tahsil ettiğimiz paraları %50-%50 nispetinde başbakanlığa ve diğer fonlara gönderiyoruz. Bütçe gelirleri içerisinde yer almıyor. Bunlar çeşitli fonlarda, o fonların amaçları doğrultusunda kullanılıyor. Yapılan değişiklikte, zaten belli bir süre ile konulmuştu.O sürede uzatılmış vaziyette, hatırladığım kadarıyla 2003 yılına kadar uzatılıyor, devamlı uzatılıyor. İkincisi, şöyle bir şey söyleyeyim ben size; şimdi yüksek yüksek diyoruz. Madem ki siz otomotiv sektörüyle ilgili olarak söylediniz; yüksek, tamam. Yani ben çünkü İtalya'dakini de biliyorum.

Almanya'dakini de biliyorum. Sektörü yakından tanıyorum. Onların kendilerine göre nispetleri var, % 25 var, % 30 var, % 15 var, Almanya'da ki gibi sadece KDV alınani var. Böyle bizdeki gibi ek taşıt-alım, taşıt-alım... Çevre fonunu bize katmayın o para bizle ilgili değil, lütfen otomotiv sektörcülerine de, kendilerine de ben söyledim Çevre Bakanlığına gidiyor. O çevreyi temizlemek için kullanıyor. Bizle ilgisi yok. Onu ben peşinen söyleyeyim.

Niye bu kadar yüksek Türkiye'de? Şimdi biraz önce rakamlar verdiniz. O rakamları ben çok daha iyi biliyorum. KDV'siz rakamlara bakınca, içimden de geçiyor: Şu KDV'siz rakamlar, ek taşıt-alımsız, taşıt-alımsız olsa da bende bir tane araba alsam. Çünkü fiyatlar gerçekten düşük. Sizin dediğiniz gibi % 40 dan değil, % 48 den başlıyor. 2000 cc böyle büyük, lüks arabalar falan olunca, işte deri kaplılar falan, onlarda %70-75'i buluyor. Her ülkenin kendine göre bir vergi yükü, ağırlığı var. Yani şimdi Almanya'ya bakıp da, Almanya'da bu farklı bir şekilde, Fransa'da farklı bir şekilde, İngiltere'de farklı şekilde. Yani orada böyle yüksek - düşük deyip de... Türkiye'nin kendi şartları var. Bir takım da kendi şartlarımıza da bakmamız lazım. Yani fiskal amaçlı alınan bir vergidir. Ama tartışılabilir, yani bunu ben şu anda masanın bu tarafında olduğum ve bu konuya baktığım için, burada ben şahsi fikrimi söylemekten imtina ediyorum ama ben, şu anda bununla ilgilendiğime göre bunları savunmak zorundayım. Yüksekliği falan nispidir yani bize göre yüksek geliyor. Ancak oturmuş bir fiyat vardır. Fiyatlarını düşürdük de ne oldu geçen sene. Ben size onu söyleyeyim: % 6 yı almadık, arttı mı? Yani artmadı, niye artmadı? Demek ki...

Bir Katılımcı

Ama o sadece yerli otomobiller için uygulan...

Sedat ÖZYERLİ

Efendim değil! Biz bunu izliyoruz. Bakın sektörü ben, ay be ay, ithal ne kadar gelmiş, yerli ne kadar gelmiş, kaç tane, isim falan vermeyeyim şimdi markalarda reklama girer burada, hangi markadan kaç tane satılmış biz bunları izliyoruz. Geçen sene sektör dar boğazda dedik. Biz bunu % 6 ya indirdik ne oldu? 6 da bizden dediler firmalar ne oldu, arttı mı? Artmadı! Demek ki başka ekonomik göstergelere bağlı. Sadece, hani vergiyi tek başına aldığınız zaman, vergiyi ileri sürmek suretiyle işte yüksek olduğundan dolayı gelişmiyor vs. hadisesi değil. Şu anda iyi gidiyor işler ben şimdi taşıt-alım vergisi rakamlarından izliyorum. Satışlar iyi, satışlar iyi olunca bizim tahsilatımız da iyi. Ama neden? Ertelenmiş bir talep vardı biliyorsunuz. Yani diğer ekonomik göstergeler var. Eskiden, 10 milyar lira dediniz şimdi, 10 milyar lirayı tüketici olarak veya bu servetin sahibi olarak şöyle niteliyordum. 10 milyar lira, bankaya koysa 800 milyon lira gelecek, arabayı alıp almamam konusunda mütereddüt

durumdaydım. Ama şu anda ekonomik, diğer ekonomik göstergelerden kaynaklanan bir hadise.

İkincisi Boğazdaki villalar: Şimdi Boğazdaki, 1 milyon dolar mı dediniz ? Ben 5 diye biliyordum.

Ergün BAŞKÖK
EGS Leasing

Daireler!

Sedat ÖZYERLİ

Daire pardon, pardon. Şimdi biliyorsunuz bunda başka bir sistem oturmuş vaziyette. Emlak vergisi artık bizden çıktı. Belediyelere geçti. Emlak vergisi beyannameleri belediyelere veriliyor. Biz burada, bize gelen kısmı sadece tapuda işlem yapıldığından dolayı, yapılan bir işlem karşılığında ben buradan bir harç alıyorum, alandan ve satandan. 1.1.2000 tarihinden itibaren de bunları % 25 nispetinde arttırdık. Alım satımlarda, 4369'da indirmiştik aşağıya binde 10'du, bunu şimdi 12,5 yaptık. Sistem böyle kurulmuş , oradaki emlak vergisi değerini her yıl yeniden değerleyeceksiniz, tam değerleyeceksiniz. Epeyce de bir sorun oldu. Çünkü emlak vergisi değerleri yarı nispetinde artıyor. Harç konusunda tam uygulayacaksınız. Sistem bu şekilde. Siz emlak vergisini, o daireye ne kadar beyan ettiyseniz, o beyan değeri, tabi asgarisinin üstünde olması lazım artı yeniden değerlendirme oranı, yani 100 milyarsa bir daire, arttıracaksınız işte % 60 nispetinde , işte 160 milyar üzerinden alandan satandan bu harcı alacağız. Ama bu düşük beyan edilmişse bu konuda benim, mevzuat dışında...Ama yüksek satılmış ise, şayet her ne kadar orası belediyedeki beyannamesi 100 milyar ise, 500 milyar liraya alınıp satılıyorsa zaten harcın 500 üzerinden alınması lazım. Yani o değerden aşağıya... Biz asgarisini belirlemiştir. Ama bunun karşısında, kişiler karşılıklı anlaşıp da biz 500 milyar liraya alıp satacağız, ancak değeri bunun 100 milyar lira, harcını bundan ödeyeceğiz dedikleri ve bir şekilde tespit edilmedikten sonra, işlem yine 100 milyar üzerinden yapılacaktır. Burada bizim, yani mevcut düzen içerisinde bir şey yapmamız söz konusu değil. Ama düşük de beyan ederseniz arkasından tahriyat geliyor zaten. Çünkü biz belediyelerle...Sistem şöyle çalışıyor. Siz alım-satım yaptıktan sonra bir tanesi belediyeye gidiyor, tapuda işlem yaptığınız şeyin. Belediyeler bize tekrar, bunların emlak vergisi değerlerini yazıyorlar, vergi dairesi ikisi arasında mukayese yapıyor, eksiklik varsa ilave tahriyat geliyor. Burada yapacağımız başka bir şey söz konusu değil.

Başkan-Cüneyt AKPINAR

Teşekkürler Sedat bey ! Başka soru alalım.

Nevin ŞAKAR

Halk Leasing

Halk Leasing operasyon müdürüyüm. Benim Turan beye bir sorum olacak. Biliyorsunuz yatırım teşvik mevzuatında asgari öz kaynak oranları belirlenmiştir. Bu leasing firmaları için %10 gibi düşük bir orandır. Benim sorum aslında %10 oranı değil, bunun özellikle leasing firmalarının bir finansman kurumu olmaları nedeniyle ve bir proje finansmanı yaptığınızda o yatırım malının tümü için bir finansman bulmanız söz konusu oluyor. O yüzden orada % 90-% 10 gibi bir ayırım yapmanız son derece güç olduğu için bu da tabi teşvikin kapamasında sorun yaratıyor.

Kredilerde, dış kredi, döviz kredisi gibi bir ayırım vardır teşvik belgelerinde. Ancak uygulamada bu gerçekten sorun yaratıyor. Ben bu konuda Merkez Bankasıyla da görüştüm. Çünkü teşvik belgesini aldıktan sonra kredi arayışına girdiğiniz zaman, o an uygun olan hangi alternatifse onu değerlendirmek durumundasınız ve bir değişim yapmanız söz konusu oluyor ve o değişimde zaman alıyor. Biliyorsunuz bugün uluslararası piyasalarda koşullar o kadar değişken ki, birkaç günlük bir zaman kaybı sizin bağlayacağınız işlemi değiştirebilecek ortamlar yaratabiliyor.

Çok kısa üçüncü sorum da; leasing firması teşvik belgesi uygulamasını kapadığında, tüm yükümlülüklerini yerine getirdiğinde, yatırımcı kuruluş kendi yükümlülüklerini yerine getirmediğinde, leasing firmasına burada bağlayıcı durumlar oluşuyor. Halbuki finansal kiralama şirketinin herhangi bir sorumluluğu yok bu durumda.Bu konuda bir takım düzenlemeler düşünüyor musunuz? Teşekkür ederim!

Turan SERDENGEÇTİ

Hazine Müsteşarlığı Teşvik Uygulama

Şimdi 98/10755 sayılı karara ilişkin 98/1 sayılı tebliğin 16. maddesinden söz ediyorsunuz. Burada finansal kiralama şirketinin yapacağı kiralama yatırımları için asgari öz kaynak oranı % 10 dur. Bu diğer yatırımlar içinde çeşitli oranlarda belirlenmiştir. Belirttiğiniz gibi finansal kiralama bir finansman sağlama yöntemi. Bu şartın aranılmaması yönünde finansal kiralama şirketlerinin genel bir isteği var. Bunu çeşitli görüşmelerimde de tespit ettim. Ancak burada önemli olan konu, finansal kiralama kanununda biliyorsunuz. Asgari sözleşme süreleri 4 yıllı sınırlandırılmış. Fakat bizim 1615 sayılı gümrük kanununa baktığınızda teşvikli yatırımlarda yurtdışından satın alınan bir makine teçhizatın devri için

5 yıl geçmesi gerekiyor. Demek ki yürürlükteki mevzuattaki sürelerle, finansal kiralama kanunundaki 4 yıllık süre çelişmektedir. Yani bir kere bunun çözümlenmesi gerekiyor. Yasal çerçevede bir düzenleme yapılması, yasalar arasındaki hükümlerdeki süre bakımından bir paralellik getirilmesi gerekiyor. Bunun için yasa değişikliği gerekiyor. Bu demek ki önce bakanlar kurulunda bir karar, bakanlar kurulunun bir yasa teklifi yapması gerekiyor mecliste kabul edilmesi halinde. Hem 3226 sayılı finansal kiralama kanunu ilgili maddesinde hem de 1615 sayılı gümrük kanunu veya diğer kanunlarda buna benzer hükümler varsa, biraz önce Bayram Bey de bahsetti , yine denizcilikle ilgili bir sorun var. Bu Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili hükümlerinin değiştirilmesi gerekiyor. Demek ki birinci konunun çözümlenebilmesi için yasa değişikliği gerekiyor. Bu konuda teşvik ve uygulama genel müdürü olarak bu aşamada bizim yapabileceğimiz bir şey yok. Ancak belirttiğiniz bu %10 şartının kaldırılması konusu değerlendirilmeye değer. Önümüzde ki dönemde Fider temsilcileriyle yapacağımız toplantıda bu konunun uzmanları ile ilgili daire başkanları, genel müdürü arkadaşlarımızla tartışırız ve en uygun çözümü bulmak için çalışırız. Bunu, bir tebliğ değişikliğiyle çözümlenebilecek bir konu olarak düşünüyorum.

İkinci konumuz, krediler konusunda; burada bizim tespit ettiğimiz sistemde yatırım teşvik belgesinde ve ilgili karar ve tebliğlerde, krediler, iç kredi ve dış kredi olarak bankacılık esas ve teamülleri çerçevesinde ayrılmıştır. Biz teşvik mevzuatını uygularken hem bankalar kanununu, hem de diğer mevzuatın kredilere ilişkin hükümlerini dikkate almak zorundayız. Yani bu aşamada, bu yürürlükteki mevzuat çerçevesinde biz o ayrımı hem Merkez Bankası yetkilileri hem de diğer banka yetkilileriyle toplantılar neticesinde saptadık. Demek ki yürürlükteki yasa olmasa dahi, bankacılık uygulamalarını esas ve teamüllerini dikkate almak zorundasınız. Bu da ikinci sorunuzun cevabı.

Üçüncü sorunuzun cevabı, siz finansal kiralama şirketi olarak bir üçüncü kişi için bir finansal kiralama yapıyorsunuz, sorumluluklarınızı yerine getiriyorsunuz, sözleşmeye ilişkin hükümleri yerine getiriyorsunuz ve kapatma işlemini yapıyorsunuz. Sizin açınızdan bitmiştir. Ancak Maliye Bakanlığının, biraz öncede bahsedildi, 146 ve 150 no.lu gelir vergisi genel tebliğlerinin, ilgili maddelerinde bizim teşvik mevzuatına paralel bir takım düzenlemelerin yapılması gerekiyor. Benim cevabım bu kadar, teşekkür ederim!

Başkan-Cüneyt AKPINAR

Teşekkürler! Son bir soru.

Hakan GÜLELÇE

Rant Leasing

Sorum Ali beye ve Hüseyin beye. 146 numaralı tebliğ, bu tebliğin ilgili

maddesinin sanırım 5. Maddesi temerrüt haliyle ilgili olan, hükümsüz olduğunu düşünüyorum, geçersiz olduğunu düşünüyorum. Niçin ? Çünkü yasadaki kaynaklanan bir dayanağının olmadığını düşünüyorum. Devirlerle ilgili düzenleme, gelir vergisi kanununun ek 5. maddesinde yapılmıştır. Burada temel kriter yatırımı tamamlanmış mı, tamamlanmamış mı? Tamamlandıysa amaca ulaşılmıştır, devredebilirsiniz,hiç bir müeyyidesi yoktur diyor, gelir vergisi kanunu. Hazine müsteşarlığı yayınladığı tebliğle son derece kolay hale getirdi. O da izin veriyor, Müsteşarlıkta izin veriyor, hemen devredilebiliyor. Peki bu 146 numaralı tebliğ nereden kaynaklanıyor? Ben bu tebliği uygulamazsam yani ek 5. maddeye göre uygulama yaparsam, teşvik belgemi kapatıp, devir içinde müsteşarlıktan izin alırsam, 146 numaralı tebliğ bana karşı uygulanabilir mi? Sorum bu.

M.Ali ÖZYER

Maliye Bakanlığı - Gelirler Genel Müdürlüğü

Sizde bahsettiniz 146 numaralı tebliğin ilgili bölümü ek 5. maddeden kaynaklanıyor, dayanağı ek 5. madde. Ek 5.madde yatırım indirimi şartlarının ihlalini esas alıyor. Şimdi gelir ve kurumlar vergisiyle, KDV açısından yatırım indiriminde bir farklılık var. KDV de, verginin konusu o malın teslimi olduğu için, yatırım indiriminin devredilmesi bir problem doğurmuyor genellikle ama gelir ve kurumlar vergisi açısından; vergi gelir yada kazanç, kurum kazancıyla ilgili olduğu için orada bir gecikme var. Yani yatırım indirimi konusu olan mali ...Yatırımı yapan, yapmak üzere kiralama yapan, kiracı açısından da bir gecikme var. O nedenle düşünülmüş olmalı diye düşünüyorum.

Hüseyin ERGİN

Sigma Yeminli Mali Müşavirlik

Ya doğrusunu söylerseniz, 146 ve 150 no.lu tebliğler, ek 5. maddeye uygun tebliğler değil. Özellikle 150 no.lu tebliğde yapılan düzenlemede şöyle bir şey var; malın ilk kiracı tarafından kullanılmaması ve teşvik belgesine sahip üçüncü bir yatırımcıya kiralanması şartıyla geçerli görülüyor.

Bir Katılımcı

Yıllık vergiyle ilgili değil ama o!

Hüseyin ERGİN

Yok yok. Normalde 5. maddeye göre, normal bir yatırımcı yatırımını, teşvik belgesi aldığı malı, bir başka teşvik belgesi kapsamındaki yatırımcıya devredebiliyor ve herhangi bir problem olmuyor. Biz de ise özel bir hüküm koymuşlar, mesela hiç kullanılmamış olması. Yani mümkün değil ki zaten. Öbür

taraftada dediğiniz doğru, temerrüt halinde de aynı problem söz konusu, 5.maddede.Hayı , ne olacak? Olacağı şu; vergi denetim elemanları, tebliği esas alarak inceleme yaptıklarında ve bu olayı saptadıklarında rapor yazacaklar. Bizde ne yapacağız ? Sayın Danıştay'ımızın önüne götüreceğiz. Tebliğ bu, kanun maddesi bu, deyip olayın iptalini isteyeceğiz. Hukuki bir tartışmaya dönüşecek.

~.....

Hüseyin ERGİN

Üstad, şöyle yapıyoruz biliyor musunuz. Bakıyoruz, hesap yapıyoruz. Bizce ödeyeceğimiz ceza çok, yatırımcıya diyoruz ki; mal sizde kalsın kardeşim, biz kira mirada istemiyoruz. O zaman biz yatırım indiriminden yararlanıyoruz. Adamda malın bir anlamda sahibi olmuş oluyor. Böyle komik bir olay, çünkü oturup hesap yapıyoruz. Ödeyeceğim akreditifle ilgili KKDF istisnasının cezası, kredilerle ilgili cezalar, yatırım indirimiyle ilgili ödeyeceğim vergi var. Hesap yapıyoruz, bakıyoruz, ya lanet olsun diyoruz, kalsın adamda diyoruz. Dolayısıyla vergiyi kimden alacağız olayı değil de, burada sorunu bir şekilde çözmek lazım. 3505 in uygulaması buna örnek esasen, şöyle bir şey yapılabilir. Damga vergisi, resim, harç istisnası olayında ihracatçılarla ilgili bankalar istisnayı uyguluyorlar. İstisnayı uyguladığımız zaman vergi dairesine bildiriyoruz, diyoruz ki; biz istisna uyguladık bu adam bize, ihracat taahhüdünde bulundu. Adam ihracat taahhüdünü yerine getirmede mi? Vergi dairesine bildiriyoruz. Bu adam ihracatını yerine getirmede, taahhüdünü yerine getirmede diyoruz. Vergi dairesi de ne yapıyor? Gidiyor ihracatçıya. Bize, bankaya gelmiyor damga vergisini almak için, gidiyor ihracatçıya .Damga vergisinin mükellefi biziz, teminat mektubu vermişiz. Teminat mektubu için damga vergisi mükellefi kaşeyi basar, banka olarak basıyoruz örneğin. Dolayısıyla oraya götürür. 3505 de böyle bir sorun çözülmüş durumda, burada da benzer bir olay olabilir. Yatırımcıya şunu diyebilirsiniz: Finansal kiralama yapıyorsan bu işte...

Başkan-Cüneyt AKPINAR

Ertuğrul beyle bu konuyu yarın konuşmaya devam edeceğiz...

Hüseyin ERGİN

Bitiriyorum cümlem, finansal kiralama yapıyorsanız, yatırımcıya diyorsunuz:Bu ağırlaştırılmış müeyyideli bir işlemdir, leasing yaparsan.Bir; malı verirsın geri. İki; ödemediğin bütün kiralari da ödersin. Çünkü muaccel hale geliyor biliyorsunuz, ondan da yükümlülüğünüz var. Üç; burada oluşan vergide yatırım indiriminden dolayı veya istisnalardan dolayı leasing şirketinin uyguladığı istisnaları da ceza

olarak sen ödersin. Bu yapılabilecek bir uygulama, doğrusuda bu. Çünkü leasing şirketinin yatırımcıyı takip etmesi mümkün değil. Biz teşvik belgesini alıyoruz, 2 ay sonra kapatıyoruz, bitiyor. Adam teşvik belgesini uzatıyor uzatıyor, 4 yıl oluyor. Mesela normalde ihracat taahhüdünü yerine getirmiyor, yatırımını gerçekleştiriyor, tesislerin hepsini alıp başkasına satmış oluyor parça parça. Bunu takip etme şansımız yok. Neyse yarın devam edeceğiz galiba.

Başkan-Cüneyt AKPINAR

Son bir not var. Akşam yemeğini bu sarkmadan dolayı saat 20.00 'ye aldık. Dinlenme zamanınızdan çalmayalım istedik. Hepinize sabrınızdan dolayı teşekkür ediyorum.

3.PANEL

Bülent TAŞAR

FİDER Yönetim Kurulu Üyesi- Oturum Başkanı

Değerli misafirler. Bu sempozyumumuzun ikinci günü. Umarım, iyi geçiyordur. Ben sempozyumların masanın değişik taraflarında oturan ve herkesin amacının bu ülkeye pozitif bir şeyler vermek amacıyla olan insanların bir yönüyle de sosyalleşme ve birbirini tanıma amaçlı olduğunu da düşünüyorum ve bu tarafının daha ağır bastığını düşünüyorum o yüzden.Bu toplantılar çok verimli oluyor diye düşünüyorum. İşin sosyal tarafı insanların birbirini yakından tanınması ve belirli konuları yüz yüze tartışması herhalde bu toplantının sonunda hepimizin kafasında pozitif olarak kalacak önemli konulardan bir tanesidir. Tabi ki burada bir şeylere karar vermiyoruz. Bir şeyleri tartışıyoruz ama günün sonunda güzel vakit geçirmek, sosyalleşmek işin iyi bir parçası. Bunu böyle söyledikten sonra bu panelde aslında dün konuşulmuş olan konular eksik kalmış, tartışılmamış daha sonra hem panelistlerimizin hem misafirlerimizin aklına gelen katkıda bulunmak istedikleri konuları bir kez daha derleyip toparlayalım, çok uzun tutmayalım dedik Çünkü kahve arası da yok. Uzun tutarsak dün akşamın ardından sosyalleşmeyi başka bir boyuta götürürüz .O yüzden mümkün olduğu kadar çabuk bitirelim düşüncesindeyiz. Muhtemelen panelistlerin bazıları direkt konuşmak istemeyeceklerdir,belirli konular üzerinden.O yüzden soru cevap kısmında direkt soru ve cevaplara muhatap olmak isteyeceklerdir. Ayrıca birtakım yeni fikirler görüşler bildirmek isteyen panelistlerimiz de var. O yüzden başlayalım diye düşünüyorum.

Feyhan hanıma söz verecektik ama Feyhan hanımla konuştuk. Feyhan hanım dedi ki; biz hukuki taraf, mevzuat tarafıyla bu işi ele aldık. Daha önce fikirlerimizi de belli bir boyutta gündeme getirdik. Mevzuatın düzenlenip tekrar ele alınmasıyla ilgili, Hazine tarafından yapılması gereken konularla ilgili olarak görüşlere, sorulara açtım. Onun için bir şey söylemek istemiyorum daha sonra söylerim dedi. Tek bayan panelist olarak, birinci hakkı ve susma hakkını kullandı. O yüzden Ertuğrul bey bu konuda siz, dünden farklı bir şeyler mi yoksa soru ve cevap halinde mi? Peki o zaman İsmet Beyden başlayalım. İsmet Salihoğlu. Genel Müdür Yardımcısı vekili. Hazine Müsteşarlığı Teşvik

Uygulama Genel Müdürlüğünde.Pardon V'si çıkmış. Çok hoş ve güzel bir haber. Kendisi Genel Müdür Yardımcısı. Ben sözü İsmet beye veriyorum.

İsmet SALİHOĞLU

Hazine Müsteşarlığı Teşvik Uygulama Genel Müdürlüğü Genel Müdür Yrd.

Teşekkür ediyorum. Saygılar sunuyorum. Dün teşviklerle ilgili genel açıklamayı sayın genel müdürüm yaptı ancak dört yıl tekstil sektöründe uygulamayla ilgili olarak karşılaştığımız sorunlar leasing sektörünün bize gelen talepleri olması nedeniyle bu talepler ve sorunlar hakkında kısaca bir açıklama yapmak istiyorum. Bir de teşvik mevzuatındaki düzenlemeler hakkında kısa bilgi vermek istiyorum.

Öncelikle dün panelistlerden sayın İhsan Fevzibeyoğlu'nun bir saptaması vardı. Onun altını çizmek istiyorum. Devlet, yatırımcı ve leasing şirketlerinin hak ve yükümlülüklerinin ve rollerinin mevzuatta net olarak belirlenmesi gerektiği saptamasını yapmıştı. Buna aynen katılıyorum. Yaşadığımız sorunların bir çoğu mevzuattaki bazı konuların belirsizliği veya yer almaması nedeniyle.Teşvik mevzuatında son beş yılda leasing ile ilgili düzenlemelerde birtakım günün ihtiyaç ve talepleri veya sorunlara göre düzenlemeler yapıldı. Mesela teşvik belgesi düzenlenebilmesi için yatırımcı için aranan asgari yatırım tutarının eskiden % 50'siydi. Bu % 25'e çekildi. Öz kaynak oranları , diğer yatırımcılar ve diğer sektörler ve bölgelerdeki oranlardan her zaman minimum tutuldu.

İhracat taahhüdü ile ilgili olarak, yatırımcının verdiği ihracat taahhüdüne bağlı olarak leasing şirketlerinin de vergi, resim, harç istisnası teşvik unsuru yazılarak bunların da destek unsurundan faydalanması yönünde düzenlemelere gidildi. Sonra kullanılmış makine teçhizatı, yurtdışından gelen kullanılmış makine ve teçhizatı, leasing şirketlerine belge düzenlenemiyordu. Bu konuda düzenleme yapılarak leasing şirketlerine de kullanılmış makineleri getirtmek imkanı getirildi. Sonra leasing şirketlerine, yine diğer kamu yatırımları gibi biraz ayrıcalıklı olarak, belge müracaatlarında ve tamamlama vizelerinde, beyana göre daha çok, işlemleri sonuçlandırıyoruz ve yatırım bilgi formu gibi bir form yerine daha çok bir proje formu almak şeklinde. İşte, özkaynak oranını tutturmuş mu, karamame tebliğindeki, bakmıyoruz ve beyanı esas alıyoruz. Kredi kullanımı yönünde beyana bakıyoruz. Daha bir formaliteleri azaltılmış ve bunların kurumsal olma niteliği nedeniyle, beyanda bunlara belirli kolaylıklar sağlanıyor.

Burada bu düzenlemelerle birlikte, buradaki iki konuda kişisel düşüncem olarak belirtmek istiyorum. Birincisi; biz 96'da yap işlet devret, dün bir soru gelmişti o konuda, yap işlet devret çerçevesindeki yatırımlarda asgari %10 öz kaynak oranı aramıyoruz. Daha sonra yine sektörün özel durumu nedeniyle ihraç etmek kaydıyla gemi ve yat inşa yatırımlarında da bu asgari %10 öz kaynak oranını son düzenlemelerle birlikte, 99'un altıncı ayındaki düzenlemeyle,

onlarda da bu özkaynak oranını aramamaya başladık. Şimdi belki bu toplantı sonunda, benim kişisel düşüncem, bunu yapabileceğimizi düşünüyorum. Leasing şirketleri dış kredi kullanılması halinde asgari %10 olan öz kaynak oranını aramayabileceğimizi düşünüyorum. Bir diğer konu da yatırım teşvik belgesi müracaatlarında, yatırım teşvik fonuna yörelere göre belli bir para alınıyor. Fon teminat alınıyor irat kaydedilmek üzere ve belgenin ekinde de yatırımcıya döviz tahsis fonu global listeler veriyoruz. Sonra o global listedeki bazı makineleri, leasing şirketine eki mahiyetinde belge düzenlediğimizde, aynı parayı tekrar leasing şirketinden de alıyoruz. Ve muhtemeldir ki leasing şirketleri de bu parayı yatırımcıya yansıtıyordur. Bu anlamda aynı yatırım için iki defa bu teminatın alınmasının doğru olmadığını düşünüyorum. Buradaki amaç da, zaten yatırımcıdan alınan o teminatın amacı da , ciddi yatırımcıların gelmesi ve verilen o belgelerin kıymetli evrak niteliğinde değerlendirilmesidir. Bunu da aşabileceğimizi düşünüyorum.

Sell and lease back olayını , 98 yılında girmesine rağmen , tam uygulamayla ilgili talepler geldiğinde Yargıtay kararı karşımıza çıktı ve yatırımcıları şifahi görüşmelerle bak böyle bir konu var bizim mevzuatımızda buna izin veriyor, ancak ileride sıkıntı çıkar şeklinde görüşmeler sonunda bundan vazgeçtiklerini gördük. Ancak sanıyorum bir iki uygulaması olmuştur. Bu sat geri kiralama işleminin mevzuatımızda bulunmasına rağmen, uygulama alanı bulmasının, hem bizim için hedef kitlesi olan yatırımcılar hem de bunların finansmanını sağlayan leasing şirketlerinin gelişimi için elzem olduğunu düşünüyorum.

Dün panelde dile getirilen konulardan iki tanesini not almıştım. Bu konuda fikrimi söylemek istiyorum. Kiracının temerrüde düşmesi dolayısıyla , sözleşmenin feshi durumunda, yatırım teşvik belgesi kapsamında uygulanan istisnaların yatırımcıdan alınması şeklinde bir düşünce olmuştur. Burada malın mülkiyeti sözleşme sonuna kadar leasing şirketinde olması nedeniyle ve feshedilmesi durumunda mülkiyetin yine leasing şirketinde kalması nedeniyle böyle bir uygulamanın yatırımcıların aleyhine olacağını düşünüyorum.

Bir diğer konu da KDV istisnası. Biz gerek finansal kiralama şirketlerinin belgesini başka bir finansal kiralama şirketine devri esnasında , gerekse makine devirlerinde KDV istisnasının mükerrer olarak uygulanabileceği yönünde bir tartışmamız olmuştur Maliye Bakanlığındaki arkadaşlarla. Belge devirlerinde istisnanın uygulanacağı yönünde bir düşünce vardı bizde. Maliye Bakanlığındaki arkadaşlar, teşvik belgesi kapsamında istisnayla gelen bir makinenin yirmi kez de el değiştirse aynı istisnanın devam edeceği yönünde fikirleri olduğunu söylediler. Bu uygulama sanıyorum bizim için de rahatlık sağladı. Sanıyorum yatırımcılar ve leasing şirketleri için de rahatlık getirecek bir uygulama diye düşünüyorum.

Bir de ana hatlarıyla bize gelen sorular hakkında bilgi vermek istiyorum.

Kur farkları konusu. Kur farklarında mevzuatlarımızda bir düzenleme yok. Yani diğer harcamalar içerisinde kur farklarını alacağız diyoruz ama o kur farklarının nasıl beyan edileceği ve ne kadar alınacağı, nasıl bir uygulama yapılacağı yönünde açık bir hüküm olmaması nedeniyle zaman zaman uygulamada sorunlar çıktı. En son bunu genel müdürlüğümüzün bir iç genelgesiyle aştık ve yatırım süresi içerisinde, yeminli mali müşavir raporuna istinaden beyan edilen kur farkını diğer harcamalar kapsamında aynen alarak belgenin tamamlama vizesini yapılmış şeklinde uygulama yapıyoruz.

Bir diğer konu Haziran 99'da, 99-1 sayılı tebliğde, bir değişiklik yaptık. Kredi kullanımlarıyla ilgili kredilerin tanımlarını yapıp bu kredileri iç, dış, döviz kredisi, yatırım finansmanı bölümünde bu kredilerden herhangi birini bize gelip değişiklik yaptırmaksızın bankalarca doğrudan kullanılabileceği hükmünü getirdik. Yani yabancı kaynaklar tutar ve oranını aşmamak kaydıyla, belgedeki iç, dış, döviz kredisi yazılsın yada yazılmasın doğrudan bankalar tarafından kullanılabileceği yönünde düzenleme getirdik. Eğer bu da, daha fazla kredi kullanılması ve devam eden belgelerle ilgili bir talep olması halinde gerekirse revizde yüzde yüz artış azalış olmasına bakmaksızın, revize yaparak kullanılacak kredi tutarının güncelleştirilmesine gidildi. Bir başka husus, burada dikkat edilecek husus geçmişte Merkez Bankasının bu yöndeki genelgeleri var, belgede yazılı döviz kullanım bölümünde, yatırım teşvik belgesinde bir kur var. Bu belgenin düzenlendiği tarihte yatırım tutarının içerisinde yer alan ithal makine ve teçhizatın FOB TL'sini hesaplamak için koyduğumuz bir kur. Bu , sanki sabit bir kurla kur tahsisi yapılmış gibi değerlendirilerek yıllarca uygulanması nedeniyle bu kuru esas alarak döviz kullanılıp, daha fazla TL yatırımcıya ödenmek suretiyle tamamlama vizesinde yabancı kaynak, öz kaynak oranının bozulduğu durumlar ortaya çıktı. Bu da son yıllardaki döviz kurlarında hızlı artışla birlikte tamamlama vizeleri esnasında gündemimize geldi, leasing şirketleri ile ilgili olarak.Sık sık fazla kullanılan kredilerle ilgili damga vergisi, harç istisnasının ve fonun geri alınması yönünde yazı yazmak zorunda kaldık ve leasing şirketlerinin bu konuda ilgililerinin gönderilmesi yönünde.Bazı şirketlerin, özellikle bu konuda sorunu olan leasing şirketlerini davet ettiğimiz halde biraz kayıtsız kaldıklarını gördük. Şunu burada belirtmek istiyorum. Kur farkı beyan edilmiyor. Faiz giderleri beyan edilmiyor. Fazla kredi kullanımı var. Biz fazla kredi kullanımını neyde uygulamak istiyoruz. Gelin bu tür beyanlarınız varsa, harcamalarınız varsa, diğer harcamalara ekleyerek sabit yatırım tutarına yükseltip bu müeyyideyi kurtarabilirsiniz şeklindeki davetlerimiz tabi biraz cevapsız kalıyor. Burada da bunu belirtmek istiyorum.

Bir diğer konu yaşadığımız, mevzuatta hüküm olmaması nedeniyle bir leasing şirketinin tamamlama vizesi yapmadan önce sözleşmenin feshi nedeni ile makineyi yurt dışına ihraç etmek istemesinde bir sorun çıkmıştı. Leasing şirketi, tamamlama vizesi yapmadığı için ihraç izninin yaratımcının da bize

müracaatı ile birlikte değerlendireceğini düşündük. Leasing şirketi yatırımcının iflas ettiğini ve bulunamadığını söylüyor. Bizim, yatırımcının muhatabımız olması nedeniyle, sözleşmenin feshedildiğini ve mülkiyetinin leasing şirketine geçtiğini tespit etmemiz de mümkün değil. Birkaç yazışmadan sonra, leasing şirketinin bize başvurmaması nedeniyle, leasing şirketinin belgesini iptal edip ihraç izni vererek leasing şirketini o durumdan kurtarma gibi el yordamı bir yol bulduk. Tabi bunlar mevzuatta böyle durumlarda ne yapılacağını açıkça belirtilmemiş olması nedeniyle.

Bir diğer konu, leasing şirketleri yatırımcının bazı makine teçhizatlarının veya tamamının finansmanlarını sağlayarak, temin etmesi fonksiyonunu yerine getirdikten sonra bize tamamlama vizesine başvuruyor. Tamamlama vizesini yapıyoruz, ama 3 yıl, 5 yıl bazen 7-8 yıla kadar uzayabiliyor veya birden fazla leasing şirketini o yatırımcıya makine temin edebiliyor. Böyle durumda yatırımcı, makinenin teslim edilip teslim-tesellim belgesi ve diğer evraklarıyla başvurup tamamlama vizesini yaptığında, gelir vergisi kanunu ilk 5 deki yatırım tamamlandıktan sonra devir hükümlerinin işleyip işleyemeyeceği konusunda tereddüdümüz oluyor. Leasing şirketinin yönüyle yatırım tamamlamıştır, teslim etmiştir makineyi, belgesini tamamlama vizesi yapmıştır. Ama bizim için yatırım önemlidir, yatırım tamamlanmamıştır. Yatırımcının belgesindeki mahiyetle bunu düzenliyoruz. Dolayısıyla bu konularda belki net olarak karşılıklı diyalogla düzenlenerek ortaya konmasını düşünüyoruz ve bu arada 146 ve 150 sayılı maliye bakanlığının tebliğlerinin de mutlaka yeniden düzenlenmesi ve değiştirilmesinin gerektiğini düşünüyorum. Bir de yatırımcının temerrüde düşmesi, sözleşmenin feshi ve yatırımcının iflası durumlarında, leasing şirketlerinin çaresizliklerini zaman zaman görüyoruz. Yani makine elinde kalıyor. Bir başka yatırımcı, elinde aynı konuda düzenlenmiş ve o makinenin yer aldığı global hissesi olan bir yatırımcı bularak, devir için adeta kendi asli fonksiyonlarını bırakıp başka işlerle uğraşmak durumunda kalıyorlar. Bu da bize yansıyan sorunlardan gözlemlediğimiz konular. Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum. Saygılar sunuyorum.

Başkan - Bülent TAŞAR

Sayın İsmet Salihoğlu'na çok teşekkür ederiz. Bu toplantıda biz kendisine vekil olarak başlamıştık. Şimdi asaleten atanmış, genel müdür yardımcısı olarak.

Bu toplantıların ben hep pozitif sonuçları olduğunu düşünüyorum. Şuraya not almıştım. Yani ben hep son zamanlarda onu düşünüyorum. Kim nerede ne pozisyonunda olursa olsun , mühim olan pozitif enerji yayabilmek , pozitif insan olmak .Herhalde bu dönemin konuşulacak en önemli konusu bu .O yüzden böyle bir toplantıda pozitif enerji var. Pozitif sonuçlar çıkıyor ve bu durumdan çok memnun oluyoruz. Şimdi buradan, önce ben özür dilemek istiyorum, Arif Akarca olarak yazılmış kağıtlara.Akif beyin uyarısı ile onu düzelttik,

kendisinden özür diliyoruz. Akif bey, Ernst and Young yani Denver Mali Yeminli Müşavirlikte görevli. Kendisi davetimizi kabul etti. Çok teşekkür ederiz. Bizim zaman zaman objektif olamadığımızı düşünüyorum. Yani masanın bir tarafında oturduğumuz zaman bazen insan objektivitesini kaybediyor. Hatta zaman zaman dikkat ediyoruz masanın iki tarafında oturmuş olan insanlar , oturduğu dönemlerde farklı görüşlere de sahip olabiliyorlar. Akif beyin bugünkü konumundan istifade ederek kendisinin gerçekten objektif görüşler verebileceğini düşündük. Ve eminim söyleyeceği güzel şeyler var. Sözü kendisine veriyoruz. Bu arada ufak bir idari hatırlatma var herhalde , tahmin ediyorum 11.30 gibi bitiririz biz bu toplantıyı. Öyle düşünüyorum. Bu arada 12.00'ye kadar da otelle ilgili çıkışlar, muhakkak söylenmiştir,ama onu da yapmak için vaktimiz olacak.

Akif AKARCA

Denver Mali Müşavirlik

Teşekkür ederim sayın başkan. Bugüne kadar meslek yaşıntımın belli bir bölümünü kamuda geçirdim. Bu hem denetim hem de idari görevler şeklinde oldu. Ve yaklaşık 3 yıldır da masanın diğer tarafında yarı kamu sayılabilecek yeminli mali müşavirlik görevini yürütüyorum. Bugün, dün konuşulan genel konular üzerinde kısa bir özet yapmaya çalışacağım. Sektörün ufkunda görünen yakın zamandaki gelişmeler neler olabilir, kısaca onları özetlemeye çalışacağım. Ayrıca konuşmalardan çıkartabildiğim ve takip edebildiğim ölçüde , özellikle vergisel düzenlemelerde karşılaşılan sorunlardan. Çözüm yolları neler olmalı, bu konuda finansal kiralama şirketlerinin, özellikle Maliye Bakanlığından çözüm yolu için beklentileri nelerdir. Onlara değinmeye çalışacağım. Bir de her ne kadar sorunlar konuşulmakla birlikte , "sanki çözüm varmış gibi" ifadeler kullanılmakla birlikte , uygulamada farklı finansal kiralama şirketlerinin farklı davranışlar sergilediği vergisel konulara da kısaca altını çizerek değinmek istiyorum.

Öncelikle sektörün yakın zamandaki gelişiminde anlaşılabilirdiği kadarı ile, yabancıların da Türkiye pazarına bir şekli ile ortaklık, satın alma veya doğrudan şirket kurma şeklinde girecekleri anlaşılıyor. Keza globalleşmeyle birlikte, bütün dünyayı saran sanal alemdeki gelişmeler, elektronik ortamdaki alış veriş imkanlarının artması ve doğal olarak da buna bağlı finansal kiralama şirketlerinin, bu konuda yapılacak yatırımları, finansmanını temin etmesi konusu gündeme geliyor. Ancak burada tabiki bir sınırlama var, kanundan doğan. Fikri ve sınai hakların leasing kapsamına girmemesi, sanıyorum bu konularda yasal düzenlemeler yapılacak ise; buna da yer verilip, bunların da kapsama alınmasında yarar görüldüğü anlaşılıyor.

Yine sektörün önünü açabilecek bir gelişme olarak , gayrimenkul leasinginin yaygınlaştırılması dile getiriliyor. Burada yasal bir sınırlama söz konusu değil,

ancak ekonomik bir sınırlama var. O da amortisman oranlarının düşük olmasından kaynaklanıyor. Bu anlamda da sanıyorum finansal kiralama şirketlerinin talepleri , özellikle Maliye Bakanlığından, amortisman oranlarında farklı bir uygulamaya gidilebilir mi? Bu konuda tebliğ ile bir çözüm bulunabilir mi? şeklinde. Ancak bakanlık temsilcilerinin görüşleri bunun diğer mükellefler ile eşitlik ilkesini zedeleyeceği için, bir tebliğ ile yapılmasının çok da olanaklı görülmediği şeklinde ve dolayısı ile de Maliye Bakanlığının temsilcisinin dile getirdiği üzere, bunun şayet yapılması isteniyorsa, yasal bir düzenleme ile gerçekleştirilmesinde yarar olduğu.

Bir diğer konu ise, belki dün en çok tartışılan şey, sell and leaseback işlemleri, Yargıtay'ca bu konuda, sat ve geriye kiralama işleminin finansal kiralama kanununun kapsamında görülmemesi nedeni ile, doğal olarak Maliye Bakanlığı da bu kapsamdaki işlemlere bir takım avantajları, finansal kiralamaya sağladığı avantajları tanımıyor. Burada da anlaşıldığı kadarı ile sat ve geriye kiralama işlemi , belki muvazaalı olarak belki kötü amaçlı kullanılmış olabilir. Ama kötü amaçlı kullanıldıysa bunu genele yaygınlaştırıp, normalde finansman ihtiyacı içerisinde bulunan ve istihdam yaratmaya yönelik yatırım yapan işletmeleri zor durumda bırakmak doğru mudur? Mevcut yapılmış bir takım yatırımların atıl vaziyette kalması ülkenin yararına mıdır? Bütün bunlar da göz önüne alındığında, anlaşılıyor ki sat ve geriye kiralama işleminin de, şu anda ülkenin içinde bulunduğu finansal dar boğazı nedeni ile de bir zorunluluk olduğu görülüyor. Bu anlamda yapılabilecek ise, herhalde finansal kiralama kanununda yasal bir düzenleme ile bu değişikliği gerçekleştirmek olabilir.

Ufku bu şekilde özetledikten sonra, finansal kiralama kuruluşlarının olası talepleri nelerdir? Kısaca onlara da değinmek istiyorum. Biraz önce söylediğim gibi gayrimenkul leasinginin, ekonomik yapılabilirliğinin sağlanması açısından, amortisman oranlarının gözden geçirilmesi talebi var. Bir diğer talep, katma değer vergisinde 3 sayılı liste kapsamında çeşitli mallar var. Bunların önemli bir kısmının, özellikle turizm alanında, yatırım malı olarak kullanıldığı belirtildi. Ancak bunlardaki yüksek vergi oranının, finansal kiralamaya konu olmasını engellediği belirtildi. Belki bakanlığın yapabileceği değişiklik ile bu K.D.V oranları düşürülebilir.

Bir diğer konu, finansal kiralama şirketlerinin, finansman şirketi sayılıp sayılmaması. Şu andaki uygulamada finansman şirketi sayılmadığı için, finansman gideri kısıtlamasına tabi. Gerçi uygulamada yeniden değerlendirme yapılmamak sureti ile finansman gideri kısıtlamasından belli ölçüde kaçınıyoruz. Ancak yeniden değerlendirme bir takım avantajlar sağlıyor. Her ne kadar SPK bu fonların sermayeye ilavesine imkan tanımıyorsa da, önemli avantajlar sağlayabilir. Ve SPK da bu konuda ikna edilebilir. FİDER' e de bu konuda bir görev düşüyor

diye düşünüyorum.

Bir diğer konu, taşıt alım vergisinde yaşanan çifte vergi ödeme olayı. Maliye Bakanlığınca yapılan uygulama ,eğer sözleşme süresi sonunda taşıtın kiracıya devredileceğine ilişkin bir hüküm varsa, bu işlemlerde kiracıdan başlangıçta taşıt alım vergisi alınması yönüne gidilmesi şeklinde gerçekleşiyor. Ancak davalar sonucunda yargı aksine karar verirse, yargı kararına da uyulacağı belirtiliyor. Acaba yargı aşamasına gitmeden buna bir çözüm bulunabilir mi? Belki de finansal kiralama şirketlerinin beklediği ,bakanlıktan buna da bir çözüm bulunması yönünde.

Bir diğer konu, biraz önce bahsedildi, yatırım indiriminde 146 ve 150 sayılı tebliğlerin tekrar gözden geçirilmesi gereği. Ve mümkünse finansal kiralama kanununun 23. Maddesi kapsamında kiracının temerrüde düşmesi dolayısıyla malın geri dönmesi halinde , daha önce tanınmış bir takım avantajların cezalı olarak geri alınmaması veya alınacaksa bunun kiracıya yansıtılması yönünde yasal değişikliğe gidilmesi yönünde.

Bu talepleri bu şekli ile belirttikten sonra bir üçüncü aşamaya geçmek istiyorum. Genelde finansal kiralama kuruluşları arasında farklı uygulamalara neden olan bir takım vergisel konular var. Bunların başında dönemsellik ilkesinin uygulanması geliyor. Bakanlık temsilcileri de görüş açıkladılar. Bir finansal kiralama sözleşmesinde , ödeme dönemleri olarak ne belirtilmiş ise o tarihlerde kiracının ödeme yapması gerekiyor. Ve o yapılan ödeme bazen dönem başında peşin tahsil ediliyor , bazen de dönem sonunda taksitler halinde tahsil ediliyor. Ama uygulamada burada bir birlik yok. Eğer 31.12' ye gelindiğinde veya geçici vergi açısından dönem sonuna gelindiğinde, bir kıst uygulaması yapıp, gelir ya da gider tahakkuku yapmak gerekir mi? Bu konuda çok farklı uygulamalar var. Bir kısım şirketler tahakkuk yapıyorlar. Ancak vergi beyannamesini verirken bu yapmış oldukları tahakkukları geri alıyorlar. Reeskont diye indiriyorlar. Dolayısı ile de vergilenmemiş oluyor. Diğer bazı firmalar, fatura düzenlendiği tarihte hangi döneme isabet ediyorsa, örneğin 99 yılında fatura düzenlenmiş ise bunu 99 yılının gelirlerine dahil ediyorlar, 2000 yılında kesilmiş faturaları da 2000 yılının gelirlerine dahil ediyorlar. Bu bir başka uygulama yöntemi. Bir başka yöntem ise tahakkukun dönem sonu itibariyle kıst yapılması ve bunda gelir yazılıp vergi beyannamesinde de bu şekli ile beyan edilmesi. Dolayısıyla daha fazla kar üzerinden vergi verilmesi yönünde gerçekleşiyor. Bu konuda çeşitli muktezalarla uygulamaya yön veriliyor. Fakat muktezalar arasında da sanıyorum bir birlik yok. Bu konunun Maliye Bakanlığınca, bence bir tebliğle düzenlenmesinde ve yeknesaklığın sağlanmasında yarar var.

Bir diğer farklı uygulamaya konu olan şey, sigorta primlerinin kanunen kiracı tarafından ödenmesi öngörülmüş. Ancak malın mülkiyeti kiralayan şirket olarak finansal kiralama şirketinde bulunduğu için, sigorta poliçesi de finansal kiralama

şirketi adına düzenleniyor. Bu durumda bu sigorta poliçesindeki primlerin, kiracıya yansıtılması fatura ile mi olmalı? Yoksa dekontla mı olmalı? tartışması gündeme geliyor. Bu işlemde K.D.V. uygulanmalı mı, uygulanmamalı mı? düşüncesi çıkıyor. Sanıyorum tek düzen hesap planının ve sisteminin uygulamaya başlamasından sonra artık dekont diye bir şeyin kalmadığı , dolayısıyla uygulanacak işlemlerde fatura baz olmalı diye düşünüyorum. Ama kesilecek faturada K.D.V olmalı mı olmamalı mı? Çünkü vergiyi doğuran olaya baktığınızda, katma değer vergisi kanununda bu hizmet ile ilgili faturanın düzenlenmesi vergiyi doğuran olay olarak sayılmış. Ama bu bir hizmet midir? Gider yansıtması mıdır? O konu tartışmalı. Belki buna da tebliğ ile bir çözüm bulunmasında yarar var.

Yine K.D.V ile ilgili uygulamada farklı yöntemlere rastladığımız bir uygulama: Bu dorse dediğimiz çekicilerin arkasına takılan, nakliyede kullanılan araçlar var. Bunlarda uygulanacak K.D.V oranı % 8 mi olmalı,% 1 mi olmalı? Herkes kendine göre bir uygulamada bulunuyor. Veya mukteza bazında da farklı görüşler var. Ama bugüne kadar mali idarenin genelde kabul ettiği uygulama, şayet çekiciyle birlikte bunlar finansal kiralamaya konu oluyor ise o takdirde % 8 KDV oranı uygulanmalı. Ama çekicisiz sadece dorseler finansal kiralamaya konu oluyor ise % 1 genel oran uygulanabilir şeklinde. Belki bununda tebliğle açıklanmasında yarar var.

Bir Katılımcı

Ben burada bir şey söyleyebilirmiyim?

Akif AKARCA

Tabi buyurun!

Katılımcı

Bazen böyle teklifler geliyor..... Ayrı sözleşmelerle yapıldığı zaman ...

Akif AKARCA

Şimdi ayrı sözleşmelerle yapılması kanuna karşı bir muvazaalı işlem olarak görülebilir.

Katılımcı

Öyle mi değerlendirmemiz lazım.

Akif AKARCA

Öyle değerlendirilebilir. Ama siz çekiciyi hiç finansal kiralamaya konu

yapmadınız. Sözleşme konusu değil, sadece dorseyi yapıyorsanız, muvazaa diye de bir şey yoktur ortada. Ama çekiği ayrı bir sözleşme konusu yapıp, dorseyi ayrı bir sözleşme konusu yaparsanız inceleme esnasında denetim elemanının bunu eleştirme riski çok fazladır diye düşünüyorum.

Katılımcı

Çok teşekkür ederim.

Bir Katılımcı

Pardon peki şunu şöyle yapabilirler mi? Sözleşmede tadilat şeklinde. Sözleşmede tadilat yapar, ilave eder.

Akif AKARCA

Onu tam anlayamadım.

Başkan - Bülent TAŞAR

Benim fikrim, bu işin düzgün bir şekilde düzenlenmesi yoksa çapraz leasing şirketleri biz farklı işlemleri farklı yaparız, yine sonucunu aynı şeye getirebiliriz. Dorsesini başka şirket yapar, öbürünü ben yaparım çapraz. O yüzden bu işin kökünden düzgün düzenlenmesi doğru olur. Çünkü her çaresizliğin bir çaresi var. Üstünde oturulur düşünülür bir çözüm bulunur. Ama bunu tebliğle düzenlemek daha akıllıca olacaktır diye düşünüyorum.

Akif AKARCA

Benim söyleyeceklerim bundan ibaret ama sorular gelirse cevap vermeye çalışacağım. Teşekkür ederim!

Başkan - Bülent TAŞAR

Evet Akif bey hem dünü hem bugünü hem de bizim şirketlerimizin yarına ufuksal bakışlarını son derece güzel özetledi. Burada tabi bir tane önemli konuya değindi. Ben buna, bir iki ilave yapmak istiyorum. Bu 3 nolu liste ile ilgili benim de küçük bir notum vardı. Orada bir takım fikri çelişkiler yaşandığını düşünüyorum. Mesela turizm sektörüyle ilgili olarak %100 yatırım indirimi ihtiva eden teşvik belgeleri düzenleniyor. Bu şu demek; biz bu sektörü sonuna kadar destekliyoruz. Bu nedenle de teşvik belgesine yatırım indirimini koyuyoruz. Şimdi turizmci bu teşvik belgesini kendisi kullanıp bir malı aldığı zaman, şu anda % 0 KDV ile alıyor. Nedir bunlar? Mini barlar, dolaplar gibi, ama bunların leasing şirketleri tarafından teşvik belgesi kapsamı dışında yapılması halinde, 3 nolu listeye girmiş oluyor. Yani ürün grubunu, hence ürün grubundan çıkarıp

da sektörel bazda veyahutta tüzel kişi, gerçek kişi bazında ayırmanın daha kolay bir yol olacağını düşünüyoruz. Ama bu işin de çok kolay bir şey olmayacağını da farkındayız. Her ayırımı, biz kendimiz oturup bir öneri götürelim acaba ne olur diye düşündüğümüz zaman bizim de saatlerimizi alıyor. Yani acaba kişileri nasıl bu işin dışında bırakabiliriz de tüzel kişilerle yapabiliriz. Sektör sektör ayrılabilir mi diye. Sonunda bu tür düzenlemeler olursa, aslında yatırımcının gerçekten bu KDV yönüyle mağdur olmamalarını... Bir örnek vereyim mesela, dondurma üretimiyle ilgili veya dolaplar, buzdolaplarının tüm ülkede dolaştırılması ile ilgili çok önemli. Ben gıda sektörü bakımından çok önemli olduğunu düşünüyorum. Özellikle yaz aylarında turistik yörelere çok büyük katkıları olduğunu düşünüyorum. O yüzden bu tür ayrımlar düzenlenebilir diye düşünüyorum. Kolay olmadığını da biliyoruz. Ama bu böyle olursa yatırımcılar mağdur olmaz. En azından KDV yönüyle diye düşünüyoruz. Ahmet bey buyurun.

Ahmet BULDAM
FİDER Genel Sekreteri

Hazır Bülent bey değinmişken 3 sayılı liste konusunu açmak istiyorum. Şimdi bu konuda düzenleme yapılmadan önce sayın Nevzat Saygıoğlu başkanlığında Maliye Bakanlığında bir toplantı yapıldı, bizlerde sektör temsilcileri olarak bu toplantıya davet edildik. Burada bu problem ortaya şöyle konuldu; bir çarpıcı örnekle hep bu dile getirildiği için söylemek istiyorum. Deniyor ki; cep telefonları leasingi yapıyor leasing şirketleri, işte alçı tavan leasingi, pencere ,kapı leasingi gibi şeylere gidiliyor, amaç bu değildir. Bizde anlıyoruz, leasingin faaliyetini de sektöre uğratmak istemiyoruz. Dolayısıyla sizden şu yardımı rica ediyoruz deniyor Maliye Bakanlığı tarafından. Siz acaba bize bir öneride bulunabilir misiniz. Hangi mallar yatırım malı olarak addedilmeli, hangi mallar tüketim malı olarak addedilmeli. Şimdi bunu gayet iyi anlamak mümkün. KDV nihai yüklenici olarak tüketicinin ödemesi gereken bir vergidir. Ara kademelerde ancak kademededen kademeye aktarılır. Nihai yüklenici olan tüketiciye KDV ni indirirseniz, leasinge tanınmış ayrıcalıkta amaç acaba bumudur konusu gündeme geliyor. Bizde bundan hareketle zaten şu anda Fider'de yürürlükte bulunan etik ilkeler çerçevesinde, prensip itibarıyla tüketicilere leasing yapmaktan imtina etme konusunda bir ilke kararı almış durumundayız. Ancak listenin düzenlenmesine sıra geldiğinde maalesef şunu gayet açıkça görüyorsunuz. Bir anda tükettiğimiz bir malı dışarı bırakırsanız , tüketimi belli bir zaman alan herhangi bir mal yatırım amacıyla da kullanılabilir, tüketim amacıyla kullanılabilir. Dolayısıyla da bunun yatırım malımı tüketim malımı olduğunu ayırt eden şey kullanım amacıdır. Bu amacı da çok basit bir kriterde görmek mümkündür. Nasıl ? Kiracısı bunun tüketiciyse, gerçek şahıssa , bu tüketilmek amacıyla alınmıştır. Eğer bunun kiracısı bir işletmeyse yani vergi levhası varsa en basitinden , o zaman bu yatırım amacıyla alınmıştır. Biz ister istemez Maliye

Bakanlığındaki bu toplantıda şu görüşü dile getirdik. Dedik ki; birincisi biz tüketim malı leasingi peşinde değiliz sektör olarak. Prensip olarak biz yatırımları finanse etmek istiyoruz. Ancak önerilen şekilde mal bazında bir ayırıma gitmenin prensip olarak yanlış olacağını kanaatindeyiz. Kullanım amacına göre düzenlemek mümkün olursa, bu çalışmada bizde üzerimize düşen görevi yerine getirmek isteriz. Ama, malları liste bazında şu tüketim malıdır, bu yatırım malıdır diye... Biz prensip olarak bu kanaatte olmadığımız için fazla katkıda da bulunmak istemeyiz dedik ve bunun ardından 3 sayılı liste ile ilgili düzenleme gelmiştir. Bence doğru olan neyse mevzuatı ona göre uydurmanın bir yolu mutlaka vardır. Doğru olan buysa mevzuatın muhakkak ona göre düzenlenmesi gerekir. Ama tebliğle, ama yasal düzenlemeyle. Teşekkür ediyorum!

Başkan - Bülent TAŞAR

Ahmet bey çok teşekkür ederiz. Bu toplantılar gösteriyor ki herkes olaya yapıcı ve olumlu tarafından bakıp, birtakım eğri duran şeyleri düzgün hale getirmeye çalışıyor. Ben hep onu söylüyorum. Gerçekten de insanlar, hepimiz bir şeyleri tekrar doğru yerine koymak ve bunun nihai olarak ülkeye katkısını sağlamak amacıyla buradayız. O nedenle bu önerinize çok teşekkür ederiz. Muhtemelen değerlendirmeye alınacaktır.

Şimdi, Daire Başkanımız açıklama yapacak.

M. Ali ÖZYER

Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü

Prensip olarak ben de Ahmet beyin söylediği yaklaşıma katılıyorum. Yatırım malı tüketim malı şeklinde bir tercih de ortaya konabilir. Daha mantıklı da gözüküyor ama eğer derneğiniz, finansal kiralama şirketlerinin mal bazında yaptığı kiralama ile ilgili bir doküman, sayısal bilgiler ortaya koyabilirse, biz de kararname çalışmalarımız sırasında ya da yönlendirmelerimizle yardımcı oluruz. Toplantıdan sonraki günlerde bize bu şekilde yardımcı olacak istatistiklerinizi bekliyoruz. Teşekkürler.

Başkan - Bülent TAŞAR

Mehmet Ali bey çok teşekkür ederiz bu yapıcı desteğinizden dolayı. Aslında sektör çok hoş bir yerde. Teşvik uygulamadan, işte bir takım problemleri beraber tartışalım, ekip kurun gelin diye şimdi Maliye'den böyle bir takım önerilerinizi yazılı verin beraber tartışalım... Herhalde Türkiye'nin geleceği olan reel sektöre büyük bir yatırım finansmanı sağlayan bu sektörü hep beraber hak ettiği yere taşıyacağız gibi gözüküyor. Onun için ben tekrardan teşekkür ediyorum ve bir toparlama yapmak için Ertuğrul beye söz vereceğim.

Ertuğrul TUNCER

Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü

Siz susma hakkını kullanana son bir defa daha soruyorsunuz.

Başkan - Bülent TAŞAR

Panelistler her zaman her devrede bir şeyler söylemek için çünkü sorular gelip gidiyor. Söz hakkı var tabi. O zaman ben Feyhan hanıma bir daha sorayım. Sorular da geldi. Kanuni düzenleme geldi. Fikri, sınai haklarla ilgili konu geldi. Sell and lease back'in tekrar mevzuatta ele alınması konusu gündeme geldi. Belki bir şeyler söylemek ister diye düşünüyorum.

Feyhan KAYAALP

Hazine Müsteşarlığı-Banka ve Kambiyo Genel Müdürlüğü

Daire Başkanı

Öncelikle pozitif bir enerjiyle güne başladığınız için gerçekten teşekkürler. Şimdi 1985 yılında kanun yayınlanmış. 87 yılında şirket sayısı 4, Nisan 2000 itibarıyla şirket sayısı 113 tane. Bunun 91 tanesi finansal kiralama şirketi. 39 tanesi banka ortaklığı. 16 tane kalkınma yatırım bankası var. 6 tane de özel finans kurumu var şirket sayısına dahil olan. Şimdi 97 yılında konsolide rakamları vereceğim. Aktif toplamı 501 trilyon, finansal kiralama şirketlerinin. 31.12.99 itibarıyla 1 katrilyon 285 trilyona ulaşmış. 97 yılının öz kaynak toplamı 65 trilyon. 99 sonu itibarıyla bu rakam 112 trilyona çıkmış. Öyle bir noktaya geliniyor ki tabi ki kanun cevap veremez halde artık bu gelişme durumunda.

Şimdi sell and lease back defalardır gündeme geliyor. Dün Bülent bey Hazine buna hayır demiyor ki dedi. Evet Hazine buna hayır demiyor. Hem teşvik tebliğinde yayınlanmış, hem bizim kendi görüşümüzde bu var. Ayrıca kanunun 4. maddesinde üçüncü kişiden veya başka surette temin ettiği bir malın zilyetliğini diyor ki, dün Danıştay üyesi Sayın Selçuk Bey bunu çok güzel ifade etti detayıyla, sell and lease back yapılabilir diye düşünüyoruz biz. Ama yargının kararlarına tabi ki saygımız sonsuz. Uygulanması gerekir fakat münferit dosya başında karar verilmesi gerekir diye düşünüyorum ben. Olayına göre karar verilmesi gerekir gibi geliyor bana. Ama madem ki bu , bu kadar sorun haline geldi yapılacak bir kanun değişikliğinde daha net açıkça yazılabilir , ki yazılmalıdır da. Bu kadar sorun teşkil ediyorsa. Ama şu anda zaten yapılabilir diye düşünüyoruz. Kanun hükmünde bu var. Gelelim dün İhsan Beyin söylediği bir şey var. Her konu kendi mevzuatında düzenlenmeli. Doğrudur. Vergi konusu vergi mevzuatında, teşvik konusu teşvik mevzuatında düzenlenmesi gerekiyor. Bütün bunlar yapılacak kanun çalışmalarında gündeme alınacak hususlardır.

Alt kiralamaya gelince , şu anda alt kiralama kesinlikle yasak. Zilyetliğin

kiracı tarafından üçüncü bir kişiye devrini yasaklayan hüküm amir hüküm niteliğindedir. Yapılacak kanun çalışmasında tabi ki bu da gündeme alınacak.

Operasyonel leasinge gelince , operasyonel leasing için bir çözüm bulmaya çalışıyoruz. Onu da önümüzdeki günlerde sanıyorum gündeme getireceğiz. Kanun değişikliğine gitmeden gündeme getirmeye çalışıyoruz bunu. Software'in gündeme alınması ise, zaten bizim kanunda bir hüküm vardır, süre ve tespite ilişkin bakanlar kurulunca çıkarılan bir yönetmeliğimiz var, kanundan gelen.Orada bazı malların, hangi malların sürelerinin dört yıldan kısa olabileceği belirleyen merci Hazine Müsteşarlığı. Dolayısıyla haklı gerekçeler olması halinde biz o dört yıllık süreyi iki yıldan az olmamak üzere zaten aşağı çekmeye yetkimiz bulunmakta. Bunu çok yakın bir süre içerisinde gerçekleştirmiş durumdayız. Bütün finansal kiralama şirketlerine dağıtımı yapıldı. Software'de gündeme geldiğinde tabi ki böyle bir yöntem izlenebilir. Bir sıkıntı yaratmaz hiçbir şekilde, Hazine Müsteşarlığı açısından. Dediğim gibi haklı gerekçelerin olması...Zaten biz onu örneğin bilgisayar ve yazıcılarında, işte fotokopi makinelerinde, tıbbi cihazlarda, yük gemilerinde otobüslerde vesaire...Bu iki yıldan az olmamak üzere dört yıldan kısa olabilecek mallar listesine ilave ettiğimiz mallardır bunlar. Dolayısıyla burada bir sıkıntı olabileceğini ben zannetmiyorum. Gündeme geldiğinde Hazine Müsteşarlığı bu konuyu çözecektir. Onun dışında dün gündeme gelen konular dışında bizimle bağlantılı başka sorular olacaksa tabi, cevap vereceğiz. Çok mevzuata da girmeyeceğim geçen sene sempozyumda bunların hepsi tek tek tartışıldı. Şimdi bir daha bir daha aynı şeyleri konuşmak çok gerekli değil gibi geliyor bana.

Başkan - Bülent TAŞAR

Sayın Feyhan Kayaalp söz hakkını kullandı. Bana göre, çok güzel kullandı. Yani bizim eksik gördüğümüz düzeltilmesi veya tamamlanmasını istediğimiz mevzuatla ilgili hükümlerin hepsinde, aslında bir fikir birliği oluşturulmuş durumda. Bunu biran önce devreye sokup, herhalde kanun metni üzerinde de düzenlemenin yapılmasında yarar var.

Ben sadece çok küçük bir ilave yapmak istiyorum. Bu, kanun metni düzenlendiği zaman vardı. Özellikle şu anda sektörün yaşadığı tescille ilgili problem var, noterler nezdinde . Noterler Birliğinden de bir yetkili buraya davet etmiştik gelmediler. Burada şöyle bir problem yaşıyoruz. Kiracının bulunduğu yerde tescil edilmesi söz konusu. Ama kiracının bulunduğu yer konusunda bir sıkıntı var. İstanbul'da mesela bir sözleşmeyi yapıyoruz, İstanbul'un herhangi bir bölgesindeki bir noterden geçirince biz bunun geçmişte yeterli olduğunu düşünüyorduk. İstanbul'u bir yer olarak düşünüyorduk. Son çıkmış olan bir problem yaşanıyor şu anda sektörde. Mesela Kadıköy'de oturan birini Beyoğlu'nda tescil ettirmişseniz, burada bir problem çıkıyor ve bu sözleşmenin

de bir finansal kiralama sözleşmesi hüviyeti olamama sonucuna kadar gidecek sorunlar yapıyor. Burada tabi çözüm şu. Birliği bir an evvel kurmak lazım. O da kanunla düzenlenmesi gerekiyor ve tescil yetkisinin de birliği verilmesi. Bu üçüncü iyi niyetli şahıslar açısından da önemli. Ben biliyordum notere gittim bu mal leasingliydi, icraya konu değildi yerine, bir mal alınırken belki Hazine nezdinde belki birlik nezdinde kurulacak olan bu tescil merkezinden kontrol edilip üçüncü iyi niyetli şahısları ve leasing şirketlerini beraberce koruma açısından önemli bir aşama kaydedilmiş olur. Onun için ben bunu çok önemli bir konu olarak görüyorum. Mevzuat değişikliğinde bu vardı zaten.

Feyhan KAYAALP

Ama zaten onun ötesinde, ben geçen sempozyumda da ifade ettim. Kanun değişikliği yerine kanunun tamamen yenilenmesi gerektiği düşüncesindeyim. Yani öyle bir noktaya gelindi ki hakikaten yeterli bir düzeyde değil.

Başkan - Bülent TAŞAR

Tahmin ediyorum üzerinden beraber geçtiğimiz, toplantı yaptığımız taslak da hazır. Bunu bir an önce devreye sokmakta yarar var. Çok teşekkür ederiz. Zilyetlik konusu çok önemli. Pardon hemen söz vereceğim. Zilyetlik konusunu, leasing şirketlerinin geçmişte hukuki haklarını korumak üzere konulmuş bir madde olarak görüyoruz. Yani kiracı alıp bunu başka amaçla kullanmasın bir yere götürmesin diye ama bu gün bu geldiği sektörün önünü tıkar halde.

Şöyle söyleyeyim; leasingte, trend artık elle tutulamayan ve servis üzerine gidiyor. Dört aşamalı bir leasing devrimi yaşanıyor. Önce ekipman bazında başlanmış durumda. Daha sonra bu ekipmanın uzmanlaşma aşamasında, yani her ekipman değil de operasyonel leasing bazında, asset back finance dediğimiz türde, daha sonra servis leasingi şimdi de tamamen bundle dediğimiz servisin içine her türlü hizmetin ve her türlü katkının yapıldığı bir nevi solution - çözüm leasingi denen bir aşama var. Amerika bu aşamada. Biz daha henüz oralara gidiyoruz ama trend oraya doğru gidiyor. Eskiden biz kompüter lease edip içine Microsoft paketi koyardık software olarak veya interneti koyardık. Şimdi görüyorsunuz veezy go veya başka örnekleri. İnterneti kiralayıp yanında kompüter veriyor. Yani trend ters dönmüş durumda. Biz bu trendi yakalamak zorundayız eğer bir dünya devleti olacaksak ve kendimizi Avrupa'ya hazırlayacaksak. Onun için bu zilyetlik konusu özellikle alt kiralamayla ilgili olarak, zilyetlik konusunun ve elle tutulamayan bazı kavramların gündeme getirilmesi, özellikle software ile ilgili mevzuat değişikliği de çok çok önem arz ediyor. Ben Dublin'e gitmiştim, bu toplantıda ilginç bir şey gördüm. Guinness isim hakkını, sadece isim hakkını, 4 milyon pounda iki yıllığına bir oyuncak firmasına lease etmiş durumda. Esasında o gördüğünüz Guinness oyuncakları

Guiness'in kendi ürettiği değil, başka birisinin isim hakkı olarak.Böyle elle tutulamayan kavramlar bile, ki çok değerli Guinness ismi, lease konusu olabiliyor. Bizim de bu aşamalara gelmiş olmamız lazım diye düşünüyorum.

Selçuk HONDU

Danıştay 11.Daire Başkanlığı

Şimdi şu görüşmelerden çıkan sonuç da, kanun çıktığından bugüne 15 yıla yakın bir zaman geçmiş. Bu zaman içerisinde uygulaması hem konu itibarıyla hem şahıslar yönünden birçok tecrübelere neden olmuş. Bence artık 15 yıllık, hele finansal kiralamada tür bir gelişme durumunda, artık yenilenmesi dediği gibi hanımefendinin, mutlak suretle baştan itibaren gözden geçirilmesi, yenilenmesinde bir zaruret var. Yalnız bunu yaparken bu işi sadece yasamaya bırakmak bence son derece yanlış olur. Gene birçok eksiklikler meydana çıkar. Her konuda olduğu gibi sadece bu konuda değil, uygulamacıyla yapıcı bir araya gelip de konuları tartışarak hazırlarsa o zaman belki günü yakalamak mümkün olur veya güne yakın bir zamanı yakalamak. Aksi taktirde biraz evvel bahsettiğiniz gibi sinai haklar, isim haklarının da leasingi ortaya çıkmış veya daha değişik şeyler ortaya çıkmış. Gene geride kalmak mukadder olur. O bakımdan özellikle bu yasama bakımından yasama çalışmalarında uygulamacı olarak sizlerin ve ilgili kuruluşların mutlaka bir araya gelerek çıkarmalarında çok büyük yarar olacaktır.

Başkan - Bülent TAŞAR

Selçuk bey o kadar pozitif bir enerji yayan bir insan ki her söylediğinin arkasında son derece güzel mesajlar var. Hakikaten ben bunları şey gibi alıyorum. Gerçekten bunu böyle yapmak lazım. Çok teşekkür ederiz değerli fikirleriniz için. Öyle bir kompozisyon yaratmaya çalıştık ki sayın vergi mahkemeleri üyelerimiz de burada. Lütfen, kamunun hukuk tarafındaki temel taşlarından biri, bu sistem içinde tıkanan, bizim sektördeki arkadaşlara da söylüyorum, problemler varsa sektör dışından iyi bir kompozisyon var. Bütün sorularımıza ben hissettiğim kadarıyla çok pozitif ve yapıcı şeyler alıyoruz ve bu fırsatı, arkadaşlar, hem bu sosyalleşmenin yanında da değerlendirmekte yarar var. Lütfen sorularınızı esirgemeyin diye düşünüyorum. Soru cevap mı yapalım yoksa Ertuğrul bey devam mı etsin kararsızım. Soruları alalım mı?

Ertuğrul TUNCER

Alalım.

Başkan - Bülent TAŞAR

Peki Ertuğrul bey.

Ergün BAŞKÖK

EGS Leasing

Ben öncelikle şunu belirtmek istiyorum. Bu kadar hızlı ve gelişen değişen teknolojiye, ben şahsen donanım leasingine bile çok olumlu bakmıyorum. Lütfi Kırdar'da katıldığım bir Windows 2000'de, Microsoft'un sahibi Bill Gates bile Microsoft 2000'i tanıtırken şunu söyledi : Biz 6 ay sonra Microsoft 2000'in de yeni bir versiyonunu çıkaracağız dedi. Ben Bülent beye şunu sormak istiyorum. Yazılım leasingi, fikri ve sınai haklar leasingi yapıldığı zaman kiracının temerrüte düşmesi durumunda, 23. madde nasıl çalıştırılacak ? Türkiye'de bence donanım olarak baktığımız zaman, şöyle bir şey söyleyeyim, kendi şirketimi örnek vereyim. Biz EGS Leasing olarak 99'un sonbaharında son derece ciddi bir teknolojik altyapı yatırımı yaptık. Bütün donanım ve yazılım sistemimizi tamamen değiştirdik ve bununla ilgili dünyanın en büyük danışman firmalarından birinden 2000 yılıyla ilgili ve 2000'de kullanacağımız programlarla ilgili hiçbir problemimiz olmadığına dair bir sertifika da aldık. Fakat benim kendi şahsi düşüncem , yine belirtiyorum , özellikle donanım olarak kurduğumuz altyapı bile şu anda yetersiz. Teknolojinin gerisinde kaldı. Yani Türkiye'de değil dünyada her altı ayda bir donanım teknolojisi bu kadar değişirken örneğin Microsoft genel müdürü Süreyya beyin söylediği bir şey vardı. Biz, şu anda think pad, cep telefonu ve data sistemimizi tek bir mekanizma haline getireceğiz, dedi. Yani bundan bir yıl sonra . Benim önümde gördüğünüz think pad, cep telefonu ve kullandığımız data bank tek bir sistem olacak, dedi. Özellikle şunu Bülent beye belirtmek istiyorum. Yani hem yazılım hem donanım bu kadar geliyor ve Türkiye'de kiracılar maalesef hızla temerrüde düşüyorlar. Bu durumda 23. maddeyi nasıl çalıştıracamız ve bunların ikinci el değerleri bence yok, imkansız. Bugün ne yazılımı ne donanımı, Türkiye'de hiçbir firmaya ikinci el olarak satamazsınız. Benim kendi şahsi düşüncem bu. Eğer ters düşünüyorsam beni aydınlatırsanız,sevinirim. Teşekkür ederim.

Başkan - Bülent TAŞAR

Ben teşekkür ederim. Yine, geçen iki hafta önce İrlanda'da yapılan dünya leasing konferansında Hewlett Packard'ın finansal hizmetlerinden sorumlu genel müdürü Konstantin Sanala çok güzel bir slayt gösterdi. % 70 - % 30 donanımken, % 70 yazılımda, % 30 donanımda şu anda. Trend gittikçe yok edecek donanımı. Bütün sistem servis üzerine kurulu. Hiç kimse bugün bizden kompüter almak istemiyor. Biz bir firmaya kompüter lease ediyoruz, o üstüne yazılımını koyuyor, paketini hazırlıyor, bakım onarımı koyuyor, aşağıya veriyor. O açıdan bu çok önemli. Fakat burada çok önemli bir şey var arkadaşlar. Şimdi bu işten kaçış yok. Uluslararası Muhasebe Standartlarını getirmediginiz zaman 23. madde falan hiçbir şey devreye girmez. Dolayısıyla mülkiyet ve kullanım haklarıyla ilgili düzenlemeyi uluslararası muhasebe standardına uygun bir

şekilde yaparsanız, malı ele geçirme, malın ikinci eli gibi problemlerin hiçbirisi... Ben şöyle söyleyeyim, Siemens olarak worldwide bizim ülkeler arası key account dediğimiz önemli müşterileri paylaşma sistemimiz var. Bize gelen müşterilerin hepsi Oracle, Sun Microsystems, en büyük account'lar bunlar. Bunlar çalışıyorlar , bir sistemleri var. Ama bunu gelip Türkiye'ye uyarladığınız zaman...Ama biz diyoruz ki bizim kanunumuzla software leasingi yapılamaz, hadi kanunu düzenledik, 23. madde, burada uluslararası muhasebe standartları devreye giriyor. Bundan kaçış yok. Avrupa Birliğine üye olacaksak bu düzenlemelerin yapılması lazım. Fakat uluslararası muhasebe standartlarıyla ilgili olarak da yine Avrupa'ya uygun standartlar getirmemiz lazım. Mülkiyetle, hukuki mülkiyetle ekonomik mülkiyet haklarını ayırıp...Dolayısıyla hukuken leasing şirketlerinin ezilmemesini sağlamak lazım. Belki de ekonomik mülkiyeti verdiğiniz zaman hukuki mülkiyetin leasing şirketinin elinde kalmasını sağlamanız lazım. Bu tür düzenlemeler çok çok önemli. Bunlar çok yeni kavramlar. Dedığınız gibi çok çabuk değişiyor. Ama bütün dünyada uygulamaları var. Amerika'yı yeniden keşfetmemize hiç gerek yok. Bunlar Avrupa'da Amerika'da çok uygulanıyor. Bunların hepsini alırız.Burada sektörümüzde çalışan arkadaşlarımıza büyük görev düşüyor. Bunların belki altyapılarını bir nevi benchmark etmek suretiyle getirip , ilgililerle birlikte oturup paylaşıp yeni düzenlemeleri yapmamız lazım. O düzenlemeler de dediğiniz gibi üç beş ayda değişikliğe uğrayabilecek düzenlemeler de olacaktır. Herkesin de buna açık olabileceğini zannediyorum çünkü hakikaten dünya çok çabuk değişiyor. Ama muhasebe sistemi herhalde bu işin özü diye bakıyorum. Oralarda birtakım şeylerin yapılması gerektiğini düşünüyorum. Benim fikrim bu, teşekkür ederim.

Sefa POLAT **Deniz Leasing**

Bülent bey , biraz evvel sizin konuşmanızda son dile getirdiğiniz bu noterdeki tescil meselesine değinmek istiyorum. Bu konuyu noterlik kanunuyla birlikte düşünmek lazım. Finansal kiralama kanunu, kiracının ikametgahının bulunduğu yerdeki noterlikçe tescil edilmesi gerekir, diyor. Noterlik Kanunu, bir tarafın ikametgahının noterliği olarak, bir il sınırları içindeki herhangi bir noteri düşünmüştür.Dolayısıyla bir tarafın ikametgahındaki mahkeme gibi düşünmemek lazım.Noterlik kanunu böyle geniş tutulmuş çünkü. O nedenle ben, kiracının ikametgahı noterliğindeki tescil meselesinde, bu güne kadar yanlış bir şey yapıldığını düşünmüyorum.

Başkan- Bülent TAŞAR

Sefa bey çok önemli bir şey var.Şu anda , bir leasing şirketimizin bu konuyla ilgili başı çok büyük bir dertte.

Sefa POLAT

Biliyorum, öyle bir yargısal sorun oluştuğu için...Hatırlatma babında bunu söyledim. Yani noterlik kanununu bir tarafa bırakırsanız, finansal kiralama kanunundaki, kiracının bulunduğu yerdeki, ikametgahın bulunduğu yerdeki noter dersanız, yani muhtarlığın bağlı olduğu merkezî idarelerin bulunduğu yerdeki noterlik....Oysa noterlik kanunu, il sınırları içerisindeki herhangi bir noterden...

Başkan - Bülent TAŞAR

Şimdi bakın Sefa bey, biz hep olayı iki taraflı çözüp optimum çözüme gidiyoruz. Ben bir leasing malı alıcısıyım. İstanbul'dan birinden mal alacağım. Bunun leasingli olup olmadığını araştırmam için İstanbul'un bütün noterlerini gezmem lazım. Bu işin çözümü, bu işi bir noktaya indirgemek kanunla .Kolay çözüm. Ama buraya geçene kadar da sektöre zarar verecek bu tür şeylerin yumuşak geçişle düzenlenmesini sağlamak lazım ama işin özüne indiğimiz zaman aslında bu İstanbul gibi büyük şehirlerde şeyi yakalamak çok zor. Yani, üçüncü iyi niyetli şahıslara diyoruz ki; bunun leasingli olup olmadığını bir araştır çünkü bu noterden geçiyor. O da kiracının bulunduğu bölgedeki bütün noterleri gezmesi lazım. Beyoğlu'mudur,Küçükbakkalköy mü? Yani olayı biraz optimal çözüm haline getirmeye çalışıyoruz. İki taraflı baktığımız zaman ben bunun mutlaka düzenlenmesi gerektiğini düşünüyorum.

Sefa POLAT

Tescil kurumunun değiştirilmesi bakımından size katılıyorum. Ancak şu anda ortaya çıkmış olan yargısal sorunun halledilebileceğini düşünüyorum ve kanuni anlamda bir sorun olmadığını düşünüyorum yoksa tescil kurumunun değiştirilmesi bakımından size yürekten katılıyorum. Bir ikincisi çok kısa bir cümleyle değinmek istiyorum. Sell and lease back'e geçtiğimiz sempozyumda da çok değindik. Buraya da yine damgasını vurdu. Sadece bir hatırlatmada bulunmak adına söylüyorum. Medeni kanunun hükmen teslimle ilgili 690. maddesinin finansal kiralama uygulanamayacağına dair bir hüküm var. Bu hüküm uygulansa uygulansa tek uygulanacağı yer sell and lease back'tir. Bunun dışında başka bir şey düşünemezsiniz. Yani sell and lease back finansal kiralama kanununun kapsamı dışındadır. Varsayalım ki öyledir. Peki , 690. madde finansal kiralama kanununa uygulanamaz. Niçin? Başka bir şey olamaz ki, hükmen teslimin olabileceği başka bir şey var mı?. Dolayısıyla sadece bir hatırlatma adına söylüyorum. Sell and lease back konusunda yeniden düşünmek ve finansal kiralama kapsamı dışındadır veya içindedir tartışmalarını biraz yumuşatmak, düşüncelerimizi gözden geçirmekte fayda var.

Başkan - Bülent TAŞAR

Sefa bey, bu iki günlük toplantının sonunda şu ortaya çıktı. İnsanlar, hepimiz kişisel fikirlerimizi söylediğimiz zaman, sell and lease back'in bir finansal kiralama türü olduğu konusunda herkes mutabık. Alınmış olan bu kararın da o günkü koşullara ve münferit olarak alınmış olduğunu ama maalesef alınmış olduğundan dolayı sektörü bağlamış olduğunu hepimiz görüyoruz. Dolayısıyla bu saatten sonra belki de yapılabilecek bir şey kanunla düzenleme. Yoksa kararın doğru mu yoksa eğri mi olduğu konusunu, ben bu salondan kimsenin sell and lease back leasing modeli değildir, kötü bir modeldir, sektöre faydası yoktur diyebileceğini zannetmiyorum. Çünkü o konuda çok aydınlandık ama şu anda geldiğimiz nokta, benim hissettiğim, bu işi geriye götürüp Yargıtay'ı'dn kararını bozup tekrar yerine koyma gibi bir şeyin ,sanki imkansız, hukuki bilgim çok fazla olmadığı için söylüyorum...Biran önce kanunla düzenlemenin doğru olacağını düşünüyorum. Hakan beye bir söz vereceğim. Teşekkür ederim. Ondan sonra da ben Ertuğrul beyin, burada çok iyi hazırlandı ve notları aldı, ben gördüm. Eminim söyleyecek çok güzel şeyleri vardır. Aslında Aşkın Nur Yengi'yi düşündük bugün panelist olarak getirmeyi. Başarılı olmadık. Buyurun Hakan bey.

Hakan GÜLELÇE

Rant Leasing

İsmet beyin konuşmasında özellikle önemsendiğim bir konu var. Kapatma konusu. İsmet bey de bu konuda çok endişelendiklerini söyledi. Söylediği şey suydur. Kiracının belgesi kapatıldığında, daha doğrusu yanlış söyledim, kiralayanın, leasing şirketinin belgesi kapatıldığında, asıl yatırımcının kiracının belgesinin kapatılamaması durumunda leasing şirketinin daha önce yapılan kapatmasının geçersiz olabileceği konusunda endişe duyuyoruz dedi. Bu endişeyi paylaşıyorum ve sektörümüz içinde son derece önemli bir tehdit unsuru olarak görüyorum. Buna bir çözüm olarak da bir öneri getiriyorum. Burada şunu yapabilir miyiz? Leasing şirketlerine verilen belgeleri ikiye ayırabiliriz. Ek niteliğinde olanlar ve olmayanlar. Ek niteliğinde olanlar ve şu andaki uygulamadaki gibi götürülebilir yani kiracının kapatmasıyla hala ilişkilendirilebilir fakat bağımsız belge olabilme niteliğini taşıyorsa eğer, bu da nasıl olabilir. Leasing şirketinin devraldığı liste kapsamındaki mallar bağımsız yatırım olabilecek özelliklere sahipse , tek başına da yatırımın bütünlüğünü arz ediyorsa, minimum yatırım tutarının üzerindeyse, bu ek niteliğinde bir belge olmayabilir. Bunun kapatmasını da yaparken ekspertiz de yapabilirsiniz fiili. Dolayısıyla o kapatma yapıldığı zaman artık o leasing şirketi bir daha düşünmemeli o kiracının belgesi kapatılır mı kapatılamaz mı. Bunu niçin önemsiyorum çünkü bu 146. tebliğdeki tehdit unsurunu da gündeme getiriyor. Eğer leasing şirketinin kapatmasını garanti altına alırsak 146. Maddeyi

hiç dikkate almadan ek 5 üzerinden işlem yapabiliriz. Gelir vergisi kanunun Ek 5. maddesi üzerinden işlem yapabiliriz. Bunu bir öneri olarak getiriyorum. Diğer bir konu , özellikle bunu Ertuğrul bey konuşmadan önce söylemek istiyorum, Akif beyin de biraz önce söylediği farklı uygulamalarda tahakkuk konusu kira gelirin tahakkuk ettirilmesi konusu.Dün yapılan konuşmalarda da, bugün yapılan konuşmalarda da bunun matrah azaltıcı etkisini pas geçiyoruz, bunu görüyorum. Yani şunu söylemek istiyorum; sektörümüzde yapılan işlerin tamamına yakını dönem başı işlerdir. Yani baştan dönem başında kira alınır, ondan sonra hizmet verilir arkadan ikinci kira alınır. Yani şu anlama geliyor. Tahakkuk yaptığınız zaman biz faturayı kesiyoruz fakat işlem dönem başıysa, matrah azaltıcı etkisi vardır. Bu konuya dikkat çekmek istiyorum. Bu çünkü farklı yapılabilir. Maliyenin temsilcileri tarafından farklı algılandığını hissettim. Sadece gelir tahakkukuna olumlu bakılıyor. Matrah azaltıcı etkisi olmaz gibi bir not aldım ben. Belki yanılıyorum. Yanılıyor olmayı tercih ederim. Teşekkür ederim.

Başkan- Bülent TAŞAR

Şimdi Erdoğan bey el kaldırdı ama sanki soru ve cevap kısmına girmiş gibi olduk. Ben yine bir Ertuğrul beye söz vereyim. Ertuğrul bey toparlasın. Sonra soru cevaplara devam edelim diye düşünüyorum açıkça. Zaman kısıtlaması açısından da bir şeyimiz var. Katılımı sağlayalım. Ben müsaadenizle devam edeyim.

Şu var yalnız şunu göz önüne almakta yarar var. Akif bey çok güzel özetledi. Dedi ki; burada muktezalarda farklılaşma var. Dolayısıyla bunun bir tebliğle düzenlenmesi lazım. Ben, Ertuğrul beyin kendi konuşmasıyla ilgili not aldığını sanıyorum ama bunların hepsini not aldı, eminim. Bu söylenenlerin hepsi bir şekilde ele alınacaktır yani o tahakkuk konusuyla ilgili gelir ve gider konusu beraber bakılacaktır diye düşünüyorum. Çünkü bakın burada çok önemli bir şey var. Hakikaten hepimiz bu sektörde, Türkiye'ye faydalı yatırımları finanse etmek için bir çaba harcıyoruz. Onun için ben bu notların hepsinin iyi bir şekilde ele alınacağı konusunda müsterihim. O yüzden altını bir kez daha çizmenizi anlıyorum. Belki 40 kere çizsek hemen bugünden de olur diye düşünüyorum ama ele alınacağından eminim o yüzden bende aynı fikirdeyim. Tek taraflı tahakkuk herhalde çok anlamlı olmayacaktır. Peki sırayla, önce Erdoğan beye söz verelim.

Erdoğan KAHYAOĞLU

Bayındır Leasing

Ben pratik uygulamanın dışına taşıyıp, kısaca genel bir şey söylemek istiyorum. Bir öneri de var bunun içinde. Dün hazır Hazine Müsteşarlığının değerli yetkilileri buradayken, KOBİ'lere dönük orta vadeli ve düşük maliyetli yeni bir kredi

stoğunun oluşturulduğu ifade edildi , teşviklerle ilgili yeni uygulamalar anlatılırken .Şimdi bu güzel bir uygulama. Ama bunun nasıl hayata geçirileceği ve ihtiyaç duyan KOBİ sahiplerine nasıl ulaştırılacağı çok önemli bir konu. Daha önce, Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası kaynaklı orta vadeli reeskont kredilerinde, nasıl ticari bankalar aracı olarak kullanıldıysa, nasıl hala Eximbank kaynaklı kredilerin kullandırılmasında ticari bankalar aracı olarak kullanılıyorsa, ben yatırım kredileri alanında en uzman, artık onbeş yılı devirmiş, örgütlenmiş, deneyim biriktirmiş leasing şirketlerinin, en uygun kanal olduğunu düşünüyorum. Dolayısıyla, bu tür kredi stoklarının veya fonların yatırımcıya ulaştırılmasında artık leasing şirketlerinin doğrudan muhatap alınmasının, doğrudan aracı olarak kullanılmasının zamanının geldiğini düşünüyorum.

Buna bir ters örnek vereyim. Hepinizin bildiği en yakın dönemde Japon hükümetinin ve Avrupa Yatırım Bankasının depremzedeler için sağladığı krediler var. Milyonlarca dolarlık kredi bunlar. Bunlar maalesef daha bırakın yatırımcıya ulaşmaya başlamasını, ne yapılacağı tartışılıyor hala. Bilinen bir iki yatırım ve kalkınma bankasıyla bizler görüştüğümüzde onlar da kendi kapasitelerinin ve imkanlarının yeterli olmadığını bilincinde oldukları için bizlerle işbirliği yapmak istiyorlar ama bu işbirliğini yine bilinen klasik yöntemlerle, leasing şirketlerinden % 120 banka teminat mektupları veya başkaca teminatlar isteyerek, üstüne aracı komisyonlar koyarak ve benzeri yaklaşımlarla yerine getirmeye çalışıyorlar. Maliyetleri dörtlerde, dört buçuklarda olan bu krediler nihai tüketiciye % 10'lara varan maliyetlerde gitmek zorunda kalıyor ve oldukça anlamsız bazı yaklaşımlarla da, işte her bankanın mektubunu da kabul etmiyoruz, sen iki senelik, sen üç senelik değilsen, A bankadan kredi getirsen de seni yine aracı olarak kullanmam gibi, deyimimi mazur görün, oldukça anlamsız yaklaşımlar görüyoruz. Ben bunu trajik ve dramatik bir durum olarak değerlendiriyorum. Dolayısıyla hem bu tür kredilerde hem de devletin oluşturduğu bu tür fonların, yatırım maksatlı yatırımcıya ulaşması istenen fonların, ulaştırılmasında süratle leasing şirketlerinin doğrudan kullanılması yönünde adım atılmasını öneriyorum. Teşekkür ediyorum.

Feyhan KAYAALP
Hazine Müsteşarlığı

Bu konu gündeme geldi zaten. Ben de müsteşarlığa müracaat edin, incelemeye alıp değerlendirelim dedim.

Erdoğan KAHYAOĞLU

Gündeme geldiğini bilmediğim için herkesin önünde ifade etmek istedim. Teşekkür ederim.

Başkan- Bülent TAŞAR

Erdoğan bey çok haklısınız. Bu aynı zamanda sektör içindeki haksız rekabeti de engelleyecek. Genellikle kamu içerikli kurumlar aracılığıyla bu yapılmaya çalışılıyor. Kamu bankalarının da kendi leasing şirketleri var. Dolayısıyla kendi leasing şirketlerini devreye sokmaları halinde kendi içinde bir haksız rekabet olacak. Fakat ben bunları artık sektörün son çırpınışı olarak görüyorum. Çünkü hakikaten artık bu özelleştirmeler falan başlayacak. Artık ya olacak ya olmayacak. Artık bütün sistem özel sektör üzerinden yürüyecek gibi görünüyor. O yüzden, biraz daha zaman alsa da, işte şu anda Dünya Bankası biraz bastırıyor, bu sistemi bu şekilde...

Ben hatırlıyorum, Vakıflar Bankası'nın Vakıf Leasing'i ve Halk Leasing'i devreye sokan bir kredisi vardı geçmişte, kobilerle ilgili olarak. Direkt leasing şirketi ismi beyan edilmişti. Yani bu iki leasing şirketi. Orada kamu bankasının bir iştiraki olması nedeniyle yaratılmış olan bir şey. Genellikle burada hep kamu bankalarını, TSKB, Sınai Yatırım gibi kalkınma bankalarını devreye sokmaya çalışıyorlar ama bunlar herhalde kendiliğinden olacak şeyler. Ama ben katılıyorum ben bu müracaatı yapalım biz çünkü bir nevi sektör içinde yeknesaklığı sağlamış oluruz en azından.

Tabi bunu kitapçık haline de getiriyoruz. Orada da yeralacak. Sell and lease back ile ilgili kısa bir şey söylemek istiyorum. Birçok arkadaşım biliyordur. Sell and lease back çok konuşuldu ama biz leasing sektörüne ilk başladığımız zaman ben Vakıf Leasing'in genel müdürüydüm. Vakıf Leasing'in Adana'da kötü giden bir kredisi vardı. Biz Adana'yı ziyaret ettiğimizde bölge müdürlüğüyle oturup konuştuk. Kredi bitmiş, artık hastanenin satışı gündeme gelmişti. Böyle bir nevi sağlık kurumunun ortadan kalkması söz konusu. Banka da haklı olarak parasını almaya çalışıyor. Bütün mesele nakit akışına uygun bir ödeme planının olmayıştı orada. Kimse yardımcı olmuyordu. Kötü giden krediye de kimse iyi bakmazdı. Diğer bankalar falan da yanından geçmiyordu. Biz iyi bir process structure'la bu işin içine girdik. Hastanenin içindeki nakit akışını kontrol edecek şekilde bir sell and lease back modeli geliştirdik. Biz Vakıflar Bankası'nın kredi borcunu baştan sell and lease back ile kapattık. Daha sonra nakit akışını kontrol etmek suretiyle hastanenin borçlarını, bütün borçlarını ödettiler. Biz o işten para da kazandık. Hastane şu anda çok sağlıklı bir şekilde çalışıyor. Ortadoğu Özel Sağlık Hastanesi. Vakıflar Bankası'nın, kötü gitmiş olan 600 milyon lira o zaman , 89 yılını konuşuyorum, 600 milyon liralık kredisini kurtarmış olduk. Bunun ekonomik olarak faydasını yaşadık. Bunu niye anlatıyorum. 1991 yılında Ahmet Dalı Bankacılık ödülleri dağıtılmaya başlandı. Ben bu projeyi oraya yazdım ve birinci oldum. Dolayısıyla çok kabul görmüş bir model ve o şeyin içinde de sayın Yavuz Canevi falan bayağı birileri vardı. Böyle bir anım var sell and lease back ile ilgili onu sizlerle paylaşmak istedim. Soru cevaba devam

edelim isterseniz. Buyurun.

Haydar DOĞAN

DAL Leasing

Önce bu toplantı için teşekkür ediyorum. Finansal Kiralama Derneği'yiz de aslında bizim birlik olmamız lazım. Bankalar Birliği gibi bir birlik olmamız lazım. İki günde burada bütün arkadaşlarımı dinledim. Panelistleri dinledim. İyi bir dinleyiciyim. Danıştay'daki arkadaşlarımızla da epeyce bir konuşmamız oldu. Şimdi Finansal Kiralama Kanununun değişmesi lazım. Burada aşağı yukarı herkes mutabık bu konuda. Yeniden yazılması lazım. Yani maddelerinden bazılarının değişmesi değil, oturulup yeniden yazılması lazım. Fakat Türkiye'nin öyle bir handikapı var ki kanunlar yeniden yazılırken çok uzun bir tartışma süresi oluyor, değişiklikler ortaya çıkıyor, taslak hazırlanıyor, herkes taslağa tamam diyor, kanun meclisten geçtiği gün herkes ona karşı çıkıyor, tıpkı 4369 sayılı kanun gibi. 4369 sayılı kanun gerçekten çok titiz bir şekilde Maliye Bakanlığı bürokratları tarafından çalışılmış, onunla ilgili epey seminerlere katıldım. Mehmet Özyer üstadıyla da epey konuştuk. Sayın Temizel ile de epey konuştuk. Kanun çıktı aman ne güzel ettik dedik. Bir ay sonra, aman dedi sorun oldu ve kanundan geri adım attık. Değiştirdiğimiz maddeleri erteledik.

Şimdi bir ülkeyi düşünün. Eğer o ülkede hukuk üstün değilse, hukuk hayatın her alanında egemen değilse, siz vergi kanunu da yapamazsınız, vergi de toplayamazsınız, finansal kiralama da yapamazsınız. Hiçbir şey yapamazsınız. Şimdi enflasyon düşüyor, biz yıllardan beri diyorduk ki; enflasyon muhasebesi. Bize idare diyordu ki; efendim maliyet yinelenmesi var, maliyet artış fonu var, yeniden değerlendirme var, hızlandırılmış amortisman var. Yeniden değerlendirme yaparsanız, finansman gider kısıtlaması var. Finansman gider kısıtlamasının mantıklı olduğunu söyleyen ne bir muhasebeciyle karşılaştım ben şimdiye kadar, ne de yeminli mali müşavirle karşılaştım, ne de idareden bir arkadaşla karşılaştım. Efendim eşitsizlik oluyor. Neden eşitsizlik ? İmalat şirketleri var da , işte buradaki de yeniden değerlendirme yaparsa, onlarla bunların arasındaki adaletsizlik olacak. Hayır efendim adaletsizlik olmuyor. Ben 1 milyon dolar kredi almış isem ve bu krediyi gerektiği gibi kullanamamış isem, aldığım 1 milyon doları bankaya yatırırsam, oradan da bir gelir elde etmişsem, ben oraya ödediğim faiz üzerinden burada elde ettiğim geliri düşüp, sayın Bakanım, sayın Maliye, ben bunu uyguluyorum dersen olmaz mı. Yok olmaz. Neden? Sen oraya ödedin ya para. Onun yüzde bilmem kaçını ben senden kanunen kabul edilmeyen gider olarak alırım diyor. Şimdi çok güzel bir konuya temas ettiniz siz. Bugün uluslararası muhasebe standartlarının uygulaması. Aslında , Türkiye'de 11 tane yayınlanmış muhasebe standartları komisyonunun kararı var. İlk önce onları bir uygulayalım. Zaten kanunlarımızı biz, Avrupa Birliğine entegre etmek

zorundayız. Dünyaya entegre etmek zorundayız. Yoksa olduğumuz yerde kalırız. Bugün hakların kiralanması, hakların finansal kiralama yoluyla teşvik edilmesi, finanse edilmesi konusunda dünya kadar tereddüt doğdu değil mi? Ama bunu Avrupa yapıyor, Amerika yapıyor, biz neden yapamayalım ki? Biz teknolojiye, bilimde, sanatta edebiyatta, demokraside, hukukta, Avrupa'nın gerisinde kalırsak, tabi ki Avrupa Birliği'ne bizi almazlar. Şimdi bir Maliyeci, bir denetim elemanı çok zor yetişiyor, bir muhasebeci çok zor yetişiyor. Güzel giyinmek zorunda, iyi giyinmek zorunda, iyi eğitim almak zorunda. Maliye yetiştiriyor, adamı hesap uzmanı yapıyor. Maaşı ne kadar 500 milyon. Maaşı ne kadar 600 milyon. Özel sektör diyor ki gel ben sana iki milyar maaş vereyim.

Başkan - Bülent TAŞAR

Efendim ülkenin problemlerinden çok... Dağıtalım bu konuyu.

Haydar DOĞAN

Ama leasingin problemlerini ülkenin problemlerinden soyutlayamazsınız.

Başkan - Bülent TAŞAR

Doğru da aslında, burada söylediklerinizin hepsini buradaki herkes eminim ki çok iyi biliyor.

Haydar DOĞAN

En son bir şey. Çok çok önemli. Nasıl Bankalar Birliği, bankaların sorunlarını çözmek için uğraşabiliyorsa, nasıl bir mukteza aldığında, o bütün bankalar için geçerli oluyorsa Finansal Kiralama Derneğinin de birlik olması, yani dernek niteliğinden çıkıp Finansal Kiralama Birliği olması, bundan sonraki yasal prosedürü de bu şekilde çizmesi taraftarıyım. Hepinize teşekkür ederim.

Başkan - Bülent TAŞAR

Çok teşekkür ederiz. Bu birlik konusu zaten kanunun değişecek taslağı içerisinde var. Bunu büyük bir eksiklik olarak görüyoruz. Size çok ilginç bir şey söyleyeyim; sell and lease back konusunda , biz dernek olmamıza rağmen , hiçbir gücümüz de olmamasına rağmen , bir üyemizi dışarı çıkardık.Çünkü sell and lease back'i kötü amaçlı kullanmıştı. Ahmet bey bu konuyu çok iyi bilir.O zaman, aynı zamanda Finansal Kiralama Derneğinin Yönetim Kurulu Başkanıydı kendisi. Bizim disiplin ve denetim kurulumuz, o leasing şirketini dernekten dışarıya çıkardı. Birlik olsak, çok daha yaptırıcı, çok daha iyi şeylerimiz olur. Firma ve kişi hakkında herhangi bir ipucu vermiyorum. Ama,hakikatten biz yakinen takip ediyoruz bu şeyleri. Peki bir de sizden soru alalım.

Tülin YAZICILAR

Mersan Leasing

Ben Ertuğrul bey'e sormak istiyorum. Leasingin olmazsa olmaz konularından biri farklı uygulamalarını da görebildiğimiz vergi, resim, harç istisnası hakkında konuşmak istiyorum. Şimdi düzenlemede sözleşme her türlü vergi, resim ve harç istisnasına sahiptir der. Öte yandan, yatırım teşvik belgesindeki vergi, resim, harç istisnası o yatırımın, tüm süreç olarak başlangıcından kredilendirilmesine, sonuna kadarki her türlü vergi, resim, harç istisnasını kapsar. Sözleşmede ise, teminatı , işte noteri, belirlenen veya soruldukça yanıt alınabilinen veya farklı uygulamaları görülebilen süreçleri kapsar. Bu nedenle sözleşmenin başından, kredilendirilmesi de dahil olmak üzere tüm bu finansal kiralama süreci, satın alma, geri ödeme, her türlü aşamasını içine alabilecek şekilde o istisnadan yararlandırılabilmesi mümkün olamaz mı? Teşekkürler.

Bir de beni rahatsız eden bir konu, gerçekten katılıyorum. AT' ye üye olduğumuz bu günlerde, Türkiye'de bir leasing firmasının, yeni bir sektörün böyle ikili bir bilanço çıkarması gerçekten çok büyük bir ayıp gibi geliyor bana. Çok yeni, bebek adımlarla ilerleyen bir sektörü biz gerçekten alaturka bir şekilde bir mevzuatla bu şekle getirdik ve iki ayrı bilanço yaptık. Yani sanal teşvikler sona ermeli, sanayiciyi teşvik ediyorsak sanayiciyi teşvik eden, yatırımcıyı teşvik eden bir muhasebe sistemini UMS yi de getirmek durumundayız, düzenlemelerimizle birlikte diye düşünüyorum. Teşekkürler!

Başkan - Bülent TAŞAR

Şimdi bu konuda çok haklısınız. Zaten bu işte zorlama olacak. Yabancı sermaye Türkiye'ye geldi diye düşünün. Yabancı sermaye buraya geldiği zaman burada belli bir kar payını da götürmek isteyecektir. Yabancı sermayenin hiç anlamadığı bir muhasebe standardında vergi çıkacak, oradan para çıkacak, kendi anladığının belki kar ve zararı farklı çıkacak. Dolayısıyla yabancı sermayeye kendi okuduğu, anladığı lisanda bir şey sunamazsanız gelmezler. Çok haklısınız, ama bu olacak. Olmaya başladı yavaş yavaş. Zaten bakın çok ilginç aslında, sektörün deve mi, kuş mu olduğu.Şu anda devekuşu gibiyiz biz. Bazen finansman şirketiyiz ve bazen yatırımcıyız. Her taraftan yumruk yiyoruz zamanı gelince. Deve ve kuş olma arasındaki ince çizgiyi belki de muhasebe standartları yapacak. Finansman giderleri, finansman giderleriyle ilgili konu bankada problem mi? Değil. Bizde niye problem? Sabit kıymeti biz taşıdığımız için. Yani yeniden değerlendirme, şudur budur, onların hepsinin yerine oturacağını düşünüyorum. Sedat Bey bir önceki toplantıda sizin sorunuza, siz o toplantıda yoktunuz, bu soru yine gelmişti çok detaylı bir şekilde cevap vermişti. Yine bir özet yapmak ister misiniz, yoksa geçmişteki kitapçıkta aynen böyle bir soru gelmişti. Sedat

bey de çok güzel bir cevap vermişti. Nerelerde , neden vergi, resim, harçtan muaf olur. Neye verildi bu imkanlar, niye verilemiyor. Onların durumu nedir diye...

Sedat ÖZYERLİ

Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü

Cevap vereyim kısaca. 3226 sayılı kanunda yer alan sözleşmede , o kendi kanununa yönelik olarak, o kanun kapsamında yapılan sözleşmeye yönelik.Şimdi gelelim teşvik belgesine, teşvikte de vergi, resim, harç istisnası var. Şimdi o birazcık yanlış anlaşılıyor. Geçenlerde benim bir hemşehrim geldi birisi, enerji desteği de var. Yalnız bir mahkemelik durum olmuş TEDAŞ a gitmişler. Bir mahkeme harcı var.Bu harçta yararlanır diye geldi. Ben şöylece kısaca anlatayım. Yani o belgeyi alınca, sayın katılımcılar, şöyle bir yanlışlık oluyor. Ben özünü söylemeye çalışayım. O teşvik belgesi şunu sağlıyor.

Tülin YAZICILAR

Pardon şunu öğrenmek istiyorum. Konuşmalarınızda daha olumlu bir yargıya

Sedat ÖZYERLİ

Ben hiç olumsuz değil hep olumlu şeyler söylemişimdir.

Tülin YAZICILAR

Yani benim söylemek istediğim, örnek verdiğim yatırım teşvik, süreçle ilgili bir şey.Finansal kiralama sözleşmesiyle yatırım gerçekleşene kadar geçirdiği her evrede bu istisnadan yararlanabilmelidir. Örnek olarak ben yatırım teşvik belgesindeki istisnayı verdim. Onun gibi, bütün yatırım süreci içerisinde vergi, resim, harç istisnasından yararlanması. Mutlaka yatırım teşvik belgesindeki, orada da uygulansın demek istemiyorum.

Sedat ÖZYERLİ

Yok zaten ikisi farklı.Yani bir leasing şirketinin iki tane imkanı var. Birincisi, kendi kanunundan kaynaklanan, bir de teşvik mevzuatından gelen vergi, resim, harç istisnası. Ama sözleşmenin yani sizin 31. maddede yer alan , 30 yada 30/1 olması lazım, onun 1. bendinde yazılı olan sözleşmeler her türlü vergi, resim, harçtan istisnadır diyor. O sadece sözleşmeye yönelik.Yani onu alıp da, şimdi bir şey söylemek istiyorum. Şimdi buğday unu ile çavdar unu beraberlermiş, buğday unu seyahate çıkacaklarmış. Çavdara demiş ki; benim yerime vekalet et. O da ne olayım demiş. Ekmek ol, şu ol, bu ol. Arkasından gelmiş, baklava falan demiş.Ooo o kadar fazla olmaz demiş. O kadar fazlaya da götürürsek bu

istisnaları, belli bir sınırını çizmek lazım aksi takdirde o zaman şu ortaya çıkar. Biraz evvel arkadaş söyledi bu makineler yurtdışından geliyor. Akreditifleri var. Akreditif de girer işin içerisine. O kadar işlem vergileri geniş bir yelpaze içinde ki bunu devam ettirsek...

Bir Katılımcı

Yürürken vergi ödüyorlar farkında değiller.

Sedat ÖZYERLİ

Onu şu anda böyle yorumlayıp da, geniş yelpazede sözleşmeye alıp da, yani o kadarda fazla değil. Bir de şu var , bunu kısa ana başlıklarla söyleyeyim. Dün de sayın genel müdürümüz buradaydı, söylediler. Şimdi bu yatırım teşvik belgesinde vergi, resim, harç istisnası diyor. Ama bu üç tanedir. Akılda kalsın diye söylüyorum tekrar. Birincisi ne imkanı sağlar? Şirket kuruluşu sermaye arttırımı. İkincisi de şuydu. Orta ve uzun vadeli kredi kullanımını sağlar. Yani gidip herhangi bir yerden kredi aldığınız zaman, bu kredi dolayısıyla üzerinde onlar , bu teşvik belgesinin sağladığı bir imkan, o şekilde alırsanız onun üzerindeki işlem vergilerinden biz vazgeçmişiz. Almamışız yani. Ama niye almamışız? Ama tabi her almamanın da bir nedeni var. Yani durup dururken devletin almamasının da nedeni şu: Daha ileride yatırım nedeniyle ortaya çıkacak başka vergilerimiz var. Orada bir istihdam olacak, stopajı var. Mal teslim edilecek, KDV var. Yani ileride alacağım diye vazgeçiyor. Devlet durup dururken alacağından vazgeçmez. Bir başka hadise de gayrimenkullerin aynı yatırım olarak konması.Üç tane hadise. Ben fazla zamanınızı almayayım. Az kaldı herhalde zamanımız.

Başkan - Bülent TAŞAR

Az kaldı. Hakikatten odayla ilgili konuda gündemde, odaların boşaltımında rica ederiz. Hemen bir 10-15 dakika. Ben Ertuğrul beyden toparlamasını rica ediyorum. Yine önemli bir konu, gerçekten çok da vakit aldık , araya kahve molasını da sokamadık. O yüzden de rehavete doğru bir gidiş var. Onu da hissediyorum ama iyide bir sonuca geldi diye düşünüyoruz. Ama hep sorulara baktığımızda aslında Maliyeyi zaman zaman işte... Sedat bey bana diyor ki; bizi hep Erol Taş gibi görüyorsunuz. Yok öyle şey. Baktığımız zaman Maliyenin aslında bize sağlamış olduğu imkanların üzerinde konuşuyoruz. Yani KDV ile vergi, resim, harç ile ilgili bu hakkı da teslim etmek lazım, teşekkür etmek lazım diye düşünüyorum. Başurun Ertuğrul Bey!

Ertuğrul TUNCER

Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü

İki gündür bir aradayız. Bu konuşulanlar bana televizyonun ilk çıktığı ve yaygınlaştığı bir dönemde, Doğu Anadolu'da yetişmiş bir milli sporcumuzun anılarını anlatırken söylediklerini hatırlattı. Kendi bölgesinde şampiyon olduktan sonra Ankara'ya gelmiş ve Ankara'da antrenmanlara başlamış. Bu arada kaldığı yerde, menüde omlet görmüş. Çok da merak ettiği için omlet istemiş. O öğünde omleti getirmişler. Televizyonda bunu çok safiyane bir şekilde anlatıyor. Omlet omlet dedikleri kayganaymış diyor. Şimdi problem olarak iki gündür tartışıklarımızın aslında biraz kayganavari bir havası var. Yani sistemin kendinden kaynaklanan sorunlar var. Hukukileştirilmiş sorunlar var. Bir de idari uygulama biçiminden kaynaklanan sorunlarımız var. Bugüne kadar sistem sorunu olanlar çözülemezdi. Çünkü 1995 yılındaki mantık ve ihtiyaca göre düzenlenmiş bir yasanın 15-20 yıl sonrasını görerek sorunları aynı bazda değerlendirmesi zaten mümkün olamazdı. Olursa orada statik bir yapı var demektir. Zaten böyle bir ihtiyaç doğmuş ve ölmüş demektir. Hukuki sorun olarak ortaya çıkanlar, geçen defa yapılan toplantıda konuşmalarda bir profesörümüzün ağzından şöyle ifade ediliyor. Biz çalışmalarımızı yeterince anlatamadık, anlatamadığımız için de bugünkü sorunla karşılaştık, sell and leasback olayı ile ilgili olarak .Bu esasında güzel bir formülasyon. Hukuki sorunların çözümünde ve hatta bir adım daha ileri gidelim, idari uygulamalardan kaynaklanan sorunların çözümünde yazı ile konuşmayınız. Bu toplantının ne faydası oldu ? İşte şimdi oraya geliyorum. Yazı ile konuşarak değil, görüşerek konuşmak, diyalog ile konuşmak, problemleri problematik olmadan anlamak ve çözmek ihtiyacı. Bunu biz, bu tip toplantılarda daha iyi hallediyoruz.

Şimdi gördüklerimi izin vererseniz değerlendireyim. Aslında bu toplantının, sempozyumun adında vergilendirme ve teşvik var. Vergilendirmeyi öne yazdıkları için, bürokrat olarak biz değerlendirme hakkına sahip olduk şimdi. Bakın cin fikirliliğimiz nereye geliyor. Gördüklerimiz panoramik olarak şöyle; bir defa fikirler ve konular hakkında, sorunlar hakkındaki öneriler berrak ve parlak değil. Aynı konu hakkında bir çok kişi konuşuyor farklı şeyleri söyleyebiliyor. Eğer yasal değişiklik idari uygulama değişikliği, hatta hatta sistem değişikliği düşünülüyor ise önce bunun sistemin içerisinde değerlendirilmesi lazım. Gerek kanun koyucunun önüne gittiğinizde, gerek o teklifi yapacak olan kişilerle görüşmeye gittiğinizde, gerekse idari uygulamalar, hatta yargı mercilerine dert anlatmaya gittiğinizde, amiyane tabiriyle kız istemeye gider gibi gidin. Kız istemeye gidip de anne ile baba ayrı şeyler söyleyemez. Birlik veya dernek ama fikirde birlik. Esas önemli olan bu güçlenmeyi sağlayabilecek şeyi gündeme getirmek. Ben, değerlendirme için vakit kalsaydı, konuları refresh etmeyi düşünüyordum ama herhalde ihtiyaç kalmadı. Çünkü aynı şeyleri tekrar tekrar

söylemek bıkkınlık da veriyor. Sadece şunun üzerinde durmak istiyorum. Teşvik uygulama genel müdürlüğü, burada genel müdür ve yardımcısı daire başkanlığı nezdinde temsil ediliyor, bu sektörünüzün aslında birinci derecede dirsek temasında bulunduğu bir bürokrat grubunun sizi birinci ağızdan dinleyip, birinci ağızdan da bazı şeyleri söylemesini sağladı ve teşvik uygulama genel müdürlüğü politika olarak diyor ki; biz açığız.Ama tahmin ediyorum bu açığız tabirinin altında, benimle ilgili konularda açığız var. Yani sisteminiz , sektörünüz, ancak benim ilgi alanımda yani global değerler ile teşviki gerektiren hususlarda ise.Yoksa adi bir kiralama ilişkisinde veya tamamen tüketici leasinginde, teşvik uygulama genel müdürlüğünün, müdahil olmasının bir anlamı yok. Ancak açık kapı politikası ile ve verilen sözler ile önümüzdeki dönemlerde, hiç değilse yazılı konuşmada vazgeçip, face to face conversationa rahat rahat girebileceğiniz anlamı çıkıyor.

Bizim içinde aynı şey söz konusu. Bir taahhüt içermeksizin, bu tip diyalogları kişisel bazda da sürdürebileceğimizi söylüyorum. Ancak çalışma tarzımız nedeni ile, o kadar çok değişik kitle ile muhatap oluyoruz ki, siz sadece kendinizi bilip, aynada sadece kendinizi gördüğünüz için problemlerinizin de bize yansıdığına, yine birinci planda olduğunu sanıyorsunuz ama Türkiye genelinde değerlendirdiğimiz zaman, bir bütünün parçası halinde, her gün karşınıza şark kumpanyasının beberuhi tiplerinin cin fikirleri ile sizlere bir şeyleri empoze etmeye çalıştığını düşünürseniz septik olmak mecburiyetindesiniz. Her konuda böyle olmak zorundasınız. Bakın biz ne cin fikirlik yaptık? Aman fazla şey istemesinler diye, arkadaşımız gayet güzel döktü, vergisel bazdaki durumu getirdi ortaya koydu. Yani ölümü gösterip, sıtmaya razı ettik. Yoksa vergiden dolanmış, vergiden kaçınmış, hatta vergiyi kaçırmış, bunlar bu ortamlarda tartışılacak şeyler değildi. Ama bu yumuşak iniş sağlayabilmek ve bazı yerlerden bazı şeyler istenirken, önce ortamının, ambiyansının gerçekleşmiş olmasının gerektiğini anlatmak içindi. Ne olmalı? Bir defa genel kalkınma perspektifi , artı ekonomik projeksiyonlar, artı Türkiye'nin şu son 3 yıllık süre içerisinde verdiği taahhütler, planlar, programlar, sonuç geliyor yine teşvik uygulamalarına.

Maliye Bakanlığı olarak bizim centilmenlik anlaşmamızda, teşvike herhangi bir şekilde müdahale yok. Yatırım indirimi de dahil buna. Dış Ticaret Müsteşarlığı ile de, Teşvik Uygulama genel müdürlüğü olarak esas muhatabımız , Hazine Müsteşarlığı ile de yaptığımız görüşmelerimizin özü : Vergilendirme prosedürünü bize bırakın, teşvik olayları bütünü ile sizin fonksiyonunuz. Dolayısı ile herkes kendi oyun alanı içerisinde atraksiyon yapsın. Başlangıç noktası olduğu için bu mantık devam edecek ise yani teşvik ile birlikte devam edecek ise idari uygulamalar da bizim çözeceğimiz şeyler, birkaç ifade yorumuna kalıyor. Tahakkuk zamanı nedir? Mükellefi kimdir? Tarhiyatın muhatabı kim olacaktır? Bizim terminolojik yaklaşımımızda, bu üçünün cevabını verdiğimiz zaman az

önce konuştuğumuz her şey cevaplanır. Ama bugüne kadar bu sorunlar iletilmedi tahmin ediyorum. Çünkü daire başkanı arkadaşımız aynı zamanda 2-3 ay öncesine kadar vergi usule bakıyordu. Bir değerlendirme probleminin onun önünde olması gerekirdi. Bir amortisman olayının onun önünde olması gerekirdi. Şimdi 3 aydan beri KDV uygulamalarına bakıyor, bazı şeylere ihtiyaç duyuyor. Demek ki altını çizerek belirtmek gerekiyorsa, bu tür ihtiyaçlar için, yorulmadan koşmak gereği var. Tekrar tekrar görüşme ihtiyacı var. Saati önüne koydum bakmaya unuttum.

Başkan - Bülent TAŞAR

Yok lütfen devam edin. Güzel şeyler söylüyorsunuz.

Ertuğrul TUNCER

Yasallık veya yasanın, sistemin değişikliği olayı iç içedir. Sistemin ne olacağına karar vermeden yasa değiştirmeye kalkarsanız, o yasa çıkmaz. Mevcut yasanın üzerinde revizyon, adaptasyon yapayım dersiniz, göndereceğiniz 3-4 madde meclise tabakta balık girer, kılçık çıkar. Çünkü orada kimin nereye müdahale edeceği, sizin alternatifiniz sektörlerin oralarda nasıl müdahalede bulunacağını, önceden kestirme imkanınız yoktur. Bunları yaşadığımız için tecrübeye binaen söylüyorum. Dolayısı ile dernek halinde de kalsanız , birlik haline de gelseniz, yapılacak şeylerden biri nereye doğru koşmamız gerekiyor. Yönlenmemiz neresi? Ne yapacağım? Tüketici leasingi mi, yatırım leasingi mi, donanım leasingi mi, software leasingi mi, teknoloji leasingi mi? Hepsi mi bir arada? Bunlar tercih edildikten ve netleştikten sonra ağız birliği edildiğinde, söylenecek şeyler daha kolay olur. Çok laf yalansız olmaz. Problemlerin bir bölümü çözülecek. Hep bizi alıcı kuş olarak gördüğünüz için, Sedat beyin o tabiri bizde yaygındır, Erol Taş rolü oynuyoruz. Gerçi pek de şikayet etmiyoruz. Kötü adam bazen iyi oluyor. Bilmiyorum o tabir kullanılır mı da.

Şimdi bunun yanında doğrudan anlayış gösterdiğimiz olaylar da var. Bakın şimdi fazla üzerinde duramayacağım ama az önce sayın başkanın benzetmesi ile, bir el bombası var, üstünde oturuyoruz. Dün sayın genel müdürüm gayet güzel ifade etti. 3505 sayılı yasanın geçici ikinci maddesi nedeni ile yatırım teşvik uygulamalarında sembolik te olsa bir ihracat taahhüdünün olması gerekiyor. Bu bir geçici madde. Bu geçici madde 4369 ile birlikte uzatıldı. Geçici bir maddenin tekrar revizyonu, hukukçu gözü ile yakışık almıyor. Oradaki ihracat taahhüdü sözünü çıkartmak mümkün olmadığı için şu anda, bu ihracat taahhüdü sahte ihracatlara yol açmaya başladı. Gümrük çıkış beyannamelerine kadar sahte belgeler düzenleniyor. Faturalar, irsaliyeler, bütün bu sahte belge düzeni aslında sizin hiç haberiniz olmadan, teşvikin bir parçası olduğunuz için, müşterinizin yapmış olduğu işlemler nedeni ile başınızı yakabilir hale geliyor.

Çünkü Hazine Müsteşarlığı diyor ki; mali sisteme aykırı fiilleri hakkında soruşturma açılmış olanları bize bildirin. Biz onun için elindeki belgeyi değerlendirelim. Yeni talepleri varsa onu değerlendirelim. Belge extention'larını bir tarafa koyalım. Bunun hukuki sonuçlarına müşteri ile birlikte katlanmak mecburiyetiniz var. Ama bunu bir yerde bizim de talebimiz olduğu için, gündeme getirildiği halde şu anda herhangi bir uygulama yapmadık. Halbuki masamızın üzeri , yüzlerce inceleme talebi ile dolu ve bunların çok büyük bir kısmının da altının çürümeye başladığını söyleyebilirim gayet rahat. Bu tip şeylerde iyi niyetli kişi konumunuzu muhafaza ediyorsunuz. Bu tip konulara yaklaşımımızı belirtmek amacıyla bunu gündeme getirdim. Son olarak şunu söyleyeyim. Biz ne aldık ? Geldik , aranızda bulunduk, bu diyalogun faydasını daha öncede yaşadığımız için sizi sima olarak da tanımamız ama her şeyden önce sektörün ne olduğunun tanımamız açısından, sektördeki elit yapıyı tanımamız açısından önem taşıyordu. Burada yedik içtik diye taahhütte bulunmuyoruz. Ama gerçekten bu tax expenditure diyebileceğimiz, vergi istisnası ve muafiyetlerini emanet ettiğimiz insanların mantalitesini görebilme açısından önemli idi. Bizim iç huzurumuz açısından önemli idi. Burada teşekkür ederim. Birbirimizi anlamak için çok fazla çabaya ihtiyacımız olmadı.

Trabzon limanına bir Amerikan gemisi yanaşmış, çimacı Temel koşmuş, geminin uç kısmındaki Amerikalı'ya bağıırıyormuş: Halati atsana. Amerikalı anlamamış. Aşağıya bakıyor saf saf. Ula halati atsana demiş. Yine bir hareket yok. Kafası bozulmuş bir üçüncü defa daha denemiş. Halati, halati at. Ses yok. Do you speak english demiş. Amerikalının gözü açılıp, yes deyince, Temel, e halati atsana demiş.

Başkan - Bülent TAŞAR

Aynı dili konuşan, aynı ülke için iyi şeyler yapmaya çalışan insan gruplarının muhakkak bu toplantının sonucunda bir katma değerle çıkıyor. Bu toplantının da sektör açısından ülkemiz açısından da verimli olduğunu düşünüyoruz. Katkısı geçen herkese teşekkür ediyoruz. Bir sonraki toplantıda tekrar yiyip içmek, bunun yanında yiyip içmek de var Ertuğrul bey, hatta Aşkın Nur Yengi'nin de yanında daha sonraki toplantıya bir tane daha, birini getirelim yani.

Ertuğrul TUNCER

Büyüklerimiz bilirler buna dış kirası derler.

Başkan - Bülent TAŞAR

Peki efendim çok teşekkür ederiz. Tekrar görüşmek üzere hepinize sağlıklı, güzel günler, iyi yolculuklar!